

USTAWA

19.06.2015 r.

z dnia .....

Prawo zamówień publicznych¹⁾²⁾

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Rozdział 1

Przepisy wprowadzające

Art. 1. 1. Zamówieniem publicznym jest każda umowa odpłatna zawierana między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem jest dostawa, usługa lub robota budowlana.

2. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryby udzielania zamówień publicznych oraz przeprowadzania konkursów;
- 2) środki ochrony prawnej w zakresie zamówień publicznych i konkursów;
- 3) kontrolę udzielania zamówień publicznych;
- 4) organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa:

1) wdraża:

- a) dyrektywę 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65),
- b) dyrektywę 2014/25/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243),
- c) dyrektywę 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.),
- d) dyrektywa Rady 89/665/EWG z 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, str. 246),
- e) dyrektywa Rady 92/13/EWG z 25 lutego 1992 r. koordynującą przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. Urz. WE L 76 z 23.03.1992, str. 14, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, str. 315).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 12 stycznia 2007 r. o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, ustawę z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Art. 2. 1. Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych lub przeprowadzania konkursów przez zamawiających, będących:

- 1) jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
  - 2) innymi, niż określone w pkt 1, państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej;
  - 3) podmiotami prawa publicznego, rozumianymi jako osoby prawne inne, niż określone w pkt 1, utworzone w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio:
    - a) finansują je w ponad 50% lub
    - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
    - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
    - d) mają prawo do powoływania ponad połowy członków ich organu nadzorczego lub zarządzającego;
  - 4) związkami złożonymi z co najmniej jednego z podmiotów, o których mowa w pkt 1-3;
  - 5) przedsiębiorstwami publicznymi, rozumianymi jako przedsiębiorstwa, na które podmioty, o których mowa w pkt 1-4, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio wywierają dominujący wpływ poprzez:
    - a) posiadanie ponad połowy udziałów albo akcji w tych przedsiębiorstwach lub
    - b) kontrolowanie ponad połowy głosów przypadających na akcje wyemitowane przez te przedsiębiorstwa, lub
    - c) prawo do powoływania ponad połowy członków organu zarządzającego lub nadzorczego tych przedsiębiorstw
- jeżeli zamówienie publiczne jest udzielane w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności sektorowej;
- 6) innymi niż określone w pkt 1-5 podmiotami, jeżeli zamówienie publiczne jest udzielane w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności sektorowej, a działalność ta jest wykonywana na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych, przyznanych w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, polegających na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, wywierające istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty; praw szczególnych lub wyłącznych nie stanowią prawa przyznane na podstawie procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie i których przyznanie oparte jest na obiektywnych kryteriach, w szczególności przyznane na podstawie procedur opartych na zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie dotyczących udzielania zamówień publicznych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3, lub umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, lub procedur, których podstawę stanowią przepisy odrębne, o których mowa w ust. 2;
  - 7) innymi niż określone w pkt 1-6 podmiotami, jeżeli łącznie zachodzą następujące okoliczności:
    - a) ponad 50% szacunkowej wartości udzielanego przez nie zamówienia publicznego jest finansowane przez podmioty, o których mowa w pkt 1-4,
    - b) szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest równa lub przekracza progi unijne,

c) przedmiotem zamówienia publicznego są roboty budowlane obejmujące wykonanie działalności w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, określonej w załączniku II do dyrektywy 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65), zwanej dalej „dyrektywą klasyczną”, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych, wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych do celów administracyjnych, lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.

2. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wskazuje w formie obwieszczenia ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz zamieszcza na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Urzędem”, wykaz aktów prawnych wdrażających przepisy wymienione w załączniku II do dyrektywy 2014/25/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243), zwanej dalej „dyrektywą sektorową”.

Art. 3. 1. Przepisy ustawy stosuje się do:

- 1) zamówień publicznych udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4 i pkt 7, zwanych dalej „zamówieniami klasycznymi”;
- 2) zamówień publicznych udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, w celu wykonywania działalności sektorowej, zwanych dalej „zamówieniami sektorowymi”;
- 3) zamówień publicznych udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jeżeli przedmiotem zamówienia publicznego są:
  - a) dostawy sprzętu wojskowego, w tym jego części, komponentów lub podzespołów,
  - b) dostawy newralgicznego sprzętu, w tym jego części, komponentów lub podzespołów,
  - c) roboty budowlane, dostawy i usługi bezpośrednio związane ze sprzętem, o którym mowa w lit. a i b, i jego części, komponentów i podzespołów związanych z cyklem życia tego produktu,
  - d) roboty budowlane i usługi do szczególnych celów wojskowych lub newralgiczne roboty budowlane lub usługi

- zwanych dalej „zamówieniami w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa”.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do zamówień sektorowych lub konkursów udzielanych lub organizowanych w celu prowadzenia działalności sektorowej, o której mowa w art. 11 pkt 5 lit. d, związanych z kanalizacją i oczyszczaniem ścieków oraz pozyskiwaniem wody pitnej z uwzględnieniem projektów dotyczących inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostawy wody pitnej stanowi ponad 20% łącznej ilości wody dostępnej dzięki tym projektom.

3. Przepisy ustawy stosuje się również do świadczenia usług zarządzania usługami pocztowymi lub świadczenia usług dotyczących przesyłek innych niż pocztowe, w tym bezadresowych przesyłek reklamowych, przez zamawiającego, prowadzącego działalność sektorową, o której mowa w art. 11 pkt 5 lit. g, pod warunkiem, że Komisja Europejska nie wydała decyzji, o której mowa w art. 9 ust. 1.

4. Ilekroć w ustawie jest mowa o zamówieniach publicznych - należy przez to rozumieć zamówienia klasyczne, zamówienia sektorowe i zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Art. 4. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) zamówień publicznych lub konkursów, których szacunkowa wartość nie przekracza kwoty 127.000 zł;
- 2) zamówień sektorowych lub konkursów, których szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne;
- 3) zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, których szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne.

Art. 5. Przepisów ustawy nie stosuje się do zamówień publicznych o szacunkowej wartości mniejszej niż progi unijne:

- 1) których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie służą prowadzeniu przez zamawiającego produkcji masowej mającej na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub pokrycie kosztów badań lub rozwoju;
- 2) których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej związanej z organizacją wystaw, koncertów, konkursów, festiwali, widowisk, spektakli teatralnych, przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej lub z gromadzeniem materiałów bibliotecznych przez biblioteki lub muzealiów, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażaniu zamawiającego w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności;
- 3) których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności oświatowej związane z gromadzeniem w bibliotekach szkolnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażaniu zamawiającego w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności;
- 4) udzielanych w ramach realizacji współpracy rozwojowej przez jednostki wojskowe w rozumieniu przepisów o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa;
- 5) zamówień udzielanych przez Ministra Sprawiedliwości lub jednostki organizacyjne Służby Więziennej przywieziennym zakładom pracy prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:
  - a) zamówienia te udzielane są w celu zatrudnienia osób pozbawionych wolności,
  - b) zasadnicza część działalności przywieziennego zakładu pracy dotyczy zadań wykonywanych na rzecz Ministra Sprawiedliwości lub jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
  - c) przedmiot zamówienia należy do zakresu działalności podstawowej przywieziennego zakładu pracy.

Art. 6. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) zamówień publicznych lub konkursów, które zamawiający ma obowiązek odpowiednio udzielić lub zorganizować zgodnie z procedurami odmiennymi od przewidzianych w ustawie, określonych:
  - a) w umowie międzynarodowej zawartej między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, dotyczącej realizacji lub eksploatacji przedsięwzięcia przez strony tej umowy,
  - b) przez organizację międzynarodową;
- 2) zamówień publicznych lub konkursów, udzielanych lub organizowanych zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansową, jeżeli te zamówienia lub konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję, a w przypadku zamówień publicznych lub konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez tę organizację lub instytucję, jeżeli strony uzgodniły mającą zastosowanie procedurę udzielania zamówień publicznych lub konkursów, inną niż przewidziana w ustawie;

3) zamówień publicznych, których przedmiotem są:

- a) usługi arbitrażowe lub pojednawcze,
- b) usługi Narodowego Banku Polskiego,
- c) nabycie własności lub innych praw rzeczowych do nieruchomości lub wstąpienie w stosunek obligacyjny, którego przedmiotem jest nieruchomość, w szczególności dzierżawę lub najem, bez względu na sposób finansowania,
- d) usługi w zakresie nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów do audycji przeznaczonych na potrzeby audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych, udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych; w zakresie przewidzianym w tym przepisie określenie „materiały do audycji” oznacza audycję,
- e) zakup czasu antenowego, lub dostarczanie audycji, udzielanych dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych,
- f) usługi prawnicze:
  - zastępstwa procesowego wykonywanego przez adwokata, radcę prawnego lub prawnika, w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 134), w postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym, lub przed sądami, trybunałami lub innymi organami publicznymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państw trzecich lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami, instancjami arbitrażowymi lub pojednawczymi,
  - doradztwa prawnego wykonywanego przez adwokata, radcę prawnego lub prawnika, w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie przygotowania postępowań, o których mowa w tiret pierwszym, lub gdy zachodzi prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczy to doradztwo, stanie się przedmiotem tych postępowań,
  - notarialnego poświadczania i uwierzytelniania dokumentów,
  - świadczone przez pełnomocników lub inne usługi prawnicze, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów,
  - związane, nawet sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej,
- g) usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94 i 586 oraz z 2015 r. poz. 73), oraz operacje przeprowadzane z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności,
- h) pożyczki, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych,
- i) usługi w dziedzinie obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczone przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objęte następującymi kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 oraz 85143000-3, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów,

j) usługi publiczne w zakresie transportu pasażerskiego koleją lub metrem,

k) usługi Banku Gospodarstwa Krajowego w zakresie bankowej obsługi jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego;

4) umów o pracę;

5) zamówień publicznych lub konkursów:

a) którym nadano klauzulę „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne”, zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych lub

b) jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa, lub

c) jeżeli wymaga tego ochrona bezpieczeństwa publicznego

- pod warunkiem, że nie można zagwarantować ochrony informacji objętych klauzulami, ochrony bezpieczeństwa publicznego lub ochrony istotnych interesów bezpieczeństwa państwa przez mniej uciążliwe środki, w szczególności poprzez nałożenie wymagań mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji udostępnianych przez zamawiającego w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

6) zamówień publicznych na usługi, udzielanych innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, któremu przyznano wyłączne prawo do świadczenia tych usług, w drodze zgodnej z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na podstawie ustawy lub podanej do publicznej wiadomości decyzji administracyjnej;

7) zamówień publicznych lub konkursów, udzielanych przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, których głównym celem jest:

a) pozwolenie zamawiającym na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej lub

b) eksploatacja publicznej sieci telekomunikacyjnej, lub

c) świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej;

8) zamówień publicznych na usługi badawcze i rozwojowe, chyba że usługi badawcze i rozwojowe są objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności,

b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający;

9) zamówień publicznych na usługi udzielanych centralnej jednostce zakupującej w zakresie scentralizowanych lub pomocniczych działań zakupowych;

10) zamówień Banku Gospodarstwa Krajowego:

a) związanych z realizacją zadań dotyczących obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw oraz realizacją programów rządowych, w części dotyczącej:

– pozyskiwania środków finansowych dla zapewnienia płynności finansowej, finansowania działalności obsługiwanych funduszy i programów oraz refinansowania akcji kredytowej,

b) związanych z operacjami na rynku międzybankowym dotyczących zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz płynnością budżetu państwa,

c) związanych z wykonywaniem działalności bankowej przez Bank Gospodarstwa Krajowego, w części dotyczącej:

- pozyskiwania środków finansowych dla zapewnienia płynności finansowej oraz refinansowania akcji kredytowej;

11) zamówień Narodowego Banku Polskiego związanych z:

a) wykonywaniem zadań dotyczących realizacji polityki pieniężnej, a w szczególności zamówień na usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem i transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych,

b) obrotem papierami wartościowymi emitowanymi przez Skarb Państwa,

c) obsługą zarządzania długiem krajowym i zadłużeniem zagranicznym,

d) emisją znaków pieniężnych i gospodarką tymi znakami,

e) gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem tymi rezerwami,

f) gromadzeniem złota i metali szlachetnych,

g) prowadzeniem rachunków bankowych i przeprowadzaniem bankowych rozliczeń pieniężnych;

12) zamówień publicznych lub konkursów udzielanych lub organizowanych przez zamawiającego prowadzącego co najmniej jeden z rodzajów działalności sektorowej, o której mowa w art. 11 pkt 5, w celu prowadzenia następujących rodzajów działalności:

a) świadczenia usług o wartości dodanej związanych z systemami teleinformatycznymi w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), wyłącznie za pomocą takich systemów, w tym bezpieczne przesyłanie kodowanych dokumentów za pomocą systemów teleinformatycznych, usługi zarządzania adresami i przesyłanie poleconej poczty elektronicznej,

b) świadczenia usług finansowych, objętych kodami CPV od 66100000-1 do 66720000-3, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, w szczególności przekazy pocztowe i pocztowe przelewy na konto,

c) świadczenia usług filatelistyczne lub usług logistycznych;

13) umów koncesji na roboty budowlane lub usługi w rozumieniu ustawy z dnia ... o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. ...).

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Komisję Europejską o umowach międzynarodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a.

Art. 7. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

1) zamówień publicznych udzielanych przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, osobie prawnej, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

a) zamawiający sprawuje nad tą osobą prawną kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami polegającą na decydującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej; warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w taki sam sposób,

b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań

powierzonych jej przez zamawiającego sprawującego kontrolę lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę, o której mowa w lit. a,

- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, które nie wywierają decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną;

2) zamówień publicznych udzielanych przez osobę prawną, będącą zamawiającym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, który sprawuje nad nią kontrolę, lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tego samego zamawiającego, pod warunkiem, że w osobie prawnej, której udziela się zamówienia publicznego, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, które nie wywierają decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną;

3) zamówień publicznych udzielanych przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, osobie prawnej, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

a) zamawiający wspólnie z innymi zamawiającymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę, która odpowiada kontroli sprawowanej przez nich nad własnymi jednostkami, przy czym wspólne sprawowanie kontroli ma miejsce, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących zamawiających, z zastrzeżeniem, że poszczególny przedstawiciel może reprezentować więcej niż jednego zamawiającego,

- uczestniczący zamawiający mogą wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej,

- kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami zamawiających sprawujących nad nią kontrolę,

b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiających sprawujących nad nią kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tych zamawiających,

c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego.

4) umów zawartych wyłącznie po między co najmniej dwoma zamawiającymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji ich wspólnych celów,

b) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym,

c) zamawiający realizujący współpracę wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będących przedmiotem współpracy.

2. Do obliczania procentu działalności, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 3 lit. b i pkt 4 lit. c, uwzględnia się średni przychód osiągnięty przez osobę prawną lub zamawiającego w odniesieniu do usług, dostaw lub robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia publicznego.

3. W przypadku gdy, ze względu na dzień utworzenia lub rozpoczęcia działalności przez osobę prawną lub zamawiającego lub reorganizację ich działalności, dane dotyczące średniego przychodu za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieadekwatne, procent działalności, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 3 lit. b i pkt 4 lit. c ustala się za pomocą prognoz handlowych.

Art. 8. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych:

1) których przedmiotem są dostawy, usługi lub roboty budowlane, udzielane przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, podmiotom:

- a) z którymi zamawiający, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, sporządza roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe w rozumieniu przepisów o rachunkowości lub
- b) w których zamawiający, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, bezpośrednio lub pośrednio:
  - posiada ponad połowę udziałów albo akcji w tych podmiotach lub
  - kontroluje ponad połowę głosów przypadających na akcje wyemitowane przez te podmioty, lub
  - ma prawo do powoływania ponad połowy członków organu zarządzającego lub nadzorczego tych podmiotów, lub
- c) które bezpośrednio lub pośrednio:
  - posiadają ponad połowę udziałów albo akcji zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, lub
  - kontrolują ponad połowę głosów przypadających na akcje wyemitowane przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, lub
  - mają prawo do powoływania ponad połowy członków organu zarządzającego lub nadzorczego zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, lub
- d) które wspólnie z zamawiającym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, podlegają określonemu w lit c wpływowi innego przedsiębiorcy na podstawie prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących go przepisów

- jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80 % przeciętnych przychodów tych podmiotów osiągniętych ze świadczenia usług, dostaw lub wykonywania robót budowlanych pochodziło ze świadczenia usług, dostaw lub wykonywania robót budowlanych na rzecz zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, lub podmiotów powiązanych z tym zamawiającym w sposób, o którym mowa w pkt 1 lit. a-d;

2) których przedmiotem są dostawy, usługi lub roboty budowlane, udzielane przez podmiot utworzony przez zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, w celu wspólnego wykonywania działalności sektorowej:

- a) jednemu z tych zamawiających, pod warunkiem że podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony, wynika, że zamawiający tworzący ten podmiot pozostaną jego członkami co najmniej przez ten okres,
- b) podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających w sposób, o którym mowa w pkt 1 lit. a-d, jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80 % przeciętnych przychodów tego podmiotu osiągniętych ze świadczenia usług lub dostaw, lub wykonywania robót budowlanych pochodziło ze świadczenia usług lub wykonywania robót budowlanych na rzecz zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, lub podmiotów powiązanych z zamawiającym w sposób, o którym mowa w pkt 1 lit. a-d;

3) udzielanych podmiotowi utworzonemu przez zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, w celu wspólnego wykonywania działalności sektorowej przez jednego z tych zamawiających, pod warunkiem że podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony, wynika, że zamawiający tworzący ten podmiot pozostaną jego członkami co najmniej przez ten okres;

4) udzielanych w celu odsprzedaży lub dzierżawy przedmiotu zamówienia publicznego osobom trzecim, pod warunkiem że zamawiający, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, nie posiada prawa szczególnego lub wyłącznego do sprzedaży lub dzierżawy przedmiotu zamówienia publicznego, a inne podmioty mogą go bez ograniczeń sprzedawać lub dzierżawić na tych samych warunkach co zamawiający;

5) których przedmiotem jest dostawa wody, udzielanych przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, prowadzącej działalność sektorową, o której mowa w art. 11 pkt 5 lit. d);

6) udzielanych przez zamawiającego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, zaangażowanego w działalność sektorową, o której mowa w art. 11 pkt 5 lit. a-c, w zakresie dostaw energii oraz paliw do produkcji energii.

2. Jeżeli spośród podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, więcej niż jeden podmiot świadczy takie same lub podobne usługi albo dostawy albo wykonuje takie same lub podobne roboty budowlane na rzecz zamawiającego, uwzględnia się całkowity przychód wszystkich tych podmiotów osiągniany ze świadczenia usług lub wykonywania robót budowlanych.

3. W przypadku gdy, ze względu na dzień utworzenia podmiotu powiązanego z zamawiającym w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub rozpoczęcia jego działalności lub reorganizację jego działalności, dane dotyczące średniego przychodu za poprzednie trzy lata, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. b, są niedostępne lub nieadekwatne, wskazuje się, że miernik działalności jest wiarygodny, w szczególności za pomocą prognoz handlowych.

4. Przepisów ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych lub konkursów, jeżeli zamówienia te lub konkursy są udzielane lub organizowane w celu wykonywania działalności sektorowej, poza obszarem Unii Europejskiej, pod warunkiem że do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej.

5. Zamawiający, na wniosek Komisji Europejskiej, przekazuje informacje w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-4 i ust. 4 dotyczące zastosowania przewidzianego w tych przepisach wyłączenia obowiązku stosowania ustawy.

Art. 9. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do udzielania zamówień sektorowych lub organizowania konkursów przez zamawiających, jeżeli Komisja Europejska w drodze decyzji stwierdziła, że działają na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony, albo jeżeli nie wydała takiej decyzji w terminie 130 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2.

2. Organ właściwy z własnej inicjatywy lub na wniosek zamawiającego może po przeprowadzeniu analizy właściwego rynku wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie, że zamawiający, wykonujący działalność sektorową, działają na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony.

3. Organ właściwy przeprowadza analizę rynku w zakresie danej działalności i sporządza wniosek zgodnie z wymaganiami określonymi przez Komisję Europejską na podstawie art. 35 ust. 6 dyrektywy sektorowej. Wniosek uzgadnia się z Prezesem Urzędu oraz Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

4. Za zgodą Komisji Europejskiej wniosek, o którym mowa w ust. 2, może zostać zmieniony. Zmiana wniosku powoduje przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1.

5. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organy właściwe do występowania z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie rodzaj działalności sektorowej oraz zakres działania organów, a także znajomość przez te organy funkcjonowania rynku w zakresie danej działalności sektorowej.

Art. 10. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:

1) podlegających:

- a) szczególnej procedurze na podstawie umowy międzynarodowej, zawartej między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami będącymi lub niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczelbu ministerialnym,
- b) szczególnej procedurze na podstawie umowy międzynarodowej, zawartej między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami będącymi lub niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczelbu ministerialnym, związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsiębiorców, niezależnie od ich siedziby lub miejsca zamieszkania,
- c) szczególnej procedurze organizacji międzynarodowej, jeżeli zamówienia te muszą być udzielane przez Rzeczpospolitą Polską zgodnie z tą procedurą;

2) w przypadku których stosowanie przepisów ustawy zobowiązywałoby zamawiającego do przekazania informacji, których ujawnienie jest sprzeczne z podstawowymi interesami bezpieczeństwa państwa;

3) udzielanych do celów działalności wywiadowczej;

4) udzielanych w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części cyklu życia tego produktu; w zakresie przewidzianym w tym przepisie określenie „badania i rozwój” oznacza każdą działalność dotyczącą podstawowych badań, badań stosowanych i projektów eksperymentalnych, przy czym te ostatnie mogą obejmować tworzenie technologicznych egzemplarzy próbnych, takich jak sprzęt pokazujący zastosowanie nowego zamysłu lub nowej technologii w odpowiednich lub reprezentatywnych warunkach;

5) udzielanych w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, w tym zakupów cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił zbrojnych, oraz sił, do których podstawowych zadań należy ochrona bezpieczeństwa, w przypadku gdy względy operacyjne wymagają ich udzielenia wykonawcom usytuowanym w strefie prowadzenia działań;

6) udzielanych w imieniu rządu Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związanych z:

- a) dostawami sprzętu wojskowego lub newralgicznego sprzętu lub
- b) robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem, lub
- c) robotami budowlanymi i usługami do szczególnych celów wojskowych, newralgicznymi robotami budowlanymi lub newralgicznymi usługami;

7) których przedmiotem są usługi finansowe, z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych;

8) dotyczących produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jeżeli wymaga tego podstawowy interes bezpieczeństwa państwa, którego nie można zapewnić w inny sposób, a udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa bez zastosowania ustawy nie wpłynie negatywnie na warunki konkurencji na rynku wewnętrznym w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych.

2. Zamawiający nie może korzystać z zasad, procedur, programów, układów lub zamówień publicznych, o których mowa w art. 5 pkt 4, art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy.

3. W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 1 pkt 4, zamawiający po wszczęciu programu informuje Komisję Europejską o części wydatków na badania i rozwój dotyczących ogólnych kosztów programu współpracy, porozumieniu dotyczącym podziału kosztów oraz o planowanych zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa dla każdego państwa członkowskiego.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Komisję Europejską o umowach międzynarodowych i porozumieniach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a.

Art. 11. Występujące w ustawie określenia oznaczają:

1) Biuletyn Zamówień - repozytorium ogłoszeń dotyczących zamówień publicznych, przewidzianych w ustawie, znajdujące się na platformie e- Zamówienia;

2) cykl życia – kolejne lub powiązane ze sobą etapy w okresie istnienia danego produktu, obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, w tym badanie, rozwój, projektowanie przemysłowe, produkcję, naprawę, modernizację, zmianę, użytkowanie i utrzymanie, logistykę, szkolenie, testowanie, wycofanie, usuwanie i utylizację;

3) dokumenty zamówienia – dokumenty, które wytworzył lub do których odwołuje się zamawiający, służące do opisanego lub określenia zamówienia publicznego lub postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym:

- a) ogłoszenie o zamówieniu,
- b) okresowe ogłoszenie informacyjne, ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców, o ile są stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie,
- c) opis przedmiotu zamówienia publicznego,
- d) dokument opisowy,
- e) proponowane warunki umowy,
- f) regulamin postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- g) formaty przedstawiania dokumentów przez wykonawców,
- h) inne dodatkowe dokumenty;

4) dynamiczny system zakupów - ograniczony w czasie elektroniczny proces udzielania zamówień publicznych, których przedmiotem są bieżące zakupy dostaw, usług lub robót budowlanych, których cechy, jako zakupów ogólnie dostępnych na rynku, spełniają wymagania zamawiających;

5) działalność sektorowa – działalność polegająca na:

- a) wydobywaniu gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych,
- b) poszukiwaniu, rozpoznawaniu lub wydobywaniu węgla brunatnego, węgla kamiennego i innych paliw stałych,
- c) tworzeniu sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu lub ciepła, lub dostarczaniu energii elektrycznej, gazu lub ciepła do takich sieci, lub kierowaniu takimi sieciami, z wyjątkiem działalności wykonywanej

przez zamawiającego innego niż zamawiający, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, polegającej na:

- dostarczaniu gazu lub ciepła do sieci, jeżeli:

- - produkcja gazu lub ciepła stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż określona lit. a-e oraz

- - dostarczanie gazu lub ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia publicznego, nie przekracza 20 % przeciętnych obrotów zamawiającego,

- dostarczaniu energii elektrycznej do sieci, jeżeli:

- - produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w lit. a-e oraz

- - dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia publicznego, nie przekracza 30 % łącznej produkcji,

d) tworzeniu sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, lub dostarczaniu wody pitnej do takich sieci, lub kierowaniu takimi sieciami, z wyjątkiem działalności wykonywanej przez zamawiającego innego niż zamawiający, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4, polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci, jeżeli:

- produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w lit. a-e oraz

- dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia publicznego, nie przekracza 30 % łącznej produkcji, ustalonej na podstawie średniego poziomu z tych lat,

e) zapewnieniu lub obsłudze sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu kolejowego, autobusowego, tramwajowego, trolejbusowego, kolejną linową lub przy użyciu systemów automatycznych,

f) zarządzaniu lotniskami, portami morskimi lub śródlądowymi oraz ich udostępnianiu przewoźnikom powietrznym, morskim lub śródlądowym,

g) świadczeniu usług pocztowych;

6) katalog elektroniczny - format organizacji informacji ofertowej, wspólny dla wszystkich uczestniczących w postępowaniu wykonawców, tworzony przez wykonawców na potrzeby udziału w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia publicznego i formatem ustalonym przez zamawiającego;

7) kierownik zamawiającego - osobę lub organ, który - zgodnie z obowiązującymi przepisami, statutem lub umową - jest uprawniony do zarządzania zamawiającym, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez zamawiającego;

8) newralgiczne roboty budowlane - roboty budowlane do celów bezpieczeństwa, które wiążą się z korzystaniem z informacji niejawnych, wymagają ich wykorzystania lub je zawierają;

9) newralgiczny sprzęt - sprzęt do celów bezpieczeństwa, który wiąże się z korzystaniem z informacji niejawnych, wymaga ich wykorzystania lub je zawiera;

10) newralgiczne usługi - usługi do celów bezpieczeństwa, które wiążą się z korzystaniem z informacji

niejawnych, wymagają ich wykorzystania lub je zawierają;

11) norma - specyfikację techniczną przyjętą przez krajową, europejską lub międzynarodową instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe, w tym Polska Norma, norma europejska lub norma międzynarodowa;

12) obiekt budowlany – wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;

13) oferta – jednostronne zobowiązanie wykonawcy do spełnienia oznaczonego świadczenia na rzecz zamawiającego, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego w ogłoszeniu lub w innych dokumentach zamówienia, wyrażone w formularzu ofertowym oraz innych dokumentach dookreślających lub precyzujących treść oferty składanych wraz z formularzem ofertowym, takich jak plany, rysunki, projekty, kosztorysy;

14) oferta najkorzystniejsza ekonomicznie - ofertę, która przedstawia najlepszą relację ceny lub kosztu do innych kryteriów, albo, w przypadku kiedy jedynym kryterium oceny ofert jest cena lub koszt, ofertę z najniższą ceną lub najniższym kosztem;

15) oferta wariantowa - ofertę przewidującą odmienny niż określony przez zamawiającego sposób wykonania zamówienia publicznego;

16) oznakowanie - dokument, zaświadczenie lub poświadczenie potwierdzające, że dany obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura spełniają określone wymogi;

17) platforma e-Zamówienia – platformę elektroniczną prowadzoną przez Prezesa Urzędu, na której udostępniane są w szczególności:

a) Biuletyn Zamówień,

b) profil nabywcy,

c) aukcje elektroniczne;

18) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego – postępowanie wszczynane poprzez publikację ogłoszenia stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie albo w przypadku trybu negocjacji bez ogłoszenia – poprzez wysłanie zaproszenia do udziału w postępowaniu, którego zakończeniem jest zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego;

19) profil nabywcy - rozwiązanie techniczne, umożliwiające realizację procesu udzielania zamówień publicznych, w tym sporządzanie dokumentów elektronicznych, ich udostępnianie, przekazywanie i przechowywanie, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;

20) progi unijne - kwoty wartości zamówienia publicznego lub konkursu określone w art. 4 dyrektywy klasycznej, w art. 15 dyrektywy sektorowej i w art. 8 dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE.L.216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.), oraz w aktach wykonawczych Komisji Europejskiej wydawanych na podstawie art. 6 dyrektywy klasycznej, art. 17 dyrektywy sektorowej i art. 8 dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE, zmieniających dyrektywy w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur

udzielania zamówień publicznych;

21) referencje techniczne - dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do rozwijających się potrzeb rynku;

22) sprzęt wojskowy – wyposażenie specjalnie zaprojektowane lub zaadaptowane do potrzeb wojskowych i przeznaczone do użycia jako broń, amunicja lub materiały wojenne;

23) sytuacja kryzysowa - wojnę, konflikt zbrojny lub jakąkolwiek sytuację, w której wystąpiła lub nieuchronnie wystąpi szkoda, wyraźnie przekraczająca swoim rozmiarem szkody występujące w życiu codziennym oraz narażająca życie i zdrowie wielu osób lub mająca poważne następstwa dla dóbr materialnych, lub wymagająca podjęcia działań w celu dostarczenia ludności środków niezbędnych do przeżycia;

24) umowa ramowa - umowę zawartą między zamawiającym a jednym lub większą liczbą wykonawców, której celem jest ustalenie warunków dotyczących zamówień publicznych, jakie mogą zostać udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny i, jeżeli zachodzi taka potrzeba, przewidywanych ilości;

25) umowa o podwykonawstwo – pisemną umowę o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane stanowiące część zamówienia publicznego, zawartą między wybranym przez zamawiającego wykonawcą a podwykonawcą, a w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane także między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą lub między dalszymi podwykonawcami;

26) wykonawca - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub grupę takich podmiotów, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług, ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego;

27) Wspólny Słownik Zamówień – załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień CPV (Dz. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 0001-0562; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 5, str. 3);

28) zakupy cywilne – zamówienia publiczne inne niż zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, które obejmują zamówienia publiczne na dostawy niewojskowe, zamówienia publiczne na roboty budowlane lub zamówienia publiczne na usługi do celów logistycznych;

29) zamówienia publiczne na dostawy - umowy, których przedmiotem jest nabycie, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji zakupu, produktów; zamówienia publiczne na dostawy mogą obejmować dodatkowo rozmieszczenie lub instalację;

30) zamówienia publiczne na roboty budowlane – umowy, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych związanych z działalnością określoną w załączniku II do dyrektywy klasycznej, załączniku I do dyrektywy sektorowej oraz w zakresie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa - w dziale 45 Wspólnego Słownika Zamówień, albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych związanych z tą działalnością lub wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie obiektu budowlanego, a także realizację obiektu budowlanego, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego;

31) zamówienia publiczne na usługi – umowy, których przedmiotem jest świadczenie usług, innych niż roboty budowlane.

Rozdział 2

Zamówienia mieszane

Art. 12. 1. Jeżeli zamówienie publiczne obejmuje równocześnie co najmniej dwa rodzaje zamówień publicznych spośród zamówień publicznych na roboty budowlane, zamówień publicznych na usługi lub zamówień publicznych na dostawy, do udzielenia zamówienia publicznego stosuje się przepisy dotyczące tego rodzaju zamówienia publicznego, który odpowiada głównemu przedmiotowi tego zamówienia.

2. Jeżeli zamówienie publiczne obejmuje równocześnie usługi społeczne i inne usługi, określone w załączniku XIV do dyrektywy klasycznej lub w załączniku XVII do dyrektywy sektorowej oraz inne usługi albo usługi oraz dostawy, do udzielenia zamówienia publicznego stosuje się przepisy dotyczące tego przedmiotu zamówienia publicznego, którego szacowany udział w danym zamówieniu jest największy.

Art. 13. 1. Jeżeli przedmiot zamówienia publicznego jest obiektywnie podzielny, zamawiający może udzielić odrębnych zamówień publicznych na poszczególne części, stosując do ich udzielenia przepisy właściwe do udzielania tych części z uwagi na cechy charakterystyczne każdej z tych części lub udzielić jednego zamówienia publicznego zgodnie z zasadami, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Jeżeli przedmiot zamówienia publicznego jest obiektywnie podzielny i obejmuje równocześnie:

1) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe, do których udzielenia mają zastosowanie przepisy ustawy oraz inne zamówienia publiczne, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy, do udzielenia takiego zamówienia mają zastosowanie przepisy ustawy;

2) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe oraz koncesje na roboty budowlane lub usługi, do udzielenia takiego zamówienia mają zastosowanie przepisy ustawy, jeżeli szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest równa lub wyższa od wartości, od których mają zastosowanie przepisy ustawy;

3) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe oraz zamówienia, o których mowa w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do udzielenia takiego zamówienia nie stosuje się przepisów ustawy, jeżeli udzielenie jednego zamówienia publicznego jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;

4) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe oraz zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jeżeli udzielenie jednego zamówienia publicznego jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;

5) zamówienia sektorowe udzielane w celu wykonywania co najmniej dwóch rodzajów działalności sektorowej, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy mające zastosowanie do tego rodzaju działalności, którego zamówienie publiczne zasadniczo dotyczy.

3. Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania procedur udzielania zamówień publicznych przewidzianych w ustawie łączyć zamówień klasycznych lub zamówień sektorowych z zamówieniami w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, lub zamówieniami, o których mowa w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy lub przepisów o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi podejmować decyzji o udzieleniu jednego zamówienia publicznego lub kilku odrębnych zamówień publicznych.

Art. 14. Jeżeli przedmiot zamówienia publicznego jest obiektywnie niepodzielny i obejmuje równocześnie:

1) co najmniej dwa rodzaje zamówień publicznych spośród: zamówień klasycznych, zamówień sektorowych, umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi lub innych zamówień, do udzielenia

takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tego rodzaju zamówienia publicznego, który odpowiada głównemu przedmiotowi tego zamówienia;

2) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe oraz zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa;

3) zamówienia klasyczne lub zamówienia sektorowe oraz zamówienia, o których mowa w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do udzielenia takiego zamówienia nie stosuje się przepisów ustawy;

4) zamówienia publiczne, w odniesieniu do których nie jest możliwe określenie rodzaju działalności, której zamówienie publiczne zasadniczo dotyczy, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące udzielania:

a) zamówień klasycznych, jeżeli jeden z rodzajów działalności dotyczy zamówień klasycznych, a drugi zamówień sektorowych,

b) zamówień sektorowych, jeżeli jeden z rodzajów działalności dotyczy zamówień sektorowych, a drugi umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi,

c) zamówień sektorowych, jeżeli jeden z rodzajów działalności dotyczy zamówień sektorowych, a drugi nie dotyczy zamówień klasycznych, zamówień sektorowych lub umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Rozdział 3

Zasady udzielania zamówień publicznych

Art. 15. 1. Zamówienia publiczne są otwarte na konkurencję. Zamawiający nie może udzielać zamówień publicznych w sposób mający na celu uniknięcie stosowania ustawy lub sztuczne ograniczenie konkurencji.

2. Zamawiający zapewnia równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działa w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

3. Zamawiający zapewnia wykonawcom z państw trzecich będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych („Porozumienie GPA”) lub innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska, oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom odpowiednio wykonywanym lub świadczonym przez tych wykonawców traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie wykonawców pochodzących z Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług odpowiednio wykonywanym lub świadczonym przez tych wykonawców.

Art. 16. 1. Kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego lub mogące mieć wpływ na wynik tego postępowania podlegają wyłączeniu z dokonywania tych czynności, jeżeli ich bezstronność lub niezależność w związku z tym postępowaniem jest lub może być zagrożona z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania, w szczególności, jeżeli:

1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;

2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo pozostają we wspólnym pożyciu z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających

się o udzielenie zamówienia publicznego;

3) pozostają lub przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywały od wykonawcy wynagrodzenie z innego tytułu lub były członkami organów zarządzających, organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;

4) są lub przed upływem 3 lat były wspólnikiem, partnerem, komandytariuszem, komplementariuszem, członkiem zarządu, członkiem rady nadzorczej, członkiem komisji rewizyjnej lub zastępcą prawnym wykonawcy;

5) posiadają akcje lub udziały w spółce handlowej wykonawcy;

6) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego otrzymały od wykonawcy korzyść majątkową lub osobistą, z wyjątkiem korzyści uzyskanych w ramach publicznie ogłoszonej oferty wykonawcy dostępnej dla szerokiej publiczności;

7) starają się lub prowadzą rozmowy dotyczące zatrudnienia, podejmowania pracy zarobkowej na podstawie innego tytułu, sprzedaży towarów lub usług lub wykonywania innych zajęć na rzecz wykonawcy;

8) osoby im najbliższe, określone w punkcie 2, spełniają przynajmniej jedną z przesłanek określonych w punktach 3 do 7.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą podlegać wyłączeniu przez kierownika zamawiającego, a w przypadku kierownika zamawiającego przez organ nadzorujący zamawiającego lub organ wyższego stopnia w stosunku do zamawiającego, na ich pisemne oświadczenie, wniosek wykonawcy lub z urzędu, jeżeli pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób.

4. Oświadczenie o istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 składa się niezwłocznie po powzięciu wiadomości o istnieniu tych okolicznościach, a oświadczenie o braku istnienia tych okoliczności nie później niż przed zawarciem umowy.

Art. 17. 1. Zamawiający udostępnia informacje związane z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego w przypadkach określonych w ustawie. Po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo po unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego informacje związane z postępowaniem podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.

2. Zamawiający udostępnia wykonawcom biorącym udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dokumentację postępowania inną niż dokumenty zamówienia, stanowiącą załącznik do protokołu postępowania niezwłocznie od dnia wysłania informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, o unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego albo o nieustanowieniu dynamicznego systemu zakupów.

Art. 18. 1. Nie ujawnia się informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli wykonawca, nie później niż w terminie udostępniania tych informacji, zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane oraz jednocześnie wykazał, iż zastrzeżone informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa, z zastrzeżeniem informacji podawanych do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia lub przekazywanych wykonawcom na

podstawie ustawy.

2. Jeżeli jest to uzasadnione ochroną prawa do prywatności lub interesem publicznym, zamawiający może nie ujawniać:

1) danych osobowych, w przypadku zamówienia publicznego udzielonego na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 lit. b,

2) wysokości wynagrodzenia, w przypadku zamówienia publicznego udzielonego na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 lit. c

- w zakresie dostaw lub usług z zakresu działalności kulturalnej związanej z organizacją wystaw, koncertów, konkursów, festiwali, widowisk, spektakli teatralnych, przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej lub z gromadzeniem materiałów bibliotecznych przez biblioteki lub muzealiów, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażaniu zamawiającego w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności, o ile wykonawca, przed podpisaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego zastrzegł, że dane te nie mogą być udostępniane.

Art. 19. Zamawiający może zobowiązać wykonawców do przestrzegania wymagań związanych z zachowaniem poufnego charakteru informacji udostępnionych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym informacji udostępnianych w związku z ustanowieniem systemu kwalifikowania wykonawców, niezależnie od tego, czy był on przedmiotem ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Art. 20. 1. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego prowadzi się w języku polskim.

2. Jeżeli zamówienie publiczne jest udzielane za granicą, to zamawiający może wyrazić zgodę na złożenie oferty, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub innych dokumentów, a także na prowadzenie dialogu lub negocjacji:

1) w jednym z języków powszechnie używanych w handlu międzynarodowym;

2) w języku kraju, w którym zamówienie publiczne jest udzielane.

3. W przypadku zamówień publicznych udzielanych w Polsce, jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert w języku powszechnie używanym w handlu międzynarodowym zgodnie z ust. 2 pkt 1, wykonawca powinien wraz z ofertą przedłożyć tłumaczenie oferty na język polski.

Art. 21. Wykonawca może złożyć jeden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, jedną ofertę, jedną ofertę wstępną lub jedną ofertę ostateczną, z zastrzeżeniem art. 72 ust. 3.

Art. 22. Do czynności podejmowanych przez zamawiającego i wykonawców oraz do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 i 827 oraz z 2015 r. poz. 4), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 23. Zamawiający, przyznając środki finansowe na dofinansowanie projektu, może uzależnić ich przyznanie od zastosowania przy ich wydatkowaniu zasad niedyskryminacyjnego i równego traktowania oraz przejrzystości.

Rozdział 4

Komunikacja zamawiającego z wykonawcami

Art. 24. 1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego komunikacja i wymiana informacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcami, w tym składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, odbywa się przy użyciu profilu nabywcy, zgodnie z wymogami niniejszego rozdziału.

2. Profil nabywcy jest niedyskryminacyjny, ogólnie dostępny i interoperacyjny z produktami teleinformatycznymi będącymi w powszechnym użyciu oraz nie może ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

3. Oferty i wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu sporządza się w postaci elektronicznej, podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub równoważnego środka, spełniającego wymagania dla tego rodzaju podpisu.

Art. 25. 1. Zamawiający zapewnia zachowanie integralności danych oraz poufności ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu do upływu terminu składania odpowiednio ofert lub wniosków, z wyjątkiem przypadków, gdy wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub oferty są składane z wykorzystaniem profilu nabywcy udostępnionego na platformie e-Zamówienia.

2. Z treścią ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie można się zapoznać przed upływem terminu wyznaczonego na ich składanie.

Art. 26. 1. Zamawiający może odstąpić od wymogu użycia profilu nabywcy przy składaniu części oferty, jeżeli:

- 1) z uwagi na wyspecjalizowany charakter zamówienia publicznego, użycie profilu nabywcy wymagałoby narzędzi, urządzeń lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne lub które nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;
- 2) aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do przygotowania ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwarto źródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji i nie mogą zostać udostępnione do pobierania lub zdalnego wykorzystania przez zamawiającego;
- 3) użycie profilu nabywcy wymagałoby specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest dostępny dla zamawiającego;
- 4) dokumenty zamówienia wymagają przedstawienia modelu fizycznego („próbki”) lub w skali, którego nie można przekazać przy użyciu profilu nabywcy.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, składanie tej części oferty odbywa się za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), osobiście albo za pośrednictwem postańca.

Art. 27. Zamawiający może odstąpić od wymogu użycia profilu nabywcy przy składaniu ofert, w zakresie w jakim jest to niezbędne z racji naruszenia bezpieczeństwa profilu nabywcy albo z uwagi na ochronę szczególnie wrażliwego charakteru informacji wymagającego tak wysokiego poziomu ochrony, że nie można go właściwie zapewnić przez użycie profilu nabywcy.

Art. 28. Zamawiający może wymagać użycia profilu nabywcy w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2, mimo że konieczne jest zastosowanie narzędzi i urządzeń, które nie są ogólnie dostępne, pod warunkiem że zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- 1) zamawiający oferuje nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp za pomocą profilu nabywcy do tych narzędzi i urządzeń od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania; w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres profilu nabywcy, pod którym są dostępne te narzędzia i urządzenia;
- 2) zamawiający zapewnia, aby wykonawcy niemający dostępu do tych narzędzi i urządzeń lub

możliwości ich uzyskania w stosownych terminach, pod warunkiem, że brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy, mogli uzyskać dostęp do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przez stosowanie tymczasowych narzędzi nieodpłatnie udostępnionych w sieci;

3) zamawiający prowadzi alternatywny kanał elektronicznego składania części oferty.

Art. 29. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane lub konkursów zamawiający może wymagać zastosowania narzędzi elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobnych narzędzi. W takim przypadku zamawiający udostępnia alternatywne środki dostępu zgodnie z art. 28 do czasu, gdy takie narzędzia staną się ogólnie dostępne.

Art. 30. W przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1 i w art. 27, zamawiający wskazuje w protokole postępowania, powody dla których odstąpił od wymogu użycia profilu nabywcy.

Art. 31. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania techniczne i organizacyjne profilu nabywcy,
- 2) wzory dokumentów niezbędnych do udzielenia zamówienia publicznego,
- 3) sposób sporządzania, przechowywania, udostępniania i usuwania dokumentów elektronicznych

- mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej, konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji oraz potrzebę zapewnienia sprawności postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, otwartego dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

Art. 32. W przypadku gdy komunikacja i wymiana informacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcami odbywa się wyłącznie przy użyciu profilu nabywcy, zamawiający może wymagać złożenia ofert w formie katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego do oferty albo dopuścić taką możliwość.

Art. 33. Jeżeli zamawiający wymaga złożenia ofert w formie katalogów elektronicznych lub dopuszcza taką możliwość, w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, wskazuje na taki wymóg lub możliwość oraz w innych dokumentach zamówienia wskazuje niezbędne informacje dotyczące formatu, wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu elektronicznego.

Rozdział 5

Obliczanie szacunkowej wartości zamówienia publicznego

Art. 34. 1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia publicznego jest całkowite wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, oszacowane przez zamawiającego z należytą starannością.

2. Jeżeli zamówienie publiczne przewiduje prawo opcji lub wznowienie zamówienia publicznego, przy ustalaniu szacunkowej wartości zamówienia publicznego uwzględnia się największy możliwy zakres tego zamówienia z uwzględnieniem prawa opcji lub wznowienia zamówienia publicznego.

3. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, przy ustalaniu szacunkowej wartości zamówienia publicznego uwzględnia się szacunkową wartość zamówień uzupełniających.

4. Zamawiający nie może dokonywać wyboru metody wykorzystywanej do obliczenia szacunkowej wartości zamówienia publicznego w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy.

5. Zamawiający nie może dzielić zamówienia publicznego, jeżeli podział ten skutkowałby nieobjęciem zamówienia publicznego odpowiednimi przepisami ustawy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

6. Szacunkowa wartość zamówienia publicznego obowiązuje na dzień przekazania ogłoszenia o zamówieniu, okresowego ogłoszenia informacyjnego albo ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców, pod warunkiem że stanowią one zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, a w przypadku niepublikowania takiego ogłoszenia, na dzień wystąpienia do wykonawcy lub wykonawców zaproszenia do udziału w postępowaniu.

7. Prezes Urzędu informuje o wartości w złotych wszystkich kwot wyrażonych w ustawie w euro, ustalonych zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej wydanym na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy klasycznej, art. 17 ust. 2 dyrektywy sektorowej oraz art. 68 ust. 2 i 3 dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywę 2004/17/WE i 2004/18/WE, zwanej dalej „dyrektywą obronną”.

8. Informacja, o której mowa w ust. 7, jest publikowana w formie obwieszczenia ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie internetowej Urzędu, niezwłocznie po publikacji komunikatu Komisji Europejskiej, o którym mowa w ust. 7, w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 35. 1. W przypadku gdy zamawiający składa się z kilku wyodrębnionych jednostek organizacyjnych, szacunkową wartością zamówienia publicznego jest łączna szacunkowa wartość zamówień publicznych na podobne dostawy, usługi lub roboty budowlane udzielanych przez wszystkie jednostki organizacyjne zamawiającego.

2. Jeżeli wyodrębniona jednostka organizacyjna zamawiającego posiadająca samodzielność finansową udziela zamówienia publicznego związanego z jej własną działalnością, szacunkową wartość zamówienia publicznego ustala się odrębnie od wartości zamówień publicznych na podobne dostawy, usługi lub roboty budowlane udzielanych przez inne jednostki organizacyjne tego zamawiającego.

Art. 36. 1. W przypadku dynamicznego systemu zakupów uwzględnia się maksymalną łączną szacunkową wartość wszystkich zamówień publicznych, których zamawiający zamierza udzielić w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów.

2. W przypadku umowy ramowej uwzględnia się maksymalną łączną szacunkową wartość wszystkich zamówień publicznych, których zamawiający zamierza udzielić w okresie trwania umowy ramowej.

3. W przypadku partnerstwa innowacyjnego, szacunkową wartością zamówienia publicznego jest maksymalna szacunkowa wartość wszystkich działań badawczych i rozwojowych, które mają zostać przeprowadzone w ramach partnerstwa innowacyjnego, a także wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych, które mają być opracowane i zamówione w ramach planowanego partnerstwa.

Art. 37. 1. W przypadku gdy planowana realizacja obiektu budowlanego, świadczenie usług lub nabycie podobnych dostaw może prowadzić do udzielenia zamówień publicznych w formie odrębnych części, w szacunkowej wartości zamówienia publicznego uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

2. W przypadku zamówień publicznych udzielanych w formie odrębnych części, do udzielenia

zamówienia publicznego na daną część zamawiający może stosować przepisy właściwe dla wartości tej części zamówienia publicznego, jeżeli:

- 1) szacunkowa wartość danej części jest mniejsza niż 80.000 euro dla dostaw lub usług albo 1.000.000 euro dla robót budowlanych oraz
- 2) łączna wartość części udzielanych z zastosowaniem przepisów właściwych dla tych części wynosi nie więcej niż 20% szacunkowej wartości całego zamówienia publicznego.

Art. 38. 1. Podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia publicznego na usługi lub zamówienia publicznego na dostawy powtarzające się okresowo lub podlegających wznowieniu w określonym czasie jest łączna wartość kolejnych zamówień publicznych na podobne usługi lub dostawy:

- 1) udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, albo
- 2) których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.

2. W przypadku zamówień publicznych, których przedmiotem są dostawy nabywane na podstawie umowy dzierżawy, najmu lub leasingu, podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia publicznego jest:

- 1) wartość miesięczna pomnożona przez 48, jeżeli zamówienie publiczne udziela się na czas nieoznaczony lub, którego okres obowiązywania nie może zostać określony;
- 2) wartość ustalona z uwzględnieniem okresu wykonywania zamówienia publicznego, jeżeli zamówienie publiczne udziela się na okres oznaczony nie dłuższy niż 12 miesięcy;
- 3) wartość ustalona z uwzględnieniem okresu wykonywania zamówienia publicznego oraz szacowanej wartości końcowej przedmiotu umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli zamówienie publiczne udziela się na okres oznaczony dłuższy niż 12 miesięcy.

3. W przypadku zamówień publicznych na usługi, w odniesieniu do których nie będzie określona łączna cena, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia publicznego jest:

- 1) wartość miesięczna pomnożona przez 48, w przypadku zamówień publicznych udzielanych na czas nieoznaczony lub oznaczony dłuższy niż 48 miesięcy;
- 2) całkowita wartość zamówienia publicznego przez cały okres realizacji zamówienia publicznego, w przypadku zamówień publicznych udzielanych na okres oznaczony nie dłuższy niż 48 miesięcy.

4. W przypadku zamówień publicznych na usługi, których przedmiotem są:

- 1) usługi bankowe lub inne usługi finansowe, szacunkową wartością zamówienia publicznego są również opłaty, prowizje, odsetki i inne podobne świadczenia;
- 2) usługi ubezpieczeniowe, szacunkową wartością zamówienia publicznego są również należne składki i inne podobne świadczenia;
- 3) wykonania projektów, szacunkową wartością zamówienia publicznego są również opłaty, należne prowizje i inne podobne świadczenia.

Art. 39. 1. Szacunkową wartość zamówienia publicznego na roboty budowlane ustala się na podstawie:

- 1) kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-

użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia publicznego jest wykonanie robót budowlanych;

- 2) planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia publicznego jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych albo realizacja obiektu budowlanego, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego.

2. Przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia publicznego na roboty budowlane uwzględnia się koszt robót budowlanych oraz całkowitą szacunkową wartość dostaw i usług związanych z wykonywaniem robót budowlanych oddanych przez zamawiającego do dyspozycji wykonawcy, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.

3. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) metody i podstawy sporządzania kosztorysu inwestorskiego,
- 2) metody i podstawy obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym

- uwzględniając dane techniczne, technologiczne i organizacyjne, mające wpływ na szacunkową wartość zamówienia publicznego.

Dział II

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego

Rozdział 1

Zamawiający

Art. 40. 1. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przygotowuje i przeprowadza zamawiający.

2. Zamawiający może powierzyć przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia własnej jednostce organizacyjnej lub osobie trzeciej.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 2, działają jako pełnomocnicy zamawiającego.

4. Zamawiający z administracji rządowej albo samorządowej jest obowiązany przy przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego do korzystania z profilu nabywcy udostępnionego na platformie e-Zamówienia.

Art. 41. 1. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiada kierownik zamawiającego.

2. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiadają także inne osoby w zakresie, w jakim powierzono im czynności w postępowaniu oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania. Kierownik zamawiającego może powierzyć wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności, określonych w niniejszym rozdziale, pracownikom zamawiającego.

3. Jeżeli przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów odrębnych jest zastrzeżone dla organu innego niż kierownik zamawiającego, przepisy dotyczące kierownika zamawiającego stosuje się odpowiednio do tego organu.

Art. 42. 1. Kierownik zamawiającego powołuje komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zwaną dalej "komisją przetargową".

2. Komisja przetargowa może mieć charakter stały lub być powoływana do przygotowania i przeprowadzenia określonych postępowań.

3. Kierownik zamawiającego może powierzyć komisji przetargowej dokonanie czynności związanych z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 43. 1. Komisja przetargowa składa się z co najmniej trzech osób.

2. Kierownik zamawiającego określa organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac.

3. Jeżeli dokonanie określonych czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wymaga wiadomości specjalnych, kierownik zamawiającego, z własnej inicjatywy lub na wniosek komisji przetargowej, może powołać biegłych.

Art. 44. Kierownik zamawiającego może powierzyć przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podmiotowi publicznemu lub prywatnemu, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku.

Art. 45. 1. W celu realizacji scentralizowanych oraz ewentualnie pomocniczych działań zakupowych można spośród zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–6, powołać centralną jednostkę zakupującą.

2. Scentralizowanie działania zakupowe polegają na wykonywaniu działań statutowych w formie:

1) nabywania dostaw lub usług z przeznaczeniem dla zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 – 6,

2) udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi z przeznaczeniem dla zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 – 6;

3. Pomocnicze działania zakupowe polegają na zapewnieniu wsparcia dla działań zakupowych, w szczególności poprzez:

1) zapewnienie infrastruktury technicznej umożliwiającej zamawiającemu udzielanie zamówień publicznych lub zawieranie umów ramowych,

2) doradztwo dotyczące przeprowadzania lub planowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,

3) przygotowanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i zarządzanie nimi, w imieniu i na rzecz zamawiającego.

Art. 46. 1. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzane przez centralną jednostkę zakupującą odbywa się wyłącznie przy użyciu profilu nabywcy.

2. Świadczenie usług przez centralną jednostkę zakupującą może być odpłatne.

3. Centralna jednostka zakupująca, świadcząc usługi na rzecz zamawiającego, powinna uwzględniać jego potrzeby.

4. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia:

1) wskazać albo powołać podmiot wykonujący zadania centralnej jednostki zakupującej, albo określić sposób powoływania takich podmiotów,

2) określić zakres działania tych podmiotów,

3) oznaczyć zamawiających zobowiązanych do nabywania określonych rodzajów zamówień publicznych od centralnej jednostki zakupującej, udzielania zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą lub objętych dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez tę jednostkę,

4) określić sposób współdziałania z centralną jednostką zakupującą

- mając na względzie zapewnienie większej efektywności, profesjonalizacji udzielania zamówień publicznych oraz zwiększenie konkurencji.

5. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały:

1) wskazać albo powołać podmiot wykonujący zadania centralnej jednostki zakupującej, albo określić sposób powoływania takich podmiotów,

2) określić zakres działania tych podmiotów,

3) oznaczyć zamawiających zobowiązanych do nabywania określonych rodzajów zamówień publicznych od centralnej jednostki zakupującej, udzielania zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą lub objętych dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez tę jednostkę,

4) określić sposób współdziałania z centralną jednostką zakupującą

- mając na względzie zapewnienie większej efektywności, profesjonalizacji udzielania zamówień publicznych oraz zwiększenie konkurencji.

Art. 47. Zamawiający może:

1) nabywać dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej, która nabyła je z przeznaczeniem dla tego zamawiającego;

2) udzielać zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą, jeżeli zamawiający jest objęty daną umową ramową;

3) udzielać zamówień publicznych objętych dynamicznym systemem zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą, jeżeli w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, prowadzącym do ustanowienia dynamicznego systemu zakupów centralna jednostka zakupującą wskazała, że obsługiwany przez nią system może być wykorzystywany przez innych zamawiających.

Art. 48. 1. Zamawiający udzielający zamówienia publicznego w sposób określony w art. 47 zwolniony jest ze stosowania trybów oraz innych procedur udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie.

2. Zamawiający ponosi odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków wynikających z ustawy w zakresie części postępowania, które przeprowadza samodzielnie, w szczególności:

1) za udzielanie zamówień publicznych objętych dynamicznym systemem zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą;

2) za udzielanie zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą, w przypadkach, o których mowa w art. 162 ust. 1 pkt 2.

Art. 49. Zamawiający mogą wspólnie przygotować i przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego oraz udzielić zamówienia publicznego.

Art. 50. 1. Jeżeli wspólne przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz udzielenie zamówienia publicznego odbywa się w całości w imieniu i na rzecz

wszystkich zamawiających, to każdy z zamawiających jest odpowiedzialny za wypełnienie ich obowiązków wynikających z ustawy. Przepis ma zastosowanie również w przypadku, gdy jeden z zamawiających zarządza przebiegiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, występując we własnym imieniu i w imieniu pozostałych zamawiających.

2. Jeżeli przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz udzielenie zamówienia publicznego nie odbywa się w całości w imieniu i na rzecz wszystkich zamawiających, każdy zamawiający ponosi odpowiedzialność za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z ustawy w zakresie części postępowania, które prowadzi w swoim imieniu i na swoją rzecz.

Art. 51. Przepisy dotyczące zamawiającego stosuje się odpowiednio do centralnej jednostki zakupującej oraz zamawiających wspólnie przygotowujących i przeprowadzających postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego oraz udzielających zamówień publicznych.

Art. 52. 1. Zamawiający może korzystać ze scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralną jednostkę zakupującą posiadającą siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Realizowanie scentralizowanych działań zakupowych przez centralną jednostkę zakupującą posiadającą siedzibę w innym państwie członkowskich Unii Europejskiej odbywa się zgodnie z przepisami krajowymi tego państwa członkowskiego.

3. W przypadku udzielania zamówień publicznych objętych dynamicznym systemem zakupów realizowanym przez centralną jednostkę zakupującą posiadającą siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub udzielania zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej zawartej przez tą jednostkę zgodnie z art. 162 ust. 1 pkt 2, stosuje się przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym siedzibę posiada ta jednostka.

Art. 53. 1. Zamawiający mogą wspólnie z zamawiającymi z innych państwach członkowskich Unii Europejskiej przygotować i przeprowadzić postępowanie oraz udzielić zamówienia publicznego, zawrzeć umowę ramową, obsługiwać dynamiczny system zakupów oraz udzielać zamówień publicznych na podstawie umowy ramowej lub objętych dynamicznym systemem zakupów.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, zamawiający zawierają porozumienie, w którym określają:

- 1) obowiązki stron i mające zastosowanie przepisy krajowe,
- 2) organizację postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zawarcia umowy ramowej lub ustanowienia dynamicznego systemu zakupów, w tym kwestie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia umów

- o ile nie zostało to uregulowane w umowie międzynarodowej zawartej między Rzeczpospolitą Polską, a państwami członkowskim Unii Europejskiej, w których siedzibę mają zamawiający.

3. Zamawiający, określając obowiązki stron i mające zastosowanie przepisy krajowe, mogą rozdzielić między siebie poszczególne obowiązki oraz określić mające zastosowanie przepisy krajowe jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, w którym jeden z uczestniczących we wspólnym udzieleniu zamówienia publicznego zamawiających posiada siedzibę. Podział obowiązków i mające zastosowanie przepisy krajowe określa się w dokumentach zamówienia dotyczących wspólnie udzielanych zamówień publicznych.

4. Zamawiający nie stosuje przepisów ustawy do czynności, o których mowa w ust. 1, jeżeli zastosowanie mają zgodnie z ust. 3 przepisy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 54. 1. Zamawiający mogą utworzyć wspólny podmiot z zamawiającymi posiadającymi siedzibę w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności europejskie ugrupowanie współpracy

terytorialnej, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1082/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (Dz. Urz. WE L 210 z 31.7.2006, str. 19).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwy organ wspólnego podmiotu wskazuje przepisy krajowe obowiązujące w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, które będą miały zastosowanie do przygotowywania i przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego, zawierania umów ramowych oraz ustanawiania dynamicznego systemu zakupów przez wspólny podmiot, z tym że zastosowanie mogą mieć wyłącznie przepisy krajowe państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym wspólny podmiot ma siedzibę albo przepisy krajowe państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym wspólny podmiot prowadzi swoją działalność.

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, może:

- 1) być zawarte na czas:
  - a) nieokreślony, jeżeli wynika to z umowy ustanawiającej wspólny podmiot,
  - b) określony;
- 2) dotyczyć określonych rodzajów zamówień publicznych albo jednego lub kilku określonych zamówień publicznych.

Art. 55. Zamawiający nie mogą podejmować czynności, o których mowa w art. 52-54 w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy.

Rozdział 2

Przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Art. 56. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający definiuje jakie potrzeby mają zostać spełnione poprzez realizację danego zamówienia publicznego oraz ustala i dokumentuje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na realizację zamówienia publicznego.

Art. 57. Zamawiający, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, może przeprowadzić wstępne konsultacje rynkowe w celu przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz poinformowania wykonawców o planach i wymaganiach dotyczących zamówienia publicznego, w szczególności zwracając się do ekspertów, władz lub uczestników rynku o doradztwo lub udzielenie informacji w zakresie przydatnym przy przygotowaniu lub przeprowadzeniu postępowania, pod warunkiem że przeprowadzenie tych konsultacji nie spowoduje zakłócenia konkurencji pomiędzy wykonawcami oraz naruszenia zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

Art. 58. Zamawiający zamieszcza informację o zamiarze przeprowadzenia wstępnych konsultacji rynkowych oraz ich przedmiocie na profilu nabywcy.

Art. 59. Jeżeli zamawiający przy przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub w ramach wstępnych konsultacji rynkowych korzysta z usług podmiotu, co do którego zachodzi prawdopodobieństwo, że będzie wykonawcom w postępowaniu, podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział danego podmiotu w postępowaniu nie spowoduje zakłócenia konkurencji pomiędzy wykonawcami, w szczególności przekazuje pozostałym wykonawcą istotne informacje wymienione w trakcie tych konsultacji lub przygotowania postępowania oraz wyznacza odpowiedni termin składania ofert.

Rozdział 3

Wybór trybu udzielania zamówień publicznych

Art. 60. 1. Zamawiający udziela zamówienia publicznego w jednym z następujących trybów:

- 1) przetargu nieograniczonego;
- 2) przetargu ograniczonego;
- 3) negocjacji z ogłoszeniem;
- 4) dialogu konkurencyjnego;
- 5) partnerstwa innowacyjnego;
- 6) negocjacji bez ogłoszenia.

Art. 61. Zamawiający może udzielić zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) rozwiązania dostępne na rynku nie mogą zaspokoić, bez ich dostosowania, potrzeb zamawiającego;
- 2) roboty budowlane, dostawy lub usługi obejmują rozwiązania projektowe lub innowacyjne;
- 3) zamówienie publiczne nie może zostać udzielone bez wcześniejszych negocjacji z uwagi na szczególne okoliczności dotyczące charakteru, stopnia złożoności lub struktury prawnej lub finansowej, lub z uwagi na ryzyko związane z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami;
- 4) jeżeli zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia publicznego w wystarczająco precyzyjny sposób poprzez odniesienie do określonej normy, europejskiej oceny technicznej, o której mowa w art.67 ust. 1 pkt 2 lit. c, wspólnej specyfikacji technicznej, o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 2 lit. d, lub referencji technicznej;
- 5) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 113 ust. 1. pkt 1-6.

Art. 62. 1. Zamawiający może udzielić zamówienia publicznego w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zwracając się bezpośrednio do jednego lub więcej wykonawców, wyłącznie jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty albo wszystkie wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zostały odrzucone na podstawie art. 97 albo żadna z ofert nie jest w stanie, wyraźnie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia publicznego nie zostały w istotny sposób zmienione;
- 2) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę:
  - a) z powodu braku konkurencji ze względów technicznych,
  - b) z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej,
  - c) w przypadku udzielania zamówienia publicznego, którego celem jest stworzenie lub nabycie niepowtarzalnego dzieła sztuki lub wykonania artystycznego;
- 3) ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia publicznego, a nie można zachować terminów określonych dla przetargu nieograniczonego, przetargu

ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem;

- 4) przedmiotem zamówienia publicznego na dostawy są produkty wytwarzane wyłącznie do celów badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych, z wyjątkiem zamówień obejmujących produkcję masową, służącą osiągnięciu rentowności rynkowej lub pokrycie kosztów badań lub rozwoju;
- 5) zamówienie publiczne dotyczy dodatkowych dostaw realizowanych przez dotychczasowego wykonawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji albo zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana wykonawcy zobowiązywałaby zamawiającego do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu; przy czym czas trwania takich zamówień oraz zamówień powtarzających się nie może przekraczać 3 lat;
- 6) zamówienie publiczne na dostawy jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 7) możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub zamówienia publicznego na usługi na szczególnie korzystnych warunkach w związku z definitywną likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym;
- 8) zamówienie publiczne na usługi następuje po przeprowadzeniu konkursu i ma zostać udzielone, zgodnie z zasadami przewidzianymi w konkursie, zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu; w tym drugim przypadku wszyscy zwycięzcy muszą zostać zaproszeni do udziału w negocjacjach;
- 9) w przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, polegających na powtórzeniu podobnych usług lub robót budowlanych, jeżeli zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z projektem, na który udzielono zamówienia podstawowego, a całkowita szacunkowa wartość zamówień uzupełniających została uwzględniona przy szacowaniu wartości zamówienia publicznego zgodnie z art. 34; w podstawowym projekcie należy wskazać zakres ewentualnych dodatkowych usług lub robót budowlanych oraz warunki, na jakich zostaną one udzielone;
- 10) zamówienie publiczne jest udzielane przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej, a jego szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne.

2. Przed wszczęciem postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia na podstawie ust. 1 pkt 1, zamawiający przekazuje Komisji Europejskiej protokół postępowania, o ile Komisja Europejska wystąpi o jego przekazanie.

3. Zamawiający udziela zamówienia publicznego w trybie negocjacji bez ogłoszenia w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i b, jeżeli nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia publicznego.

Rozdział 4

Opis przedmiotu zamówienia publicznego

Art. 63. 1. Zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia publicznego wymagane cechy dostaw,

usług lub robót budowlanych. Cechy mogą odnosić się również do określonego procesu, metody produkcji, realizacji wymaganych dostaw, usług lub robót budowlanych, lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia publicznego oraz proporcjonalne do jego wartości i celów.

2. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia publicznego wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez zamawiającego.

3. W opisie przedmiotu zamówienia publicznego na roboty budowlane zamawiający może wymagać w szczególności:

- 1) określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat;
- 2) dostosowania projektu do wszystkich potrzeb, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 3) certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności;
- 4) określonej wydajności, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym procedur dotyczących zapewnienia jakości;
- 5) określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania;
- 6) określonego opakowania i oznakowania;
- 7) instrukcji użytkowania oraz procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych;
- 8) określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania;
- 9) warunków testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych;
- 10) metod i technik budowy;
- 11) wszelkich pozostałych warunków technicznych.

4. W przypadku zamówień publicznych na dostawy lub zamówień publicznych na usługi, zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia publicznego wymagane cechy produktu lub usługi.

5. W opisie przedmiotu zamówienia publicznego na usługi lub zamówienia publicznego na dostawy zamawiający może wymagać, w szczególności:

- 1) określonych poziomów jakości;
- 2) certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności;
- 3) określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat;
- 4) dostosowania projektu do wszystkich potrzeb, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 5) określonej wydajności, przeznaczenia produktu, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym wymagań odnoszących się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany;
- 6) określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania;
- 7) określonego opakowania i oznakowania;
- 8) instrukcji użytkowania;
- 9) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności.

6. Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia publicznego konieczność przeniesienia praw własności intelektualnej.

7. Opisując przedmiot zamówienia, zamawiający stosuje kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień.

Art. 64. Opis przedmiotu zamówienia publicznego zamawiający zamieszcza w dokumentach zamówienia.

Art. 65. Opis przedmiotu zamówienia publicznego powinien nie tworzyć nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia tego postępowania na konkurencję.

Art. 66. 1. W przypadku zamówień publicznych przeznaczonych do użytku osób fizycznych opis przedmiotu zamówienia publicznego sporządza się, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników.

2. W przypadku gdy obowiązkowe wymogi w zakresie dostępności dla wszystkich użytkowników, o których mowa w ust. 1, są przyjmowane w formie aktu prawnego Unii Europejskiej, opis przedmiotu zamówienia publicznego, w zakresie zapewnienia dostępności dla wszystkich użytkowników, opisuje się przez odesłanie do tego aktu.

Art. 67. 1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia publicznego w jeden z następujących sposobów:

- 1) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia publicznego;
- 2) poprzez odniesienie się w kolejności preferencji do:
  - a) Polskich Norm przenoszących normy europejskie,
  - b) norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących normy europejskie,
  - c) europejskich ocen technicznych, rozumianych jako udokumentowane oceny działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w rozumieniu art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011, str. 5),
  - d) wspólnych specyfikacji technicznych, rozumianych jako specyfikacje techniczne w dziedzinie produktów teleinformatycznych określone zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniającego dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz. Urz. UE L 316 z 14.11.2012, str. 12);
  - e) norm międzynarodowych,
  - f) norm obronnych, rozumianych jako specyfikacje techniczne, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe, przyjęte przez instytucję normalizacyjną, wyspecjalizowaną w opracowywaniu specyfikacji technicznych w celu powtarzalnego i stałego stosowania w dziedzinie obronności,
  - g) innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy

normalizacyjne;

- 3) poprzez odniesienie do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w pkt 2, w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w pkt 1, w zakresie innych cech;
- 4) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w pkt 1, i poprzez odniesienie do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w pkt 2, stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi.

2. W przypadku braku Polskich Norm przenoszących normy europejskie, norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy oraz ocen technicznych, specyfikacji technicznych, norm i systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 przy opisie przedmiotu zamówienia publicznego uwzględnia się w kolejności:

- 1) Polskie Normy;
- 2) polskie aprobaty techniczne;
- 3) polskie specyfikacje techniczne dotyczące projektowania, wycień i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw.

3. Opisując przedmiot zamówienia publicznego poprzez odniesienie do norm, ocen technicznych, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, zamawiający jest obowiązany wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym, a odniesieniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważne".

Art. 68. 1. Przedmiotu zamówienia publicznego nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów, pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów.

2. Opisanie przedmiotu zamówienia publicznego, poprzez wskazanie, o którym mowa w ust. 1, jest dopuszczalne w wyjątkowych przypadkach uzasadnionych przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważne”.

Art. 69. 1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia publicznego na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

2. Jeżeli przedmiotem zamówienia publicznego jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.³⁾), zamawiający opisuje przedmiot zamówienia publicznego za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego.

3. Program funkcjonalno-użytkowy obejmuje opis zadania budowlanego, w którym podaje się przeznaczenie ukończonych robót budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i formę:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 40, 768, 822, 1133 i 1200 oraz z 2015 r. poz. 200 i 528.

- 1) dokumentacji projektowej,
- 2) specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych,
- 3) programu funkcjonalno-użytkowego

- mając na względzie rodzaj robót budowlanych, a także nazwy i kody Wspólnego Słownika Zamówień.

Art. 70. 1. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, zamówień publicznych na dostawy lub zamówień publicznych na usługi o szczególnych cechach, zamawiający może wymagać przedstawienia określonego oznakowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) wymagania dotyczące oznakowania dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia publicznego, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia publicznego;
- 2) wymagania dotyczące oznakowania są oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych kryteriach;
- 3) oznakowania są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie odpowiednie podmioty, w tym instytucje rządowe, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- 4) oznakowania są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- 5) wymagania dotyczące oznakowania są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o oznakowanie nie może wywierać decydującego wpływu.

2. Zamawiający wskazuje w opisie przedmiotu zamówienia publicznego, w kryteriach oceny ofert lub w warunkach realizacji zamówienia publicznego określone oznakowanie, a w przypadku gdy nie wymaga aby dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymagania dotyczące oznakowania – poszczególne wymagania dotyczące oznakowania, oraz termin na przedstawienie określonego oznakowania lub dokumentów potwierdzających spełnienie poszczególnych wymagań dotyczących oznakowań.

3. Jeżeli wymagane jest przedstawienie określonego oznakowania, zamawiający akceptuje wszystkie oznakowania, potwierdzające, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymagania dotyczące oznakowania.

4. W przypadku gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać określonego przez zamawiającego oznakowania lub oznakowania jemu równoważnego, w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, zamawiający akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, w szczególności dokumentację techniczną producenta, o ile dany wykonawca udowodni, że roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymagania określonego oznakowania lub określone wymagania wskazane przez zamawiającego.

5. Jeżeli dane oznakowanie, która spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 2-5, zawiera również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia publicznego, zamawiający nie może żądać tego oznakowania, może jednak opisać przedmiot zamówienia publicznego poprzez odesłanie do tych wymagań oznakowania lub, w razie potrzeby, do tych jej części, które są związane z przedmiotem zamówienia publicznego i są odpowiednie dla określenia cech zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Art. 71. 1. Zamawiający może wymagać od wykonawców przedstawienia sprawozdania z badań przeprowadzonych przez jednostkę oceniającą zgodność lub certyfikatu wydanego przez taką jednostkę jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w

opisie przedmiotu zamówienia publicznego, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia publicznego.

2. Zawarte w ust. 1 określenie „jednostka oceniająca zgodność” oznacza organ wykonujący działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. WE L 218 z 13.8.2008, str. 30).

3. W przypadku wymagania przedstawienia certyfikatów wydanych przez określoną jednostkę oceniającą zgodność, zamawiający akceptuje również certyfikaty wydane przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

4. Zamawiający akceptuje odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1 i 3, w szczególności dokumentację techniczną producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do certyfikatów ani sprawozdań z badań, o których mowa w ust. 1 i 3, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy, oraz pod warunkiem że dany wykonawca udowodni, że wykonywane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w opisie przedmiotu zamówienia publicznego, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia publicznego.

Art. 72. 1. Zamawiający może zezwolić na złożenie oferty wariantowej albo zobowiązać wykonawcę do złożenia takiej oferty.

2. W ogłoszeniu o zamówieniu, a w przypadku zamówień sektorowych, w dokumentach zamówienia, zamawiający określa, czy dopuszcza możliwość złożenia oferty wariantowej albo czy zobowiązuje wykonawcę do złożenia takiej oferty.

3. Zamawiający określa w dokumentach zamówienia minimalne wymagania, jakim muszą odpowiadać oferty wariantowe, oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich przedkładania w szczególności informację o możliwości złożenia oferty wariantowej wyłącznie z jednoczesnym złożeniem oferty niewariantowej.

4. Zamawiający zapewnia możliwość stosowania wybranych kryteriów oceny ofert do ofert wariantowych spełniających minimalne wymagania, a także do zgodnych z wymaganiami ofert niewariantowych.

5. Oferta wariantowa musi być związana z przedmiotem zamówienia publicznego oraz musi spełniać minimalne wymagania określone przez zamawiającego.

Art. 73. 1. Zamawiający może podzielić zamówienie publiczne na części oraz określić wielkość i przedmiot tych części.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zamawiający określa w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części zamówienia publicznego.

3. Zamawiający może określić w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji,

maksymalną liczbę części zamówienia publicznego, na które może zostać udzielone zamówienie publiczne jednemu wykonawcy.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, zamawiający określa w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zastosuje w celu wyboru, w których częściach zostanie wykonawcy udzielone zamówienie publiczne, w przypadku gdy w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jeden wykonawca miałby uzyskać większą liczbę części zamówienia publicznego niż wynosi maksymalna liczba, na które może zostać mu udzielone zamówienie publiczne.

5. W przypadku niedokonania podziału zamówienia publicznego na części, zamawiający podaje powody tego w protokole postępowania lub w dokumentach zamówienia.

Rozdział 5

Ogłoszenia i dokumenty zamówienia

Art. 74. 1. Zamawiający zaprasza do ubiegania się o zamówienie publiczne za pomocą:

- 1) ogłoszenia o zamówieniu albo
- 2) w przypadkach, o których mowa w art. 230 ust. 3, okresowego ogłoszenia informacyjnego, albo
- 3) w przypadkach, o których mowa w art. 230 ust. 2, ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców.

2. W przypadku postępowania prowadzonego w trybie negocjacji bez ogłoszenia zamawiający zaprasza do ubiegania się o zamówienie publiczne, przesyłając wybranemu wykonawcy lub wykonawcom zaproszenie do udziału w postępowaniu.

Art. 75. 1. Zamawiający publikuje ogłoszenia, o których mowa w ustawie:

- 1) w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz
- 2) w Biuletynie Zamówień.

2. Zamawiający przygotowuje ogłoszenia zgodnie ze wzorami standardowych formularzy określonymi w akcie wykonawczym Komisji Europejskiej ustanawiającym standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w ramach procedur udzielania zamówień publicznych wydanym na podstawie art. 51 ust. 1, art. 75 ust. 3 i art. 79 ust. 3 dyrektywy klasycznej, art. 71 ust. 1 i art. 96 ust. 2 dyrektywy sektorowej, art. 32 ust. 1 dyrektywy obronnej oraz art. 3a dyrektywy 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31).

3. Ogłoszenia przekazuje się Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej zgodnie z formatem i procedurami elektronicznego przesyłania ogłoszeń wskazanymi na stronie internetowej, o której mowa w ust. 3 załącznika VIII do dyrektywy klasycznej, w ust. 3 załącznika IX do dyrektyw sektorowej oraz w ust. 3 załącznika VI do dyrektywy obronnej.

4. Zamawiający sporządza i przekazuje ogłoszenia do publikacji w Biuletynie Zamówień przy użyciu profilu nabywcy.

5. Zamawiający może także opublikować ogłoszenie w inny sposób niż określony w ust. 1, w szczególności w dzienniku lub w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

6. Ogłoszeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub ust. 5, nie można publikować przed ich publikacją w

Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, chyba że zamawiający nie został powiadomiony o publikacji w terminie 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

7. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub ust. 5, nie mogą zawierać innych informacji niż informacje zawarte w ogłoszeniach przekazanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej. W takich ogłoszeniach należy wskazać datę przekazania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

Art. 76. Zamawiający jest obowiązany zachować dowód przekazania ogłoszenia do publikacji, zawierający datę przekazania tego ogłoszenia.

Art. 77. 1. Zamawiający może opublikować w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, ogłoszenie, którego publikacja w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ze względu na szacunkową wartość zamówienia publicznego albo konkursu nie jest obowiązkowa. Przepis art. 75 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Zamawiający może, po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu, bezpośrednio poinformować o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego znanych sobie wykonawców, którzy w ramach prowadzonej działalności świadczą dostawy, usługi lub roboty budowlane będące przedmiotem zamówienia publicznego.

Art. 78. Opublikowane ogłoszenie zamawiający może zmienić, publikując sprostowanie, ogłoszenie zmian lub dodatkowych informacji. Przepisy art. 75 ust. 2-6 i art. 76 stosuje się odpowiednio.

Art. 79. 1. Zamawiający może poinformować o swoich zamiarach odnośnie planowanych zamówień publicznych lub umów ramowych, publikując wstępne ogłoszenie informacyjne.

2. Wstępne ogłoszenie informacyjne obejmuje okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od dnia przekazania go do publikacji.

3. W przypadku usług społecznych i innych szczególnych usług, wstępne ogłoszenie informacyjne może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Art. 80. W przypadku trybu negocjacji bez ogłoszenia, niezwłocznie po wszczęciu postępowania lub w przypadku przewidzianego przez zamawiającego składania ofert - po wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, zamawiający może opublikować ogłoszenie o dobrowolnej przejrzystości ex ante.

Art. 81. 1. Po zawarciu umowy zamawiający publikuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej.

2. W przypadku umów ramowych zamawiający może nie publikować ogłoszenia o udzieleniu zamówienia dla każdego zamówienia publicznego opartego na takiej umowie. Zamawiający jest obowiązany do grupowania w okresach kwartalnych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opartego na umowie ramowej i przekazuje do publikacji grupowe ogłoszenia w ciągu 30 dni od dnia zakończenia każdego kwartału.

3. Zamawiający przekazuje do publikacji ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w terminie 30 dni od dnia udzielenia każdego zamówienia publicznego objętego dynamicznym systemem zakupów. Ogłoszenia o udzieleniu zamówienia można grupować kwartalnie i przekazywać do publikacji w ciągu 30 dni od dnia zakończenia każdego kwartału.

4. W ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia zamawiający może nie ujawniać pewnych informacji dotyczących udzielenia zamówienia publicznego lub zawarcia umowy ramowej, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, lub mogłoby szkodzić zgodnie z prawem interesom handlowym wykonawców, lub mogłoby zaszkodzić konkurencji pomiędzy nimi.

5. W przypadku zamówień sektorowych na usługi badawcze i rozwojowe podawane w ogłoszeniu o

udzieleniu zamówienia informacje dotyczące charakteru i ilości usług mogą być ograniczone do:

- 1) wskazania „usługi badawcze i rozwojowe”, jeżeli zamówienie sektorowe zostało udzielone w trybie negocjacji bez ogłoszenia, albo
- 2) informacji, jakie wskazano w ogłoszeniu, które stanowiło zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Art. 82. 1. Zamawiający udostępnia dokumenty zamówienia na profilu nabywcy od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

2. W przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, dokumenty zamówienia udostępnia się niezwłocznie, nie później jednak niż od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji.

3. Jeżeli zamawiający nie może udostępnić niektórych dokumentów zamówienia na profilu nabywcy z powodu zaistnienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 26 ust. 1, przekazuje te dokumenty zamówienia w sposób inny niż wskazany w ust. 1, określony w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania.

4. Zamawiający nie ma obowiązku korzystania z profilu nabywcy przy udostępnianiu niektórych dokumentów zamówienia, jeżeli nałożył na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, udostępnianych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W takim przypadku zamawiający określa środki mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji oraz wskazuje sposób uzyskania tych informacji.

Art. 83. 1. Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści dokumentów zamówienia, nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert.

2. Zamawiający udziela wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż:

1) na 6 dni przed upływem terminu składania ofert, chyba że wyjaśnienia nie są istotne dla przygotowania ofert;

2) na 4 dni przed upływem terminu składania ofert - w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem, jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia publicznego.

3. W przypadku trybu przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści dokumentów zamówienia nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Zamawiający udziela wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 4 dni przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

4. Jeżeli wykonawca zwrócił się o wyjaśnienie treści dokumentów zamówienia po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1 lub 3, lub jego zapytanie dotyczy udzielonych już wyjaśnień, zamawiający może udzielić wyjaśnień albo pozostawić zapytanie bez rozpoznania.

Art. 84. 1. Istotne informacje dotyczące postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określa regulamin postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

2. Regulamin postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie jest obowiązkowy, jeśli ogłoszenie o zamówieniu zawiera już informacje, które powinny być określone w tym regulaminie.

3. Prezes Rady Ministrów określa w drodze rozporządzenia zakres informacji, jakie powinny być zawarte w regulaminie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, mając na względzie rozłączność zakresu danych zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu i regulaminie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 85. 1. Zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium.

2. Jeżeli zamawiający żąda wniesienia wadium, w dokumentach zamówienia określa:

- 1) kwotę wadium w wysokości nie większej niż 3% szacunkowej wartości zamówienia publicznego;
- 2) zasady wnoszenia, przedłużania terminu ważności, zwrotu i zatrzymania wadium.

3. Wadium wnosi się przed upływem terminu składania ofert.

4. Wadium może być wnoszone w jednej lub kilku następujących formach:

- 1) pieniądzu;
- 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- 3) gwarancjach bankowych;
- 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
- 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804).

Rozdział 6

Terminy, zaproszenie i informowanie wykonawców

Art. 86. 1. Wyznaczając terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert, zamawiający uwzględnia złożoność zamówienia publicznego oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert, z zastrzeżeniem określonych w ustawie minimalnych terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert.

2. W przypadku, gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizji lokalnej albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty zamówienia, zamawiający wyznacza terminy składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do zapoznania się przez wykonawców z informacjami koniecznymi do przygotowania oferty, z tym że terminy te muszą być dłuższe od terminów składania ofert określonych w ustawie.

3. Zamawiający przedłuża terminy składania ofert tak, aby zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się ze wszystkimi informacjami koniecznymi do sporządzenia oferty, w następujących przypadkach:

- 1) gdy nie udzielił wyjaśnień w terminie, o którym mowa w art. 83 ust. 2, chyba że wyjaśnienia nie są istotne dla przygotowania ofert;
- 2) gdy w dokumentach zamówienia wprowadzono istotne zmiany.

4. Przedłużenie terminu składania ofert jest proporcjonalne do znaczenia udzielonych wyjaśnień lub wprowadzonych zmian.

5. Wskazane w ustawie terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a w przypadku przetargu nieograniczonego - terminy składania ofert, liczone są od dnia przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu.

Art. 87. 1. W przetargu ograniczonym, dialogu konkurencyjnym, partnerstwie innowacyjnym albo

negocjacjach z ogłoszeniem zamawiający zaprasza równocześnie wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu, spełniają kryteria kwalifikacji, a w przypadkach, o których mowa w art. 98, również kryteria selekcji, odpowiednio do składania ofert, ofert wstępnych albo do udziału w dialogu.

2. Wraz z zaproszeniem, o którym mowa w ust. 1, zamawiający przekazuje dokumenty zamówienia, o ile nie zostały one udostępnione na profilu nabywcy z powodu zaistnienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4, oraz nie zostały dotąd udostępnione w inny sposób.

3. Zaproszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) odniesienie do profilu nabywcy, na którym zostały udostępnione dokumenty zamówienia;
- 2) odniesienie do ogłoszenia stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie;
- 3) termin składania ofert, a w przypadku negocjacji z ogłoszeniem – termin składania ofert wstępnych, oraz adres, na który muszą one zostać wysłane oraz język lub języki, w jakich muszą one być sporządzone;
- 4) w przypadku dialogu konkurencyjnego – datę i adres rozpoczęcia dialogu oraz informację o wykorzystywanym języku lub wykorzystywanych językach;
- 5) wykaz dokumentów, które należy załączyć na potwierdzenie oświadczeń składanych przez wykonawcę jako dowodów braku podstaw wykluczenia oraz spełniania kryteriów kwalifikacji albo w celu uzupełnienia podanych przez wykonawcę informacji;
- 6) względną wagę przypisaną kryteriom oceny ofert lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów od najważniejszego do najmniej ważnego, jeśli nie zostało to wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu, w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców, w opisie przedmiotu zamówienia publicznego lub w dokumencie opisowym;
- 7) w przypadku zamówień sektorowych - kryteria oceny ofert, jeżeli nie zostały one wskazane w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

4. W przypadku postępowania prowadzonego w trybie dialogu konkurencyjnego, informacje, o których mowa ust. 3 pkt 3, zamawiający podaje w zaproszeniu do składania ofert.

Art. 88. 1. Zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców o:

- 1) wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, podając nazwę(firmę) albo imię i nazwisko, siedzibę albo miejsce zamieszkania i adres wykonawcy, którego ofertę wybrano oraz nazwę (firmę) albo imiona i nazwiska, siedziby albo miejsca zamieszkania i adresy wykonawców, którzy złożyli oferty, a także punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację,
- 2) dopuszczeniu do dynamicznego systemu zakupów,
- 3) unieważnieniu postępowania,
- 4) nieustanowieniu dynamicznego systemu zakupów,
- podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Zamawiający publikuje informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, na profilu nabywcy.

3. Zamawiający informuje niezwłocznie każdego wykonawcę:

- 1) który podlega wykluczeniu, nie spełnia kryteriów kwalifikacji lub kryteriów selekcji o odrzuceniu

jego wniosku o dopuszczenie do udziału postępowaniu lub wniosku o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów,

- 2) którego oferta została odrzucona o powodach odrzucenia oferty, a w przypadkach o których mowa w art. 113 ust. 2 i 3 o braku równoważności lub braku spełniania wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych,
- 3) który złożył ofertę niepodlegającą odrzuceniu o niezaproszeniu do kolejnego etapu negocjacji albo każdego wykonawcę o niezaproszeniu do kolejnego etapu dialogu, jeżeli zamawiający dopuścił podział na etapy negocjacji w negocjacjach z ogłoszeniem albo dialogu w dialogu konkurencyjnym,

- podając uzasadnienie faktyczne i prawne, które w przypadkach, o których mowa w art. 91 ust. 5 powinno zawierać wyjaśnienie powodów, dla których dowody przedstawione przez wykonawcę, zamawiający uznał za niewystarczające.

4. Zamawiający może nie udzielać niektórych informacji, o których mowa w ust. 1 i 3, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym wykonawców, lub mogłoby zaszkodzić konkurencji pomiędzy nimi.

Rozdział 7

Kwalifikacja podmiotowa wykonawców

Art. 89. 1. O udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie podlegają wykluczeniu z powodów wskazanych w ustawie;
- 2) spełniają kryteria kwalifikacji, o ile zostały one określone przez zamawiającego w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania.

Art. 90. Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, że o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej lub wykonawcy, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub osób defaworyzowanych, w tym osób bezrobotnych, osób będących członkami mniejszości znajdującej się w niekorzystnej sytuacji lub grup w inny sposób społecznie marginalizowanych, lub zastrzec możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30% osób zatrudnionych przez te zakłady, tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowić będą pracownicy niepełnosprawni lub defaworyzowani.

Art. 91. 1. Z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyklucza się wykonawcę:

- 1) będącego osobą fizyczną, którą prawomocnie skazano za przestępstwo:
  - a) skarbowe, o którym mowa w ustawie z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 poz. 186, z późn. zm.⁴⁾) lub

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149 i 1304 oraz z 2014 r. poz. 312 i 1328.

- b) udziału w zorganizowanej grupie albo związku, mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, o których mowa w art. 258 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁵⁾), lub
  - c) korupcji, o której mowa w art. 228 - 230a i art. 231 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz. U. L 192 z 31.7.2003, s. 54), lub korupcji na podstawie prawa krajowego wykonawcy, lub
  - d) nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji w sprawie ochrony „interesów finansowych” Wspólnot Europejskich (Dz. U. L 316 z 27.11.1995, str. 48), niebędącego przestępstwem skarbowym, lub
  - e) o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, lub podżeganie, pomocnictwo lub usiłowanie popełnienia takiego przestępstwa, lub
  - f) finansowania terroryzmu, o którym mowa w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, lub
  - g) handlu ludźmi, o którym mowa w art. 189a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
- 2) jeżeli członka organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego tego wykonawcy lub osobę posiadającą w tych organach uprawnienia do reprezentowania, uprawnienia decyzyjne lub kontrolne prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) wobec którego wydano prawomocny wyrok sądu lub ostateczną decyzję administracyjną o zaleganiu z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, albo który naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą dowolnych środków dowodowych, z wyjątkiem przypadków gdy wykonawca dokonał płatności należnych podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne wraz z odsetkami lub grzywnami lub też zawarł wiążące porozumienie w sprawie spłaty tych należności;
  - 4) który naruszył obowiązki wynikające z przepisów prawa pracy, prawa ochrony środowiska oraz przepisów o zabezpieczeniu społecznym, pod warunkiem że zamawiający jest w stanie to wykazać za pomocą dowolnych środków dowodowych;
  - 5) jeżeli wykonawca lub osoby reprezentujące wykonawcę pozostają z zamawiającym lub osobami reprezentującymi zamawiającego w relacji określonej w art. 16 ust. 1 pkt 2-8, pod warunkiem że

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431 oraz z 2012 r. poz. 611 oraz z 2013 poz. 849, 905, 1247 i 1036, z 2014 r. poz. 538 oraz z 2015 r. poz. 396.

nie jest możliwe zapewnienie bezstronności po stronie zamawiającego w inny sposób niż poprzez wykluczenie wykonawcy z udziału w postępowaniu;

- 6) winnego poważnego wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które wymagane były do weryfikacji braku podstaw wykluczenia lub do oceny spełniania kryteriów kwalifikacji, lub który zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić wymaganych dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia lub spełnianie kryteriów kwalifikacji;
- 7) który w sposób niezgodny z przepisami ustawy, próbował wpłynąć na proces podejmowania decyzji przez zamawiającego lub pozyskać informacje o charakterze poufnych, mogące dać mu przewagę w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

2. Z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może wykluczyć wykonawcę:

- 1) w stosunku do którego otwarto likwidację lub którego upadłość ogłoszono, z wyjątkiem wykonawcy, który po ogłoszeniu upadłości zawarł układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu, jeżeli układ nie przewiduje zaspokojenia wierzycieli przez likwidację majątku upadłego;
- 2) winnego poważnego wykroczenia zawodowego, które poddaje w wątpliwość jego uczciwość, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą stosownych środków dowodowych;
- 3) który brał udział w przygotowaniu postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli spowodowane tym zakłócenie konkurencji nie może zostać wyeliminowane za pomocą mniej uciążliwych środków;
- 4) który wykazał istotne lub uporczywe braki w spełnieniu merytorycznych wymogów wynikających z wcześniejszej umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy koncesji lub umowy zawartej z zamawiającym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-6, co doprowadziło do przedwczesnego rozwiązania wcześniejszej umowy, odszkodowania, kary umownej lub innych, porównywalnych sankcji;
- 5) który wskutek zaniedbania przedstawił wprowadzające w błąd informacje, mogące mieć istotny wpływ na decyzje w sprawie wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia publicznego;
- 6) który z innymi wykonawcami zawarł porozumienie mające na celu zakłócenie konkurencji pomiędzy wykonawcami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, pod warunkiem że zamawiający może stwierdzić zawarcie takiego porozumienia na podstawie wiarygodnych przesłanek.

3. Jeżeli wobec wykonawcy zachodzą podstawy wykluczenia, zamawiający informuje go o zamiarze wkluczenia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne oraz wyznaczając termin na przedstawienie dowodów, o których mowa w ust. 5.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 4-7 lub ust. 2 zamawiający wyklucza wykonawcę, jeżeli nie upłynęło 5 lat od dnia wydania prawomocnego wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, chyba że w tym wyroku został określony inny okres wykluczenia, albo nie upłynęły 3 lata od dnia zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wykluczenia.

5. Wykonawca, w stosunku do którego zachodzi jedna z podstaw wykluczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 4-7 lub ust. 2, może przedstawić dowody na to, że podjęte przez niego środki są wystarczające do wykazania jego rzetelności, w szczególności udowodnić naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem lub wykroczeniem, zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub zobowiązanie się do naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wyczerpujące wyjaśnienie stanu faktycznego czynu oraz współpracę z organami ścigania oraz podjęcie konkretnych środków

technicznych, organizacyjnych i kadrowych, które są odpowiednie dla zapobiegania dalszym przestępstwom lub nieprawidłowemu postępowaniu. Przepisu nie stosuje się, jeżeli wykonawca został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na zakaz ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego oraz nie upłynął określony w tym wyroku okres obowiązywania tego zakazu.

6. Wykonawca nie podlega wykluczeniu, jeżeli zamawiający, uwzględniając wagę i szczególne okoliczności czynu wykonawcy, uzna za wystarczające dowody przedstawione na podstawie ust. 5.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 3, przed podjęciem decyzji o wykluczeniu, zamawiający zapewnia możliwość udowodnienia danemu wykonawcy, że jego zaangażowanie w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie jest w stanie zakłócić konkurencji. Podjęte środki zamawiający wskazuje w protokole postępowania.

8. Zamawiający wyklucza wykonawcę na dowolnym etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli okaże się, że zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia lub zamawiający uzna za niewystarczające dowody, o których mowa w ust. 5.

Art. 92. Zamawiający może określić kryteria kwalifikacji związane z przedmiotem zamówienia publicznego i do niego proporcjonalne, umożliwiające zamawiającemu ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia publicznego, dotyczące:

- 1) uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów;
- 2) sytuacji ekonomicznej i finansowej;
- 3) zdolności technicznej i zawodowej.

Art. 93. 1. W odniesieniu do kryteriów kwalifikacji dotyczących uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej zamawiający może wymagać, aby wykonawcy byli wpisani do jednego z rejestrów zawodowych lub handlowych prowadzonych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym posiadają siedzibę, określonych w załączniku XI do dyrektywy klasycznej lub w załączniku VII do dyrektywy obronnej, lub aby spełniali wszelkie inne wymogi określone w tych załącznikach.

2. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na usługi, w zakresie, w jakim wykonawcy muszą posiadać określone zezwolenia lub muszą być członkami określonej organizacji, aby móc świadczyć w swoim kraju pochodzenia określonej usługi, zamawiający może wymagać od nich udowodnienia, że posiadają oni takie zezwolenie lub status członkowski.

Art. 94. 1. W odniesieniu do kryteriów kwalifikacji dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, zamawiający może wymagać w szczególności:

- 1) aby wykonawcy posiadali określony minimalny roczny obrót, w tym określony minimalny roczny obrót w obszarze objętym zamówieniem publicznym;
- 2) aby wykonawcy przedstawili informacje na temat ich rocznych sprawozdań finansowych wykazujących stosunki, w szczególności aktywów do zobowiązań;
- 3) posiadania odpowiedniego ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego.

2. Minimalny roczny obrót, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie może przekraczać maksymalnie dwukrotności szacunkowej wartości zamówienia publicznego, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego lub sposobu jego realizacji. Zamawiający wskazuje w dokumentach zamówienia lub protokole postępowania powody zastosowania takiego wymogu.

3. Stosunek, w szczególności aktywów do zobowiązań, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 może być wzięty pod uwagę, gdy zamawiający w dokumentach zamówienia określi metody i kryteria takiego uwzględnienia. Tego rodzaju metody i kryteria są przejrzyste, obiektywne i niedyskryminacyjne.

4. Jeżeli zamówienie publiczne jest podzielone na części, przepisy ust. 1-3 mają zastosowanie do każdej poszczególnej części. Zamawiający może określić minimalny roczny obrót, który muszą wykazać wykonawcy, również poprzez odniesienie do grup części w przypadku, gdyby wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza ekonomicznie, przyznano kilka części zamówienia publicznego do realizacji w tym samym czasie.

5. Jeżeli zamówienie publiczne oparte na umowie ramowej jest udzielane po ponownym poddaniu zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej, wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w ust. 2, oblicza się na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości konkretnych zamówień publicznych, które będą realizowane w tym samym czasie, lub, w przypadku braku takich informacji, na podstawie szacunkowej wartości umowy ramowej. W przypadku dynamicznego systemu zakupów wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w ust. 2, wyliczany jest na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości określonych zamówień publicznych, które mają być objęte tym systemem.

Art. 95. 1. Oceniając zdolność techniczną i zawodową wykonawcy, zamawiający może postawić minimalne warunki dotyczące odpowiednio wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego, umożliwiające realizację zamówienia publicznego na odpowiednim poziomie jakości.

2. Zamawiający może uznać, że wykonawca nie posiada wymaganych zdolności zawodowych, jeżeli wykonawca ma sprzeczne interesy, które mogą mieć negatywny wpływ na realizację zamówienia publicznego.

3. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiot stanowią usługi, roboty budowlane lub dostawy wymagające wykonania prac dotyczących rozmieszczenia lub instalacji, zamawiający może oceniać zdolność wykonawcy, w szczególności w zakresie jego rzetelności, kwalifikacji, efektywności i doświadczenia.

4. W przypadku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi, zamówienia publicznego na roboty budowlane lub zamówienia publicznego na dostawy obejmujące dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, zamawiający może wymagać od wykonawców wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych osób, które będą odpowiedzialne za realizację zamówienia publicznego.

Art. 96. Zamawiający określa w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania kryteria kwalifikacji, które mogą być wyrażone jako minimalne poziomy zdolności wraz z odpowiednimi środkami dowodowymi.

Art. 97. Wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożony przez wykonawcę, który podlega wykluczeniu lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji, lub złożony po terminie, podlega odrzuceniu.

Art. 98. 1. W przypadku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego zamawiający może ograniczyć na podstawie kryteriów selekcji liczbę wykonawców, których zaprosi odpowiednio do składania ofert, ofert wstępnych albo do udziału w dialogu, o ile dostępna jest minimalna liczba wykonawców niepodlegających wykluczeniu oraz spełniających kryteria kwalifikacji.

2. Zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria selekcji, które zamierza stosować oraz liczbę wykonawców, których zamierza zaprosić, zapewniającą konkurencję.

3. Liczba wykonawców, o której mowa w ust. 2, nie może być mniejsza niż:

- 1) 5 – w przypadku postępowania prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego;
- 2) 3 – w przypadku postępowania prowadzonego w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnym albo partnerstwa innowacyjnego.

4. Zamawiający zaprasza wykonawców niepodlegających wykluczeniu, spełniających kryteria kwalifikacji oraz kryteria selekcji w liczbie nie mniejszej od liczby wskazanej przez zamawiającego. W przypadku, gdy liczba wykonawców niepodlegających wykluczeniu, spełniających kryteria selekcji oraz kryteria kwalifikacji, o których mowa w art. 96, jest mniejsza od liczby wskazanej przez zamawiającego, zamawiający może kontynuować postępowanie, zapraszając wykonawców posiadających wymagany potencjał.

5. Wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożony przez wykonawcę niezaproszonego do składania ofert, ofert wstępnych albo do udziału w dialogu podlega odrzuceniu.

Art. 99. 1. Wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia publicznego („konsorcjum”).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, konsorcjum ustanawia pełnomocnika do reprezentowania wykonawców tworzących konsorcjum w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

3. Jeżeli oferta konsorcjum została wybrana, zamawiający może żądać przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego umowy konsorcjum.

4. Jeżeli w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego uczestniczy konsorcjum, zamawiający nie może wymagać od niego posiadania określonej formy prawnej w celu złożenia oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

5. Zamawiający może określić w dokumentach zamówienia sposób spełnienia przez konsorcjum kryteriów kwalifikacji dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej lub zdolności technicznej i zawodowej, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne, a w przypadku zamówień sektorowych – również sposób, w jaki konsorcjum ma spełnić wymogi dotyczące systemu kwalifikowania wykonawców.

6. Zamawiający może określić warunki realizacji zamówienia publicznego przez konsorcjum odmienne od warunków nakładanych na pojedynczych uczestników, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne.

7. Zamawiający może wymagać aby konsorcjum uczestniczące w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przybrało określoną formę prawną w przypadku udzielenia mu zamówienia publicznego, jeżeli taka forma prawna jest niezbędna do właściwej realizacji zamówienia publicznego.

8. Przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do konsorcjum.

Art. 100. 1. Wykonawca może w stosownych sytuacjach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia publicznego polegać na zdolnościach technicznych, zawodowych, finansowych lub ekonomicznych innych podmiotów niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi stosunków, chyba że zamawiający zastrzegł konieczność osobistego wykonania zamówienia publicznego zgodnie z ust. 6.

2. W odniesieniu do warunków dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą polegać na zdolności innych podmiotów tylko wtedy, gdy podmioty te zrealizują roboty budowlane lub usługi, do realizacji których takie zdolności są niezbędne.

3. Wykonawca, który chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić zamawiającemu, że będzie dysponował niezbędnymi zasobami, o których mowa w ust. 1 i 2, w trakcie realizacji zamówienia publicznego, w szczególności przedstawiając w tym celu zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby wykonania zamówienia publicznego.

4. Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, zamawiający może wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia publicznego.

5. Dokumenty udowadniające dysponowanie zasobami w trakcie realizacji zamówienia publicznego muszą zawierać informacje potwierdzające spełnianie kryteriów i warunków, o których mowa w ust. 1 i 2.

6. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane lub zamówień publicznych na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem lub instalacją w ramach dostaw, zamawiający może wymagać, aby kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez wykonawcę lub w przypadku konsorcjum - przez uczestnika konsorcjum.

7. Zamawiający ocenia spełnianie przez podmioty, na których zdolności zamierza polegać wykonawca, kryteriów kwalifikacji, a w przypadku, o którym mowa w art. 98, również kryteriów selekcji oraz weryfikuje, czy nie zachodzą wobec nich podstawy wykluczenia.

8. Jeżeli podmiot, na którego zdolności zamierza polegać wykonawca, nie spełnia kryteriów kwalifikacji lub zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-3, zamawiający żąda, aby wykonawca zastąpił ten podmiot innym podmiotem lub podmiotami.

9. Konsorcjum może polegać na zdolności członków konsorcjum lub innych podmiotów. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio.

Art. 101. 1. Wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo wraz z ofertą wykonawca przekazuje jednolity europejski dokument zamówienia, zwany dalej „jednolitym dokumentem”, obejmujący zaktualizowane oświadczenie własne wykonawcy, w zakresie wskazanym przez zamawiającego w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania.

2. Jednolity dokument stanowi wstępne potwierdzenie braku podstaw wykluczenia wykonawcy oraz spełniania przez niego kryteriów kwalifikacji, a w przypadku, o którym mowa w art. 98, również kryteriów selekcji.

3. W przypadku polegania na zdolności innych podmiotów jednolity dokument powinien zawierać informacje, o których mowa w ust. 2, w odniesieniu do tych podmiotów.

4. Jednolity dokument przekazuje się przy użyciu profilu nabywcy.

5. Jednolity dokument sporządza się w postaci elektronicznej, zgodnie ze wzorem standardowego formularza określonego w akcie wykonawczym Komisji Europejskiej wydanym na podstawie art. 59 dyrektywy klasycznej.

6. Wykonawca może wykorzystać jednolity dokument w innym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, pod warunkiem, że potwierdzi aktualność zawartych w nim informacji.

Art. 102. 1. Zamawiający przed udzieleniem zamówienia publicznego wzywa, w wyznaczonym przez siebie terminie, wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza ekonomicznie do przedstawienia aktualnych dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia oraz spełnianie kryteriów kwalifikacji określonych przez zamawiającego, w szczególności zaświadczeń, oświadczeń lub innych środków dowodowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do udzielania zamówień publicznych w przypadkach, o których mowa w art. 162 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 lit. a.

3. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia odpowiedniego przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może na każdym etapie postępowania wezwać wykonawców do złożenia wszystkich lub niektórych dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia, spełnianie kryteriów kwalifikacji lub kryteriów selekcji.

4. Zamawiający korzysta z systemu e-Certis oraz wymaga przede wszystkim takich rodzajów zaświadczeń lub dowodów w formie dokumentów, które są objęte tym systemem.

5. Wykonawca nie jest obowiązany składać dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia, spełnianie kryteriów kwalifikacji lub kryteriów selekcji, jeżeli zamawiający posiada te dokumenty lub może je uzyskać za pomocą bezpłatnych baz danych.

6. Jeżeli z uzasadnionej przyczyny wykonawca nie może przedstawić dokumentów dotyczących sytuacji finansowej i ekonomicznej wymaganych przez zamawiającego, może przedstawić inny dokument, który w wystarczający sposób potwierdza spełnianie opisanego przez zamawiającego kryterium kwalifikacji.

7. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz formy, w jakich dokumenty te mogą być składane, mając na uwadze, że potwierdzeniem spełniania kryteriów kwalifikacji lub braku podstaw wykluczenia może być zamiast dokumentu również oświadczenie złożone przed właściwym organem, wyciąg z odpowiedniego rejestru, takiego jak rejestr sądowy, lub, w przypadku jego braku, równoważny dokument wykazujący brak podstaw wykluczenia oraz spełnianie kryteriów kwalifikacji, wydany przez właściwy organ sądowy lub administracyjny, a potwierdzeniem, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego może być w szczególności zaświadczenie podmiotu uprawnionego do kontroli jakości, a także potrzebę zapewnienia ochrony informacji niejawnych, w przypadku zamówień publicznych wymagających tych informacji, związanych z nimi lub je zawierających, w sposób określony w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

8. Zamawiający nie wymaga środków dowodowych innych niż określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 7.

9. W przypadku polegania na zdolności innych podmiotów, wykonawcy mogą wykorzystywać wszelkie odpowiednie dokumenty, aby udowodnić zamawiającemu, że będą mieli do swojej dyspozycji niezbędne zasoby.

Art. 103. 1. Jeżeli wykonawca nie złożył wszystkich dokumentów wymaganych przez zamawiającego potwierdzających brak podstaw wykluczenia, spełnianie kryteriów kwalifikacji lub kryteriów selekcji, lub dokumenty te są niekompletne, błędne lub budzą wątpliwości, zamawiający żąda, aby dany wykonawca złożył, uzupełnił, poprawił lub wyjaśnił stosowne dokumenty w terminie wskazanym przez zamawiającego.

2. Jeżeli wykonawca nie złożył wymaganych pełnomocnictw albo złożył wadliwe pełnomocnictwa, zamawiający żąda, aby dany wykonawca złożył pełnomocnictwa lub poprawione pełnomocnictwa w terminie wskazanym przez zamawiającego.

Rozdział 8

Udzielenie zamówienia publicznego

Art. 104. 1. Zamawiający określa kryteria oceny ofert związane z przedmiotem zamówienia publicznego, w celu wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie dla zamawiającego.

2. W przypadku wyboru oferty na podstawie najlepszej relacji ceny lub kosztu do innych kryteriów, kryteriami oceny ofert są cena lub koszt, i inne kryteria.

3. Innymi kryteriami, o których mowa w ust. 2, mogą być, w szczególności:

- 1) jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, aspekty społeczne, środowiskowe i innowacyjne, handel i jego warunki;
- 2) organizacja, kwalifikacje i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji danego zamówienia publicznego, jeżeli te wymagania mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia publicznego;
- 3) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

4. Kryterium, o którym w ust. 3 pkt 2, można stosować do zamówień publicznych, w których jakość świadczenia będzie zależała od osób wykonujących świadczenia będące przedmiotem zamówienia publicznego.

5. Kryteria oceny ofert są związane z przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- 1) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek albo
- 2) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług

- nawet jeżeli te czynniki nie są istotnym elementem przedmiotu zamówienia publicznego.

Art. 105. Kryterium ceny może być zastosowane jako jedyne kryterium oceny ofert, jeżeli przedmiot zamówienia publicznego jest powszechnie dostępny i ma ustalone standardy jakościowe.

Art. 106. 1. Kryterium kosztu określa się z wykorzystaniem podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia.

2. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje:

- 1) koszty poniesione przez zamawiającego lub innych użytkowników:
  - a) związane z nabyciem,
  - b) użytkowania, w szczególności zużycie energii i innych zasobów,
  - c) utrzymania,
  - d) związane z wycofaniem z eksploatacji, w szczególności koszty zbiórki i recyklingu, lub
- 2) koszty przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związane z cyklem życia produktu, usługi lub robót budowlanych, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować, dotyczące:

- a) emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń,
- b) inne związane z łagodzeniem zmian klimatu.

3. W przypadku gdy zamawiający szacuje koszty z wykorzystaniem podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określa w dokumentach zamówienia dane, które powinni przedstawić wykonawcy, oraz metodę, którą zastosuje do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych.

4. Metoda zastosowana do określenia kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym musi spełniać łącznie następujące warunki:

- 1) być oparta na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych; w przypadku gdy metoda ta nie została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania, w sposób nieuzasadniony nie może ona działać na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców;
- 2) być dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;
- 3) uwzględniać, że wymagane dane mogą zostać dostarczone uzasadnionym nakładem sił przez wykonawców działających z należytą starannością, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska.

5. W przypadku gdy na mocy przepisów unijnych, wymienionych w załączniku XIII do dyrektywy klasycznej lub w załączniku XV do dyrektywy sektorowej obowiązkowa stała się jakakolwiek wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia, do oszacowania tych kosztów stosuje się tą wspólną metodę.

Art. 107. 1. Zamawiający określa i opisuje kryteria oceny ofert w sposób przejrzysty i zapewniający równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców.

2. Dobór i opis kryteriów oceny ofert nie może prowadzić do nieograniczonej swobody zamawiającego w wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie i powinien zapewniać możliwość efektywnej konkurencji. Kryteria oceny ofert powinny być opisane w sposób umożliwiający skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez wykonawców i ocenę złożonych przez nich ofert.

3. Zamawiający określa w dokumentach zamówienia względną wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów oceny ofert, z wyjątkiem przypadku gdy jedynym kryterium jest cena lub koszt. Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, zamawiający wskazuje kryteria oceny ofert w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

4. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż cena lub koszt obowiązkowe kryteria oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych, kierując się potrzebą wdrożenia przepisów prawa Unii Europejskiej oraz mając na względzie szczególny charakter lub cel zamówienia publicznego.

Art. 108. Wykonawca, przed upływem terminu składania ofert, może złożyć zmienioną ofertę lub wycofać ofertę.

Art. 109. 1. Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w ogłoszeniu o zamówieniu w przypadku przetargu nieograniczonego, albo w zaproszeniu do składania ofert lub ofert ostatecznych - w przypadku pozostałych trybów udzielania zamówień publicznych, pod warunkiem że zamawiający taki termin określił.

2. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się w dniu, w którym upływa termin składania ofert.

Art. 110. Zamawiający wyznacza termin otwarcia ofert na dzień, w którym upływa termin ich składania.

Otwarcie ofert następuje bezpośrednio po upływie terminu ich składania.

Art. 111. 1. W toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert.

2. Zamawiający poprawia w ofercie:

- 1) oczywiste omyłki pisarskie,
- 2) oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,
- 3) inne omyłki polegające na niezgodności oferty z ogłoszeniem stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub innymi dokumentami zamówienia, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty

- niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona.

3. Jeżeli złożono ofertę, której wybór prowadziłby do powstania u zamawiającego obowiązku podatkowego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług, zamawiający w celu oceny takiej oferty dolicza do przedstawionej w niej ceny podatek od towarów i usług, który miałby obowiązek rozliczyć zgodnie z tymi przepisami. Wykonawca, składając ofertę, informuje zamawiającego, czy wybór oferty będzie prowadzić do powstania u zamawiającego obowiązku podatkowego, wskazując nazwę (rodzaj) towaru lub usługi, których dostawa lub świadczenie będzie prowadzić do jego powstania, oraz wskazując ich wartość bez kwoty podatku.

4. Jeżeli wykonawca nie złożył wszystkich dokumentów wymaganych przez zamawiającego lub dokumenty te są niekompletne, błędne lub budzą wątpliwości, zamawiający żąda, aby dany wykonawca złożył, uzupełnił, poprawił lub wyjaśnił stosowne dokumenty w terminie wskazanym przez zamawiającego.

Art. 112. Zamawiający udziela zamówienia publicznego na podstawie kryteriów oceny ofert, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) oferta jest zgodna z wymaganiami określonymi w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania oraz w innych dokumentach zamówienia, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, przepisów art. 72;
- 2) oferta została złożona przez wykonawcę, który nie podlega wykluczeniu oraz spełnia kryteria kwalifikacji, a w przypadkach, o których mowa w art. 98, również kryteria selekcji.

Art. 113. 1. Zamawiający odrzuca ofertę lub ofertę ostateczną, jeżeli:

- 1) została złożona przez wykonawcę podlegającego wykluczeniu, lub niespełniającego kryteriów kwalifikacji;
- 2) zawiera cenę przewyższającą kwotę, o której mowa w art. 56;
- 3) zamawiający uznał ją za rażąco niską;
- 4) jest niezgodna z treścią dokumentów zamówienia;
- 5) jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji lub istnieją dowody na zawarcie porozumienia mającego na celu zakłócenie konkurencji pomiędzy wykonawcami lub korupcję;
- 6) została złożona po upływie terminu składania ofert;

- 7) wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 111 ust. 2 pkt 3;
- 8) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów;
- 9) jest niezgodna z ustawą;
- 10) wadium nie zostało wniesione lub zostało wniesione w sposób nieprawidłowy, jeżeli zamawiający żądał wniesienia wadium;
- 11) oferta wariantowa nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 5, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub zamówienia publicznego na usługi zamawiający nie może odrzucić oferty wariantowej wyłącznie z powodu, że jej wybór prowadziłby do udzielenia zamówienia publicznego na usługi zamiast zamówienia publicznego na dostawy albo do udzielenia zamówienia publicznego na dostawy zamiast zamówienia publicznego na usługi.

3. W przypadku gdy opis przedmiotu zamówienia publicznego odnosi się do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 2 oraz w ust. 3, zamawiający nie może odrzucić oferty z powodu, że roboty budowlane, dostawy lub usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne z normami, ocenami technicznymi, specyfikacjami technicznymi i systemami referencji technicznych, do których się ona odnosi, jeżeli wykonawca udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych środków dowodowych, w szczególności za pomocą środków, o których mowa w art. 71, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w opisie przedmiotu zamówienia.

4. W przypadku gdy opis przedmiot zamówienia publicznego odnosi się do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1, zamawiający nie może odrzucić oferty zgodnej z Polską Normą przenoszącą normę europejską, normami innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszącymi normy europejskie, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli te normy, aprobaty, specyfikacje i systemy referencji technicznych dotyczą wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych określonych przez zamawiającego. Wykonawca w swojej ofercie musi udowodnić za pomocą dowolnych środków dowodowych, w szczególności za pomocą środków, o których mowa w art. 71, że obiekt budowlany, dostawa lub usługa, zgodne z normą spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez zamawiającego.

Art. 114. 1. Jeżeli oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia publicznego i budzi wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia publicznego zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień i złożenie dowodów dotyczących ceny lub kosztów zaproponowanych w ofercie, w szczególności w zakresie:

- 1) oszczędności metody wykonania zamówienia publicznego, wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo sprzyjających warunków wykonywania zamówienia publicznego dostępnych dla wykonawcy, oryginalności projektu wykonawcy;
- 2) zgodności z przepisami prawa pracy obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane są roboty budowlane, usługi lub dostawy, w szczególności z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu;
- 3) zgodności z przepisami o zabezpieczeniu społecznym i prawa ochrony środowiska;

- 4) pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) zgodności z obowiązkami wynikającymi z podwykonawstwa.

2. Zamawiający ocenia przekazane informacje biorąc pod uwagę ich treść oraz dodatkowe wyjaśnienia złożone przez wykonawcę.

3. Zamawiający może odrzucić ofertę wyłącznie w przypadku, gdy dostarczone dowody nie uzasadniają niskiego poziomu zaproponowanej ceny lub proponowanych kosztów z uwzględnieniem elementów, o których mowa w ust. 1

4. Zamawiający odrzuca ofertę, jeśli stwierdzi, że jest rażąco niska, gdyż jest niezgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3.

5. Jeżeli szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest równa lub przekracza progi unijne, zamawiający zawiadamia Komisję Europejską o odrzuceniu ofert, które według zamawiającego są rażąco niskie z powodu udzielenia pomocy publicznej, a wykonawca, w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, nie udowodnił, że pomoc ta jest zgodna z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Art. 115. 1. Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli zachodzą następujące przesłanki:

- 1) nie złożono żadnej oferty albo żadnego wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;
- 2) wszystkie oferty albo wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zostały odrzucone;
- 3) żadna z ofert nie jest w stanie, wyraźnie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia.

2. Zamawiający może unieważnić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jeśli zachodzą inne obiektywnie uzasadnione przesłanki, w szczególności wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania lub wykonanie zamówienia publicznego nie leży w interesie publicznym, lub postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówieni publicznego.

3. Jeżeli zamawiający dokonał podziału zamówienia publicznego na części, do unieważnienia w części postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający na wniosek wykonawcy, który ubiegał się o udzielenie zamówienia publicznego, zawiadamia o wszczęciu kolejnego postępowania, które dotyczy tego samego przedmiotu zamówienia publicznego lub obejmuje ten sam przedmiot zamówienia publicznego.

Art. 116. 1. Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego, z zastrzeżeniem art. 311, w terminie nie krótszym niż 10 dni od dnia przestania informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Zamawiający może zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego:
  - a) w przypadku trybu przetargu nieograniczonego złożono tylko jedną ofertę,
  - b) w przypadku trybu przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego złożono tylko jedną ofertę oraz w

przypadku odrzucenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu upłynął termin do wniesienia odwołania na tę czynność lub w następstwie jego wniesienia zapadł wyrok lub postanowienie kończące postępowanie odwoławcze

- 2) umowa dotyczy zamówienia publicznego udzielanego w trybie negocjacji bez ogłoszenia;
- 3) umowa dotyczy zamówienia publicznego udzielanego na podstawie umowy ramowej albo objętego dynamicznym systemem zakupów.

Rozdział 9

Dokumentowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Art. 117. 1. Zamawiający sporządza w postaci papierowej lub elektronicznej protokół postępowania, zawierający istotne informacje dotyczące przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co najmniej:

- 1) nazwę i adres zamawiającego, przedmiot i wartość umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów;
- 2) w stosownych przypadkach, wyniki weryfikacji podstaw wykluczenia, oceny spełniania kryteriów kwalifikacji, a w przypadkach, o których mowa w art. 98, również kryteriów selekcji, w tym:
  - a) nazwy albo imiona i nazwiska wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu, spełniają kryteria kwalifikacji oraz kryteria selekcji oraz powody wyboru tych wykonawców,
  - b) nazwy albo imiona i nazwiska wykonawców, którzy podlegają wykluczeniu, nie spełniają kryteriów kwalifikacji lub kryteriów selekcji oraz powody ich niezaproszenia do udziału w postępowaniu;
- 3) powody odrzucenia rażąco niskich ofert;
- 4) nazwę albo imię i nazwisko wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza ekonomicznie oraz powody wyboru jego oferty, a także, jeśli jest to wiadome, wskazanie części zamówienia publicznego lub umowy ramowej, jaką ten wykonawca zamierza zlecić do wykonania osobom trzecim i jeśli jest to wiadome w danym momencie – nazwy albo imiona i nazwiska ewentualnych podwykonawców;
- 5) w przypadku negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo negocjacji bez ogłoszenia wskazanie okoliczności uzasadniających zastosowanie danego trybu;
- 6) w przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zastosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia uzasadnienie w stosownych przypadkach przekroczenia terminów, o których mowa w art. 258 ust. 4 pkt 9 i 10.
- 7) w stosownych przypadkach, powody, dla których zamawiający postanowił zrezygnować z udzielenia zamówienia publicznego, zawarcia umowy ramowej albo z ustanowienia dynamicznego systemu zakupów;
- 8) w przypadkach, o których mowa w art. 26, powody użycia do składania ofert środków komunikacji innych niż profil nabywcy;
- 9) w przypadku gdy wykonawca lub osoby reprezentujące wykonawcę pozostają z zamawiającym lub osobami reprezentującymi zamawiającego w relacji określonej w art. 16 ust. 1, informację na temat tej relacji i podjęte w związku z tym środki.

2. Protokołu postępowania nie sporządza się w przypadku zamówień publicznych udzielanych na podstawie umów ramowych zawartych z jednym wykonawcą lub z kilkoma wykonawcami zgodnie z warunkami umowy, bez ponownego poddania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej.

3. W przypadku gdy zamawiający opublikował ogłoszenie o udzieleniu zamówieniu, które zawiera wszystkie informacje, o których mowa w ust. 1, zamawiający może w protokole postępowania powołać się na to ogłoszenie.

4. Oferty, opinie biegłych, oświadczenia, zawiadomienia, wnioski, inne dokumenty i informacje składane przez zamawiającego i wykonawców oraz umowa w sprawie zamówienia publicznego lub umowa ramowa stanowią załączniki do protokołu postępowania.

5. Zamawiający sporządza protokół postępowania niezależnie od tego czy postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest prowadzone przy użyciu profilu nabywcy lub bez jego użycia.

Art. 118. Zamawiający przekazuje protokół postępowania na wniosek Komisji Europejskiej, Urzędu lub innej instytucji realizującej zadania w zakresie monitorowania lub kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 119. 1. Zamawiający przechowuje protokół postępowania oraz pozostałą dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przez okres 3 lat od dnia udzielenia zamówienia publicznego, zmiany umowy lub unieważnienia postępowania, w sposób gwarantujący nienaruszalność tych dokumentów, chyba że przepisy odrębne wymagają dłuższego przechowywania.

2. Zamawiający przechowuje przez cały okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego, nie krócej jednak niż przez 3 lata od dnia zawarcia tej umowy lub jej zmiany, kopię zawartych umów w sprawach zamówień publicznych i aneksów do tych umów.

3. Po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamawiający zwraca wykonawcom, których oferty nie zostały wybrane jako najkorzystniejsze ekonomicznie, na ich wniosek, złożone przez nich plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały.

DZIAŁ III

Tryby i inne procedury udzielania zamówień publicznych

Rozdział 1

Przetarg nieograniczony

Art. 120. 1. Przetarg nieograniczony to tryb udzielania zamówienia publicznego, w którym w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy.

2. Wykonawca przedstawia wraz z ofertą jednolity dokument zawierający informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez zamawiającego.

Art. 121. 1. Zamawiający wyznacza termin składania ofert nie krótszy niż 35 dni

2. W przypadkach, o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4, termin składania ofert wynosi co najmniej 40 dni, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 2.

3. W przypadku składania ofert przy użyciu profilu nabywcy, zamawiający może skrócić termin składania ofert określony w ust. 1 lub 2 o 5 dni.

4. Zamawiający może wyznaczyć krótszy niż określony w ust. 1, 2 lub 3 termin składania ofert, nie krótszy jednak niż 15 dni, w następujących przypadkach:

- 1) opublikowania wstępnego ogłoszenia informacyjnego o ile wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, i zostało opublikowane na profilu nabywcy na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu;
- 2) jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia publicznego i skrócenie terminu składania ofert jest uzasadnione.

Art. 122. Zamawiający może dokonać ocen ofert na podstawie kryteriów oceny ofert, a następnie zweryfikować czy wykonawca nie podlega wykluczeniu oraz ocenić czy spełnia kryteria kwalifikacji, pod warunkiem że taka możliwość została wskazana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w innych dokumentach zamówienia.

Rozdział 2

Przetarg ograniczony

Art. 123. Przetarg ograniczony to tryb udzielenia zamówienia publicznego, w którym, w odpowiedzi na ogłoszenie stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z jednolitym dokumentem zawierającym informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez zamawiającego, a oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez zamawiającego po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji.

Art. 124. 1. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie krótszy niż 30 dni.

2. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia publicznego, zamawiający może, w uzasadnionych przypadkach wyznaczyć termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu krótszy niż określony w ust. 1, nie krótszy jednak niż 15 dni.

Art. 125. Zamawiający zaprasza do składania ofert wszystkich wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają kryteria kwalifikacji, chyba że ograniczył liczbę wykonawców, jakich zaprosi do składania ofert zgodnie z art. 98.

Art. 126. 1. Termin składania ofert nie może być krótszy niż 30 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert.

2. W przypadkach o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4, termin składania ofert wynosi co najmniej 35 dni, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 2.

3. W przypadku składania ofert przy użyciu profilu nabywcy, zamawiający może skrócić termin składania ofert określony w ust. 1 lub 2 o 5 dni.

4. Zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert krótszy niż określony w ust. 1, 2 lub 3, nie krótszy jednak niż 10 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert, w następujących przypadkach:

- 1) opublikowania wstępnego ogłoszenia informacyjnego o ile wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego ogłoszenia, i zostało opublikowane na profilu nabywcy na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu;
- 2) jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia publicznego i skrócenie terminu składania ofert jest uzasadnione.

Rozdział 3

Negocjacje z ogłoszeniem

Art. 127. 1. Negocjacje z ogłoszeniem to tryb udzielenia zamówienia publicznego, w którym, w odpowiedzi na ogłoszenie stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z jednolitym dokumentem zawierającym informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez zamawiającego.

2. Po dokonaniu oceny dostarczonych informacji, zamawiający zaprasza wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu do składania ofert wstępnych stanowiących podstawę negocjacji.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 61 pkt 5, zamawiający może nie publikować ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli zaprosi do składania ofert wstępnych wszystkich i tylko tych wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu i spełniają kryteria kwalifikacji, oraz podczas uprzednio prowadzonego postępowania złożyli oferty zgodnie z wymogami formalnymi postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 128. 1. Zamawiający wskazuje w dokumentach zamówienia, które elementy opisu przedmiotu zamówienia, definiują minimalne wymagania, które muszą spełnić wszystkie oferty.

2. Opis przedmiotu zamówienia publicznego musi być wystarczająco precyzyjny, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu zamówienia publicznego oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 129. Do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przepisy art. 124 stosuje się odpowiednio.

Art. 130. 1. Do zapraszania wykonawców do składania ofert wstępnych przepisy art. 125 stosuje się odpowiednio.

2. Termin składania ofert wstępnych nie może być krótszy niż 30 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert wstępnych. Przepisy art. 126 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 131. Zamawiający może udzielić zamówienia publicznego na podstawie ofert wstępnych bez przeprowadzenia negocjacji, jeżeli taka możliwość została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu.

Art. 132. 1. Minimalne wymagania i kryteria oceny ofert nie podlegają negocjacom.

2. Zamawiający zaprasza do negocjacji wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty wstępne, wskazując termin i miejsce negocjacji.

3. Zamawiający negocjuje z wykonawcami oferty wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty w celu ulepszenia ich treści, z zastrzeżeniem art. 131 i art. 135 ust. 2.

4. Prowadzone negocjacje mają charakter poufny. Żadna ze stron nie może bez wyraźnej zgody drugiej strony ujawnić informacji technicznych i handlowych związanych z negocjacjami.

5. Wszelkie wymagania, wyjaśnienia i informacje, a także dokumenty związane z negocjacjami są przekazywane wszystkim wykonawcom na równych zasadach.

6. W przypadku gdy w wyniku negocjacji doszło do zmian w opisie przedmiotu zamówienia publicznego lub w innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymogi, zamawiający informuje wszystkich wykonawców, którzy zostali zakwalifikowani do kolejnego etapu o wprowadzonych zmianach, wyznaczając termin na złożenie zmienionych ofert, z uwzględnieniem czasu niezbędnego do wprowadzenia zmian w ofertach.

Art. 133. 1. Zamawiający może podzielić negocjacje na etapy w celu ograniczenia liczby ofert podlegających negocjacom, jeżeli takie rozwiązanie zostało wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub w innych dokumentach zamówienia.

2. Ograniczenie liczby ofert podlegających negocjacom może się odbyć jedynie na podstawie kryteriów oceny ofert. Liczba ofert uzyskana na ostatnim etapie negocjacji musi zapewniać konkurencję, pod warunkiem że w postępowaniu bierze udział wystarczająca liczba wykonawców.

Art. 134. 1. Zamawiający informuje wszystkich wykonawców o zakończeniu negocjacji.

2. Po zakończeniu negocjacji zamawiający zaprasza wykonawców, z którym prowadził negocjacje do składania ofert ostatecznych, wyznaczając wspólny termin składania nowych lub zmienionych ofert.

Art. 135. 1. Oferty ostateczne ocenia się na podstawie wymogów, warunków i kryteriów określonych przez zamawiającego.

2. Oferty ostateczne nie podlegają negocjacom.

Rozdział 4

Dialog konkurencyjny

Art. 136. 1. Dialog konkurencyjny to tryb udzielenia zamówienia publicznego, w którym, w odpowiedzi na ogłoszenie stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z jednolitym dokumentem zawierającym informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez zamawiającego.

2. Po dokonaniu oceny dostarczonych informacji, zamawiający zaprasza wykonawców do dialogu. Przepisy art. 125 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 61 pkt 5, zamawiający może nie publikować ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli zaprosi do dialogu wyłącznie wszystkich wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu i spełniają kryteria kwalifikacji, oraz podczas uprzednio prowadzonego postępowania złożyli oferty zgodnie z wymogami formalnymi postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 137. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie krótszy niż 30 dni.

Art. 138. Zamawiający:

- 1) określa swoje potrzeby i wymagania w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie oraz
- 2) precyzuje te potrzeby i wymagania w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, oraz
- 3) określa i precyzuje wybrane kryteria oceny ofert w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, oraz
- 4) przedstawia przybliżony harmonogram dialogu konkurencyjnego.

Art. 139. 1. Zamawiający prowadzi dialog, którego celem jest ustalenie i sprecyzowanie środków, które najlepiej zaspokoją jego potrzeby, do momentu, gdy jest w stanie określić rozwiązanie lub rozwiązania, które najlepiej zaspokoją jego potrzeby.

2. Prowadzony dialog ma charakter poufny. Żadna ze stron nie może bez wyraźnej zgody drugiej strony ujawnić informacji technicznych i handlowych związanych z dialogiem.

3. Wszelkie wymagania, wyjaśnienia i informacje, a także dokumenty związane z dialogiem są przekazywane wszystkim uczestnikom dialogu na równych zasadach.

Art. 140. 1. Zamawiający może podzielić dialog na etapy w celu ograniczenia liczby rozwiązań podlegających dialogowi, jeżeli taka możliwość została wskazana w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym.

2. Ograniczenie liczby rozwiązań podlegających dialogowi może się odbyć jedynie na podstawie kryteriów oceny ofert. Liczba rozwiązań uzyskana na ostatnim etapie dialogu musi zapewniać konkurencję, pod warunkiem że istnieje wystarczająca liczba rozwiązań lub w postępowaniu bierze udział wystarczająca liczba wykonawców.

Art. 141. 1. Zamawiający informuje wszystkich wykonawców o zakończeniu dialogu.

2. Po zakończeniu dialogu zamawiający zaprasza wykonawców, z którym prowadził dialog do składania ofert uwzględniających rozwiązanie lub rozwiązania przedstawione podczas dialogu i zawierających wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji zamówienia publicznego.

Art. 142. W toku badania i oceny ofert zamawiający może wezwać wykonawców do wyjaśnienia, doprecyzowania, zoptymalizowania treści ofert lub do przedstawienia informacji dodatkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w istotnych aspektach treści ofert lub przedmiotu zamówienia publicznego oraz zmian potrzeb i wymagań określonych w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, jeżeli zmiany takich aspektów, potrzeb i wymagań mogłyby spowodować zakłócenie konkurencji lub prowadziłyby do dyskryminacji wykonawców.

Art. 143. 1. Oferty podlegają ocenie na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym. Wybór oferty najkorzystniejszej ekonomicznie nie może odbywać się wyłącznie na podstawie kryterium ceny lub kosztu.

2. Zamawiający może przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

3. Zamawiający może z wykonawcą, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie prowadzić negocjacje w celu potwierdzenia zobowiązań finansowych lub innych warunków zawartych w ofercie poprzez sfinalizowanie warunków umowy w sprawie zamówienia publicznego, pod warunkiem, że nie skutkuje to istotnymi zmianami w treści oferty lub zmianami potrzeb i wymagań określonych w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, ani nie prowadzi do zakłócenia konkurencji lub dyskryminacji wykonawców.

Rozdział 5

Partnerstwo innowacyjne

Art. 144. 1. Partnerstwo innowacyjne to tryb udzielenia zamówienia publicznego, którego celem jest opracowanie innowacyjnego produktu, usług lub robót budowlanych oraz późniejsze nabycie tych dostaw, usług lub robót budowlanych, pod warunkiem że odpowiadają one poziomom wydajności i maksymalnym kosztom uzgodnionym między zamawiającym a partnerami.

2. W trybie, o którym mowa w ust. 1, wykonawcy, w odpowiedzi na ogłoszenie stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z jednolitym dokumentem zawierającym informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez zamawiającego.

3. W postępowaniu mogą uczestniczyć tylko wykonawcy zaproszeni przez zamawiającego po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji.

Art. 145. 1. Zamawiający wskazuje w dokumentach zamówienia co najmniej:

- 1) określenie zapotrzebowania na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, które nie może zostać zaspokojone przez nabycie produktu, usługi lub robót budowlanych już dostępnych na rynku;
- 2) informacje o etapach partnerstwa innowacyjnego, celach do osiągnięcia po każdym z nich oraz celach pośrednich;
- 3) zasady na jakich nastąpi wybór partnera lub partnerów;
- 4) informacje o ustanowieniu partnerstwa tylko z jednym wykonawcą lub możliwość ustanowienia partnerstwa z wieloma wykonawcami;
- 5) informacje o wypłacie wynagrodzenia w ratach;
- 6) informacje o możliwości zakończenia partnerstwa lub zmniejszenia liczby partnerów oraz warunki skorzystania z tych możliwości;
- 7) rozwiązania mające zastosowanie do praw własności intelektualnej;
- 8) które elementy opisu definiują minimalne wymagania, które muszą spełnić wszystkie oferty.

2. Przedstawione w dokumentach zamówienia informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu wymaganego rozwiązania oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 146. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie krótszy niż 30 dni.

Art. 147. 1. Oceniając spełnianie przez wykonawcę kryteriów kwalifikacji, zamawiający uwzględnia, w szczególności zdolności wykonawców w zakresie badań i rozwoju oraz opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

2. Termin składania ofert wstępnych nie może być krótszy niż 30 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert wstępnych.

Art. 148. Przepisy art. 125, art. 126 ust. 2-4 oraz art. 132-135 stosuje się odpowiednio.

Art. 149. Oferty podlegają ocenie na podstawie kryteriów oceny ofert. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie wyłącznie na podstawie kryterium najlepszej relacji jakości do ceny.

Art. 150. 1. Zamawiający zawiera umowę o ustanowienie partnerstwa innowacyjnego z jednym lub z kilkoma wykonawcami prowadzącymi odrębne prace badawczo-rozwojowe.

2. Umowa o ustanowienie partnerstwa innowacyjnego zawiera co najmniej informacje określone w art. 145 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 5 -7.

Art. 151. 1. Partnerstwo innowacyjne składa się z etapów odpowiadających kolejności działań w procesie badawczo-rozwojowym, w szczególności może obejmować poszukiwanie rozwiązań i przedkładanie projektów badawczo-rozwojowych, prototypowanie oraz wytworzenie produktów, świadczenie usług lub ukończenie robót budowlanych. W ramach partnerstwa innowacyjnego zamawiający ustala cele pośrednie, które mają osiągnąć partnerzy, oraz przewiduje wypłatę wynagrodzenia w odpowiednich ratach.

2. Zamawiający jest obowiązany zapewnić, aby struktura partnerstwa innowacyjnego, w szczególności czas trwania oraz wartość poszczególnych etapów odzwierciedlała stopień innowacyjności proponowanego rozwiązania i kolejność działań badawczo-innowacyjnych niezbędnych do opracowania

innowacyjnego rozwiązania niedostępnego na rynku. Szacowana wartość dostaw, usług lub robót budowlanych musi być proporcjonalna do wielkości inwestycji niezbędnej do ich opracowania.

3. Zamawiający może po każdym etapie postanowić zakończyć partnerstwo innowacyjne lub, w przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami, zmniejszyć liczbę partnerów poprzez rozwiązanie poszczególnych umów, pod warunkiem że zamawiający wskazał w dokumentach zamówienia taką możliwość oraz określił warunki skorzystania z niej.

4. W przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami zamawiający nie ujawnia pozostałym partnerom rozwiązań proponowanych ani innych informacji poufnych udzielanych przez jednego z partnerów w ramach partnerstwa, bez jego wyraźnej zgody.

Rozdział 6

Aukcje elektroniczne

Art. 152. 1. Jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem, zamawiający przed dokonaniem wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie przeprowadza aukcję elektroniczną, jeżeli przewidział to w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert, oraz jeżeli można w sposób precyzyjny określić treść dokumentów zamówienia.

2. Aukcja elektroniczna stanowi powtarzalny proces elektroniczny realizowany po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert i umożliwiający ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny, w toku którego przedstawiane są nowe, obniżane ceny lub nowe wartości dotyczące niektórych elementów ofert.

3. Aukcji elektronicznej nie stosuje się w przypadku zamówień publicznych, których przedmiotem są świadczenia intelektualne, jeżeli nie można ich poddać automatycznej ocenie.

4. W przypadku gdy zamawiający postanowił przeprowadzić aukcję elektroniczną, w dokumentach zamówienia określa co najmniej:

- 1) aspekty, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że aspekty te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej;
- 2) wszelkie ograniczenia co do przedstawianych wartości, wynikające z opisu przedmiotu zamówienia publicznego;
- 3) informacje, które zostaną udostępnione wykonawcom w trakcie aukcji elektronicznej, oraz, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
- 4) odpowiednie informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
- 5) warunki, na jakich wykonawcy będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne wysokości postąpień, które, w stosownych przypadkach, wymagane będą podczas licytacji;
- 6) odpowiednie informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.

5. Kryteriami oceny ofert w toku aukcji elektronicznej są:

- 1) wyłącznie cena, jeżeli zamówienia publicznego udziela się na podstawie kryterium ceny,

- 2) cena lub nowe wartości cech ofert wskazanych w dokumentach zamówienia, jeżeli zamówienia publicznego udziela się na podstawie kryterium najlepszej relacji jakości do ceny lub kryterium kosztu
- umożliwiające automatyczną ocenę oferty.

Art. 153. 1. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej zamawiający dokonuje pełnej wstępnej oceny ofert zgodnie z kryterium lub kryteriami oceny ofert oraz przypisaną im wagą.

2. Zamawiający zaprasza do udziału w aukcji elektronicznej wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty, które nie zostały odrzucone na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 1-6 oraz są w stanie, wyraźnie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeby i spełnić wymogi zamawiającego określone w dokumentach zamówienia.

Art. 154. Aukcja elektroniczna może być jednoetapowa albo wieloetapowa.

Art. 155. W zaproszeniu do udziału w aukcji elektronicznej zamawiający informuje wykonawców o:

- 1) wyniku oceny danej oferty, przeprowadzonej zgodnie ze względną wagą kryteriów, pozycji złożonych przez nich ofert oraz otrzymanej punktacji;
- 2) minimalnych wartościach postąpień składanych w toku aukcji elektronicznej;
- 3) terminie otwarcia aukcji elektronicznej;
- 4) terminie i warunkach zamknięcia aukcji elektronicznej;
- 5) formule matematycznej, która zostanie wykorzystana w aukcji elektronicznej do automatycznego tworzenia kolejnych klasyfikacji na podstawie przedstawianych nowych cen lub wartości; formuła ta uwzględnia wagę przypisaną wszystkim kryteriom określonym w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w innych dokumentach zamówienia, z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie kryterium ceny; w przypadku dopuszczenia ofert wariantowych określa się odrębną formułą dla każdego wariantu;
- 6) harmonogramie dla każdego etapu aukcji elektronicznej, jeżeli zamawiający zamierza zamknąć aukcję elektroniczną na podstawie art. 160 pkt 3.

Art. 156. Termin otwarcia aukcji elektronicznej nie może być krótszy niż 2 dni robocze od dnia przekazania zaproszenia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 157. Sposób oceny ofert w toku aukcji elektronicznej powinien obejmować przeliczanie postąpień na punktową ocenę oferty, z uwzględnieniem punktacji otrzymanej przed otwarciem aukcji elektronicznej.

Art. 158. 1. W toku aukcji elektronicznej wykonawcy za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej lub na platformie e-Zamówienia, składają kolejne korzystniejsze postąpienia, podlegające automatycznej ocenie i klasyfikacji.

2. Postąpienia, pod rygorem nieważności, składa się podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

3. W toku aukcji elektronicznej zamawiający na bieżąco przekazuje każdemu wykonawcy informację o pozycji złożonej przez niego oferty i otrzymanej punktacji oraz o punktacji najkorzystniejszej oferty. Do momentu zamknięcia aukcji elektronicznej nie ujawnia się informacji umożliwiających identyfikację wykonawców.

4. Oferta wykonawcy przestaje wiązać w zakresie, w jakim złoży on korzystniejszą ofertę w toku aukcji elektronicznej. Bieg terminu związania ofertą nie ulega przerwaniu, o ile został przez zamawiającego wyznaczony.

Art. 159. W przypadku, gdy awaria systemu teleinformatycznego spowoduje przerwanie aukcji elektronicznej zamawiający wyznacza termin kontynuowania aukcji na następny dzień roboczy, z uwzględnieniem stanu ofert po ostatnim zatwierdzonym postąpieniu.

Art. 160. Zamawiający zamyka aukcję elektroniczną:

- 1) w terminie określonym w zaproszeniu do udziału w aukcji elektronicznej lub
- 2) jeżeli w ustalonym terminie nie zostaną zgłoszone nowe postąpienia, lub
- 3) po zakończeniu ostatniego, ustalonego etapu.

Rozdział 7

Umowy ramowe

Art. 161. 1. Zamawiający może zawrzeć umowę ramową po przeprowadzeniu postępowania, stosując odpowiednio przepisy dotyczące trybów udzielania zamówień publicznych przewidziane w ustawie.

2. Umowę ramową zawiera się na okres nie dłuższy niż 4 lata; w wyjątkowo i należycie uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względu na przedmiot zamówienia publicznego umowa taka może być zawarta na okres dłuższy.

3. Zamawiający nie może wykorzystywać umowy ramowej do ograniczania konkurencji.

Art. 162. 1. Zamawiający udziela zamówienia publicznego, którego przedmiot jest objęty umową ramową:

- 1) wykonawcy, z którym zawarł umowę ramową, na warunkach określonych w umowie ramowej;
- 2) wykonawcom, z którymi zawarł umowę ramową, poprzez zastosowanie jednego z następujących sposobów:
  - a) zgodnie z warunkami umowy ramowej, bez ponownego poddawania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej, w przypadku gdy w umowie tej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług lub dostaw oraz obiektywne warunki wyłonienia wykonawców będących stroną umowy ramowej, którzy zrealizują przedmiotowe roboty budowlane, usługi lub dostawy,
  - b) poprzez ponowne poddanie zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej, w przypadku, gdy nie wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług lub dostaw, lub nie wszystkie obiektywne warunki wyłonienia wykonawców będących stroną umowy ramowej, określono w umowie ramowej,
  - c) częściowo bez ponownego poddawania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej zgodnie z lit. a, a częściowo po ponownym poddaniu zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej zgodnie z lit. b, o ile taka możliwość została przez zamawiającego przewidziana w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej, w przypadku, gdy umowa ramowa określa wszystkie warunki regulujące realizację przedmiotowych robót budowlanych, usług lub dostaw.

2. Procedury, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane wyłącznie pomiędzy zamawiającymi, których wyraźnie wskazano w tym celu w ogłoszeniu o zamówieniu, a wykonawcami będącymi stronami umowy ramowej.

3. Udzielając zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej, zamawiający nie może dokonywać istotnych zmian warunków zamówienia publicznego określonych w umowie ramowej, w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zamawiający może w uzasadnionych przypadkach wezwać wykonawcę będącego stroną umowy ramowej do uzupełnienia oferty, w terminie określonym przez zamawiającego.

5. W przypadku, o którym mowa ust. 1 pkt 2 lit. a, zamawiający określa w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej warunki wyłonienia wykonawców, którzy zrealizują przedmiotowe roboty budowlane, usługi lub dostawy.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, zamawiający określa w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej obiektywne kryteria, będące podstawą wyboru, które roboty budowlane, dostawy lub usługi będą nabywane po ponownym podaniu zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej lub bezpośrednio zgodnie z warunkami umowy ramowej. W dokumentach zamówienia określa się również, które warunki mogą być przedmiotem ponownego poddania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej.

7. Przepis ust. 1 pkt 2 lit. c stosuje się również do tych części umowy ramowej, dla których określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw, niezależnie od tego, czy w umowie ramowej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw dla pozostałych części tej umowy.

8. Ponowne poddanie zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, może zostać przeprowadzone za pośrednictwem aukcji elektronicznej.

9. W przypadku ponownego poddania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) do ponownego poddania zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej stosuje się te same warunki, które stosowano przy zawarciu umowy ramowej, i, w razie potrzeby, bardziej szczegółowo sprecyzowane warunki, oraz, w stosownych przypadkach, inne warunki wskazane w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej;
- 2) zamawiający przeprowadza konsultacje z wykonawcami zdolnymi wykonać zamówienie publiczne;
- 3) zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem złożoności przedmiotu zamówienia publicznego oraz czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia ofert w odniesieniu do każdego konkretnego zamówienia publicznego;
- 4) z zawartością ofert nie można się zapoznać przed upływem terminu przewidzianego na odpowiedź na ich złożenie;
- 5) zamawiający udziela zamówienia publicznego wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

Art. 163. 1. Oferty na potrzeby umowy ramowej można składać w formie katalogów elektronicznych.

2. Jeżeli umowa ramowa została zawarta z więcej niż jednym wykonawcą oraz oferty zostały złożone w formie katalogów elektronicznych, zamawiający może postanowić, że ponowne poddanie zamówienia publicznego procedurze konkurencyjnej odbywa się w oparciu o zaktualizowane katalogi elektroniczne.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zamawiający:

- 1) zaprasza wykonawców do ponownego złożenia katalogów elektronicznych, dostosowanych do wymagań danego zamówienia publicznego lub
- 2) informuje wykonawców, że z katalogów elektronicznych, które zostały już złożone, pobierze informacje potrzebne do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia publicznego, pod warunkiem że poinformował o tym w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zamawiający informuje wykonawców o dacie i godzinie pobrania informacji potrzebnych do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia publicznego. Wykonawca może nie wyrazić zgody na takie pobranie informacji.

5. Pobranie informacji, o którym mowa w ust. 4, nie może nastąpić bezpośrednio po poinformowaniu wykonawców o dacie i godzinie tego pobrania informacji.

6. Przed udzieleniem zamówienia publicznego zamawiający przedstawia danemu wykonawcy pobrane informacje, w celu weryfikacji czy oferta nie zawiera żadnych istotnych błędów.

Rozdział 8

Dynamiczny system zakupów

Art. 164. 1. Zamawiający może ustanowić dynamiczny system zakupów oraz udzielać zamówień publicznych objętych tym systemem, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

2. Dynamiczny system zakupów może zostać podzielony na kategorie dostaw, usług lub robót budowlanych, które są obiektywnie zdefiniowane na podstawie cech zamówień publicznych, które będą udzielane w ramach danej kategorii. Cechy te mogą obejmować odniesienie do maksymalnej dopuszczalnej wielkości późniejszych konkretnych zamówień publicznych lub do określonego obszaru geograficznego, na którym późniejsze konkretne zamówienia publiczne będą realizowane.

3. W przypadku ustanowienia dynamicznego systemu zakupów zamawiający określa co najmniej:

- 1) w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie:
  - a) informację o ustanowieniu dynamicznego systemu zakupów,
  - b) planowany okres ważności tego systemu,
  - c) jeżeli jest to możliwe, wartości lub rząd wielkości i częstotliwość udzielanych zamówień publicznych objętych tym systemem;
- 2) w innych dokumentach zamówienia:
  - a) charakter i szacowaną ilość przewidzianych zakupów,
  - b) wszelkie niezbędne informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, w tym sposób jego funkcjonowania,
  - c) informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych rozwiązań i specyfikacji dotyczących połączeń,

d) ewentualny podział na kategorie dostaw, usług lub robót budowlanych, cechy określające te kategorie oraz kryteria kwalifikacji mające zastosowanie dla poszczególnych kategorii.

4. W przypadku zmiany okresu ważności dynamicznego systemu zakupów zamawiający publikuje, ogłoszenie przygotowane zgodnie z formularzem ogłoszenia stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wykorzystanym na potrzeby ustanowienia dynamicznego systemu zakupów albo w przypadku zakończenia funkcjonowania tego systemu - ogłoszenia o udzieleniu zamówienia. Przepisy art. 75-77 stosuje się odpowiednio.

5. Zamawiający udostępnia na profilu nabywcy dokumenty zamówienia przez cały okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

Art. 165. 1. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów, nie krótszy niż 30 dni. Przepis art. 124 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Po wysłaniu zaproszenia do składania ofert dotyczących pierwszego zamówienia publicznego objętego dynamicznym systemem zakupów nie można wyznaczyć żadnych kolejnych terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów.

3. W okresie ważności dynamicznego systemu zakupów zamawiający zapewnia każdemu wykonawcy możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów.

Art. 166. 1. Zamawiający ocenia spełnianie przez wykonawcę kryteriów kwalifikacji w terminie 10 dni od otrzymania wniosku o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, może zostać przedłużony do 15 dni w indywidualnych, uzasadnionych przypadkach, w szczególności w razie potrzeby przeanalizowania dodatkowej dokumentacji lub innego zweryfikowania, czy spełniono kryteria kwalifikacji.

3. Termin, o którym mowa w ust. 1, może zostać również przedłużony, o ile zaproszenie do składania ofert dla pierwszego zamówienia publicznego objętego dynamicznym systemem zakupów nie zostało wysłane oraz, pod warunkiem że w przedłużonym okresie oceny nie zostanie wystosowane żadne zaproszenie do składania ofert. Zamawiający określa w dokumentach zamówienia długość przedłużonego okresu, który zamierza zastosować.

Art. 167. 1. Zamawiający zaprasza do udziału w dynamicznym systemie zakupów wszystkich wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają kryteria kwalifikacji. Przepisów art. 98 nie stosuje się.

2. Jeżeli dynamiczny system zakupów został podzielony na kategorie dostaw, usług lub robót budowlanych, zamawiający zaprasza do udziału w dynamicznym systemie zakupów wszystkich wykonawców niepodlegających wykluczeniu oraz spełniających kryteria kwalifikacji dla kategorii odpowiadającej danemu zamówieniu publicznemu.

3. Termin składania ofert, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert. Przepisów art. 126 ust. 3 i ust. 4 pkt 1 nie stosuje się.

4. W zaproszeniu do składania ofert zamawiający może doprecyzować kryteria oceny ofert określone w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert.

Art. 168. Zamawiający może w dowolnym momencie okresu ważności dynamicznego systemu zakupów wezwać dopuszczonych wykonawców do przedstawienia, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wezwania, nowych i aktualnych oświadczeń własnych zgodnie z art. 101. Przepisy art. 102 stosuje się odpowiednio.

Art. 169. Dostęp do dynamicznego systemu zakupów jest bezpłatny.

Art. 170. 1. Zamawiający, udzielając zamówienia publicznego objętego dynamicznym systemem zakupów, może wymagać, aby oferty w ramach określonego zamówienia publicznego były składane w formie katalogów elektronicznych.

2. Zamawiający może również udzielać zamówień publicznych objętych dynamicznym systemem zakupów zgodnie z art. 163 ust. 3 pkt 2 i ust. 4-6, pod warunkiem że wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów wykonawcy złożyli katalog elektroniczny zgodny z opisem przedmiotu zamówienia publicznego i formatem ustalonym przez zamawiającego.

3. Katalog elektroniczny, o którym mowa w ust. 2, jest uzupełniany przez wykonawców od momentu poinformowania ich przez zamawiającego o wymogu sporządzania ofert zgodnie z art. 163 ust. 3 pkt 2.

Art. 171. Zamówienia publiczne objęte dynamicznym systemem zakupów mogą być udzielane po przeprowadzeniu aukcji elektronicznej.

DZIAŁ IV

Odrębne przepisy dotyczące udzielania zamówień publicznych

Rozdział 1

Zamówienia publiczne na usługi społeczne

Art. 172. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi, zwanych dalej „zamówieniami publicznymi na usługi społeczne”, jeżeli:

- 1) szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest równa lub przekracza 750.000 euro – w przypadku zamówień klasycznych;
- 2) szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest równa lub przekracza 1.000.000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

2. Przepisy ustawy stosuje się do udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału tak stanowią.

Art. 173. Wykaz usług społecznych i innych szczególnych usług stanowi załącznik XIV do dyrektywy klasycznej oraz załącznik XVII do dyrektywy sektorowej.

Art. 174. 1. Zamawiający zaprasza do ubiegania się o zamówienie publiczne na usługi społeczne za pomocą ogłoszenia o zamówieniu na usługi społeczne lub inne szczególne usługi lub wstępnego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły. Przepisy art. 75-80 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne, jeżeli zachodzą okoliczności zastosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia, o których mowa w art. 62.

Art. 175. Zamawiający określa sposób przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi społeczne z uwzględnieniem obowiązkowych elementów postępowania określonych w niniejszym rozdziale oraz zasad równego traktowania i konkurencji, przejrzystości, proporcjonalności, a także przepisów art. 16.

Art. 176. Przeprowadzanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi społeczne odbywa się z zastosowaniem przepisów rozdziału 4 działu I, rozdziału 9 działu II, rozdziałów 3-5 działu VIII, oraz działu IX.

Art. 177. Zamawiający ustala szacunkową wartość zamówienia publicznego na usługi społeczne oraz dokonuje opisu przedmiotu zamówienia publicznego z zastosowaniem przepisów odpowiednio rozdziału 5 działu I oraz rozdziału 4 działu II.

Art 178. Zamawiający może przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na usługi społeczne, w którym:

- 1) w odpowiedzi na ogłoszenie oferty wraz z informacjami na potrzeby oceny braku podstaw wykluczenia oraz spełniania kryteriów kwalifikacji składają wszyscy zainteresowani wykonawcy, lub
- 2) w odpowiedzi na ogłoszenie wszyscy zainteresowani wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z informacjami na potrzeby oceny braku podstaw wykluczenia oraz spełniania kryteriów kwalifikacji, lub
- 3) przeprowadza negocjacje z dopuszczonymi do udziału wykonawcami.

Art. 179. 1. Zamawiający określa podstawy wykluczenia oraz kryteria kwalifikacji zgodnie z przepisami rozdziału 7 działu II.

Art. 180. 1. Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, że o udzielenie zamówienia publicznego na usługi zdrowotne, społeczne oraz kulturalne objęte następującymi kodami CPV: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4,, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) ich celem jest realizacja misji w zakresie służby publicznej związanej ze świadczeniem tych usług;
- 2) ich zyski są ponownie inwestowane z myślą o osiągnięciu celu, o który mowa w pkt 1; w przypadku gdy zyski podlegają dystrybucji lub redystrybucji, podstawą takich działań powinny być udziały;
- 3) ich struktura zarządzająca lub struktura własnościowa opiera się na akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji;
- 4) w ciągu ostatnich 3 lat nie udzielono im zamówienia publicznego na podstawie tego przepisu przez tego samego zamawiającego.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, umowa w sprawie zamówienia publicznego nie może zostać zawarta na okres dłuższy niż 3 lata.

Art. 181. Zamawiający ustala terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu z uwzględnieniem złożoności przedmiotu zamówienia publicznego oraz czasu potrzebnego na przygotowanie ofert lub wniosków.

Art. 182. 1. Zamawiający odrzuca ofertę w przypadkach określonych w art. 113.

2. Zamawiający odrzuca ofertę również w innych przypadkach niż określone w art. 113, jeżeli przewidział dodatkowe przesłanki odrzucenia oferty w dokumentach zamówienia.

3. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie wyłącznie na podstawie kryterium najlepszej relacji ceny lub kosztu do innych kryteriów, w szczególności do kryterium jakości, ciągłości lub dostępności danej usługi oraz kryterium uwzględniającego szczególne potrzeby użytkownika usługi.

Art. 183. 1. Po udzieleniu zamówienia publicznego na usługi społeczne, zamawiający publikuje ogłoszenie

o udzieleniu zamówienia. Przepisy art. 75-78 stosuje się odpowiednio.

2. Zamawiający może grupować kwartalnie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz publikować je, w terminie 30 dni od ostatniego dnia każdego kwartału.

Art. 184. Do umów w sprawie zamówienia publicznego na usługi społeczne stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 1 działu V.

Rozdział 2

Konkurs

Art. 185. 1. Konkurs jest procedurą umożliwiającą zamawiającemu nabycie planu lub projektu wybranego przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii finansowej lub przetwarzania danych.

2. Przepisy ustawy stosuje się do udzielania konkursów, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

Art. 186. 1. Konkurs może być:

- 1) procedurą, w której uczestnicy otrzymują nagrody lub płatności;
- 2) częścią postępowania prowadzącego do udzielenia zamówienia publicznego na usługi.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wartością konkursu jest wartość wszystkich nagród i płatności oraz szacunkowa wartość zamówienia publicznego na usługi bez podatku od towarów i usług udzielanego na podstawie art. 62, o ile w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 zamawiający przewidział w ogłoszeniu o konkursie, że po konkursie udzieli takiego zamówienia publicznego.

Art. 187. 1. Organizatorem konkursu jest zamawiający.

2. Zamawiający powołuje sąd konkursowy oraz określa organizację, skład i tryb pracy sądu konkursowego.

3. Sąd konkursowy składa się co najmniej z 3 osób powoływanych i odwoływanych przez zamawiającego.

4. Do członków sądu konkursowego przepisy art. 16 stosuje się odpowiednio.

5. W skład sądu konkursowego wchodzi wyłącznie osoby fizyczne niezależne od uczestników konkursu. Jeżeli od uczestników konkursu wymagane są szczególne kwalifikacje zawodowe, co najmniej jedna trzecia członków sądu konkursowego musi posiadać te same lub równoważne kwalifikacje.

Art. 188. 1. Sąd konkursowy jest niezależny w swych decyzjach lub opiniach.

2. Sąd konkursowy dokonuje oceny planów i projektów złożonych przez wykonawców na zasadzie anonimowości i wyłącznie na podstawie kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o konkursie.

3. Sąd konkursowy rejestruje, w protokole podpisanym przez swoich członków, ranking projektów sporządzony na podstawie zalet poszczególnych projektów, wraz z uwagami członków sądu konkursowego oraz ewentualnymi kwestiami wymagającymi wyjaśnienia.

4. Do czasu wydania opinii lub podjęcia decyzji przez sąd konkursowy należy przestrzegać zasady anonimowości.

5. W razie potrzeby wykonawców można poprosić o udzielenie odpowiedzi na pytania, które sąd konkursowy zawarł w protokole, w celu wyjaśnienia wszelkich aspektów projektów.

6. Z przebiegu dialogu pomiędzy członkami sądu konkursowego a wykonawcami sporządza się wyczerpujący protokół.

Art. 189. Zamawiający, który zamierza przeprowadzić konkurs, informuje o swoim zamiarze, publikując ogłoszenie o konkursie. Przepisy art. 75-78 stosuje się odpowiednio.

Art. 190. 1. Zamawiający przeprowadza konkurs na podstawie ustalonego przez siebie regulaminu konkursu.

2. Zamawiający udostępnia regulamin konkursu na profilu nabywcy od dnia publikacji ogłoszenia o konkursie.

Art. 191. 1. Konkurs może być otwarty lub ograniczony.

2. W przypadku konkursu ograniczonego, zamawiający ogranicza w ogłoszeniu o konkursie liczbę uczestników, których zaprosi do udziału w konkursie oraz wskazuje w ogłoszeniu o konkursie jasne i niedyskryminacyjne kryteria ich kwalifikacji. Liczba wykonawców zaproszonych do udziału w konkursie powinna być wystarczająca do zapewnienia konkurencji.

Art. 192. 1. Uczestnikami konkursu mogą być osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

2. Jeżeli przepisy szczególne wymagają posiadania uprawnień do opracowania pracy konkursowej, uczestnikami konkursu mogą być wyłącznie osoby fizyczne posiadające wymagane uprawnienia lub podmioty postępujące się osobami fizycznymi posiadającymi wymagane uprawnienia.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą brać wspólnie udział w konkursie. Przepisy art. 99 stosuje się odpowiednio.

Art. 193. Niezwłocznie po ustaleniu wyników konkursu zamawiający zawiadamia uczestników konkursu o wynikach i otrzymanych ocenach, podając imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres i miejsce zamieszkania (siedzibę) zwycięzcy konkursu.

Art. 194. Zamawiający unieważnia konkurs, jeżeli nie został złożony żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w konkursie lub żadna praca konkursowa albo jeżeli nie rozstrzygnięto konkursu. Do unieważnienia konkursu przepisy art. 115 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 195. W terminie określonym w regulaminie konkursu, zamawiający wypłaca nagrodę, a w przypadkach, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2 - zaprasza do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia.

Art. 196. Po przeprowadzeniu konkursu zamawiający publikuje ogłoszenie o wynikach konkursu. Przepisy art. 75-78 i art. 81 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 197. 1. Zamawiający przechowuje dokumentację konkursu przez okres 3 lat od dnia ustalenia wyników konkursu w sposób gwarantujący jej nienaruszalność.

2. Zamawiający, na wniosek uczestników konkursu, których prace konkursowe nie zostały wybrane, zwraca złożone przez nich prace konkursowe.

Rozdział 3

Zamówienia publiczne poniżej progów unijnych

Art. 198. 1. Do zamówień publicznych, których szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne, stosuje się przepisy ustawy ze zmianami wynikającymi z niniejszego rozdziału.

2. W przypadku zamówień publicznych, o których mowa w ust. 1, zamawiający nie ma obowiązku stosowania ustawy w zakresie:

- 1) publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;

- 2) minimalnych terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert oraz terminów określonych w art. 83;
- 3) przesłanek dopuszczalności stosowania trybu negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnego;
- 4) rodzajów dokumentów na potwierdzenie spełniania przez wykonawców określonych przez zamawiającego kryteriów kwalifikacji, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 102 ust. 7;
- 5) komisji przetargowej.

Art. 199. 1. Zamawiający wyznacza terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert z uwzględnieniem złożoności zamówienia publicznego oraz czasu potrzebnego na sporządzenie ofert.

2. Zamawiający wyznacza termin zwrócenia się o wyjaśnienie treści dokumentów zamówienia oraz udziela wyjaśnień, nie później niż przed upływem terminu składania ofert.

Art. 200. 1. Zamawiający publikuje ogłoszenia w Biuletynie Zamówień, wykorzystując standardowe formularze, o których mowa w art. 75 ust. 2, w zakresie niezbędnym do udzielenia zamówienia publicznego.

2. Zakres informacji zawartych w ogłoszeniu ustala zamawiający, mając na względzie zachowanie zasady przejrzystości.

3. Zamawiający może opublikować w Biuletynie Zamówień ogłoszenie, którego publikacja w Biuletynie ze względu na szacunkową wartość zamówienia publicznego nie jest obowiązkowa.

4. Dokumenty zamówienia udostępnia się na profilu nabywcy od dnia publikacji ogłoszenia w Biuletynie Zamówień.

Art. 201. 1. Na potwierdzenie, że nie zachodzą wobec wykonawcy ustalone przez zamawiającego podstawy wykluczenia oraz, że wykonawca spełnia określone przez zamawiającego kryteria kwalifikacji, zamawiający wymaga złożenia przez wykonawcę wraz z ofertą lub wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oświadczeń własnych zgodnie z formularzem jednolitego dokumentu.

2. Zakres informacji zawartych w jednolitym dokumencie ustala zamawiający, mając na względzie konieczność uzyskania informacji niezbędnych do udzielenia zamówienia publicznego, zasadę równego i niedyskryminacyjnego traktowanie wykonawców oraz zachowania konkurencji.

3. Zamawiający przed udzieleniem zamówienia publicznego wzywa, w wyznaczonym przez siebie terminie, wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza ekonomicznie do przedstawienia aktualnych dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia oraz spełnianie kryteriów kwalifikacji określonych przez zamawiającego, o treści i w formie określonej przez zamawiającego, zapewniającej równe traktowanie oraz nieograniczającej konkurencji.

DZIAŁ V

Realizacja zamówienia publicznego

Rozdział 1

Umowy w sprawach zamówień publicznych

Art. 202. 1. Umowy w sprawach zamówień publicznych, zwane dalej "umowami", wymagają, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej.

2. Umowy są jawne i podlegają udostępnianiu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.

Art. 203. 1. Zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy jest tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.

2. Umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia publicznego zawarte w dokumentach zamówienia.

Art. 204. 1. Umowę zawiera się na czas oznaczony.

2. Zamawiający może zawrzeć umowę, której przedmiotem są świadczenia okresowe lub ciągłe, na okres dłuższy niż 4 lata, jeżeli wykonanie zamówienia publicznego w dłuższym okresie spowoduje oszczędności kosztów realizacji zamówienia publicznego w stosunku do okresu czteroletniego lub jest to uzasadnione zdolnościami płatniczymi zamawiającego lub zakresem planowanych nakładów oraz okresem niezbędnym do ich spłaty.

3. Umowa zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy zawiera postanowienia o zasadach wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy, w przypadku zmiany:

- 1) stawki podatku od towarów i usług,
- 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3-5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314),
- 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne
- jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia publicznego przez wykonawcę.

Art. 205. 1. Na czas nieoznaczony może być zawierana umowa, której przedmiotem są dostawy:

- 1) wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzanie ścieków do takiej sieci;
- 2) gazu z sieci gazowej;
- 3) ciepła z sieci ciepłowniczej;
- 4) licencji na oprogramowanie komputerowe.

2. Na czas nieoznaczony może być również zawierana umowa, której przedmiotem są usługi przesyłowe lub dystrybucyjne energii elektrycznej lub gazu ziemnego.

Art. 206. 1. Zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zwanego dalej „zabezpieczeniem”.

2. Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Art. 207. 1. Zabezpieczenie może być wnoszone według wyboru wykonawcy w jednej lub w kilku następujących formach:

- 1) pieniądzu;
- 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;

- 3) gwarancjach bankowych;
- 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
- 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

2. Za zgodą zamawiającego zabezpieczenie może być wnoszone również:

- 1) w wekslach z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- 2) przez ustanowienie zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
- 3) przez ustanowienie zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

3. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.

4. W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu wykonawca może wyrazić zgodę na zaliczenie kwoty wadium na poczet zabezpieczenia.

5. Jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Art. 208. 1. W trakcie realizacji umowy wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 207 ust. 1.

2. Za zgodą zamawiającego wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 207 ust. 2.

3. Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.

Art. 209. 1. Wysokość zabezpieczenia ustala się w stosunku procentowym do ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy, jeżeli w ofercie podano cenę jednostkową lub ceny jednostkowe.

2. Zabezpieczenie ustala się w wysokości do 10% ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy.

3. Jeżeli okres realizacji zamówienia publicznego jest dłuższy niż rok, zabezpieczenie, za zgodą zamawiającego, może być tworzone przez potrącenia z należności za częściowo wykonane dostawy, usługi lub roboty budowlane.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w dniu zawarcia umowy wykonawca jest obowiązany wnieść co najmniej 30% kwoty zabezpieczenia.

5. Zamawiający wpłaca kwoty potrącone na rachunek bankowy w tym samym dniu, w którym dokonuje zapłaty faktury.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wniesienie pełnej wysokości zabezpieczenia nie może nastąpić później niż do połowy okresu, na który została zawarta umowa.

Art. 210. 1. Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia publicznego i uznania przez zamawiającego za należycie wykonane.

2. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady nie może przekraczać 30% wysokości zabezpieczenia.

3. Kwota, o której mowa w ust. 2, jest zwracana nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady.

Art. 211. 1. Zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia publicznego, jeżeli możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w innych dokumentach zamówienia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zaliczki mogą być udzielane, jeżeli:

1) zamówienie publiczne jest finansowane z udziałem:

- a) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- b) niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
- c) niepodlegających zwrotowi środków innych niż wymienione w lit. a i b, pochodzących ze źródeł zagranicznych, lub

2) przedmiotem zamówienia publicznego są roboty budowlane, z uwzględnieniem art. 223 ust. 1 pkt 2.

Ograniczenie to nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków oraz innych jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego.

3. Zamawiający nie może udzielić zaliczki, jeżeli wykonawca został wybrany w trybie negocjacji bez ogłoszenia.

4. Zamawiający może udzielić kolejnych zaliczek, pod warunkiem że wykonawca wykaże, że wykonał zamówienie publiczne w zakresie wartości poprzednio udzielanych zaliczek.

5. Zamawiający może żądać od wykonawcy wniesienia zabezpieczenia zaliczki w jednej lub kilku formach wskazanych w art. 207 ust. 1 i 2.

6. Zamawiający żąda wniesienia zabezpieczenia zaliczki, jeżeli przewidywana wartość zaliczek przekracza 20% wysokości wynagrodzenia wykonawcy.

7. W przypadku żądania wniesienia zabezpieczenia zaliczki, w umowie określa się formę lub formy zabezpieczenia zaliczki, wysokość zabezpieczenia, a także sposób jego wniesienia i zwrotu. Umowa może przewidywać możliwość zmiany formy zabezpieczenia zaliczki w trakcie realizacji tej umowy.

8. Przepisy ust. 2-4 i 6 nie mają zastosowania do zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-7.

Art. 212. 1. Zamawiający może określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia publicznego, pod warunkiem, że są one związane z przedmiotem zamówienia publicznego i zostały wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub w innych dokumentach zamówienia.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z zatrudnieniem lub innowacyjnością, w szczególności dotyczyć:

1) zatrudnienia osób:

- a) bezrobotnych lub młodocianych w celu przygotowania zawodowego, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- b) niepełnosprawnych, o których mowa w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- c) innych niż określone w lit. a lub b, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym

- lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

- 2) zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane lub zamówienia publicznego na usługi, jeżeli jest to uzasadnione przedmiotem lub charakterem tych czynności.

3. Zamawiający podejmuje stosowne środki w celu zapewnienia na etapie realizacji zamówienia publicznego przestrzegania przez wybranego wykonawcę oraz podwykonawców przepisów prawa pracy i prawa ochrony środowiska oraz przepisów o zabezpieczeniu społecznym, w szczególności w klauzulach umownych zawiera stosowne zobowiązania wykonawcy do przestrzegania przepisów prawa pracy i prawa ochrony środowiska oraz przepisów o zabezpieczeniu społecznym oraz określa sankcje w przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania wskazanych zobowiązań.

4. Zamawiający podejmuje stosowne środki w celu zapewnienia na etapie realizacji zamówienia publicznego, że zamówienie publiczne będzie realizował podmiot, wobec którego nie zachodzą przesłanki wykluczenia i który spełnia kryteria kwalifikacji określone przez zamawiającego.

Art. 213. 1. Zakazuje się zmian postanowień zawartych w umowie lub w umowie ramowej, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) zmiany, niezależnie od ich wartości netto, zostały przewidziane w dokumentach zamówienia w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, przewidujących w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, które określają zakres i charakter możliwych zmian umowy oraz warunki, na jakich można je wprowadzić; w postanowieniach zmiany umowy nie można przewidywać zmiany ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej;
- 2) zamawiający udziela zamówień dodatkowych dotychczasowemu wykonawcy robót budowlanych, usług lub dostaw, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających 50% pierwotnej wartości r zamówienia publicznego, które stały się niezbędne i które nie były uwzględnione w zamówieniu podstawowym, pod warunkiem że zmiana wykonawcy:
  - a) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności wynikających z wymagań dotyczących zamienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia publicznego oraz
  - b) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego;
- 3) zostały spełnione łącznie następujące warunki:

- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
  - b) zmiana nie dotyczy ogólnego charakteru umowy,
  - c) wartość netto zmiany nie przekracza 50 % pierwotnej wartości zamówienia publicznego;
- 4) wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, zastąpił nowy wykonawca w wyniku:
- a) jednoznacznych postanowień umownych, o których mowa w pkt 1,
  - b) sukcesji uniwersalnej lub częściowej praw i obowiązków wykonawcy,
  - c) restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia ustalone kryteria kwalifikacji, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian umowy i nie ma na celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy, lub
  - d) sytuacji, gdy zamawiający przyjmuje zobowiązania wykonawcy względem jego podwykonawców;
- 5) zmiany, niezależnie od ich wartości netto, nie są istotne w rozumieniu ust. 5;
- 6) wartość netto zmian nie przekracza progów unijnych i 10% pierwotnej wartości zamówienia publicznego w przypadku zamówień publicznych na usługi lub zamówień publicznych na dostawy lub 15% - w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane; zmiany nie mogą dotyczyć ogólnego charakteru umowy lub umowy ramowej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c, zamawiający nie może wprowadzać kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy. W przypadku wprowadzenia kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. c ma zastosowanie do wartości każdej z tych zmian.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, jeżeli dokonano kilku kolejnych zmian umowy lub umowy ramowej, wartość dopuszczalnych zmian należy oszacować na podstawie łącznej wartości netto kolejnych zmian.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, zamawiający, po dokonaniu zmiany umowy, publikuje ogłoszenie o modyfikacji umowy.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, aktualizowana cena jest wartością referencyjną, o ile umowa zawiera klauzulę indeksacji.

6. Zmianę postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej uznaje się za istotną, jeżeli zmienia ona w sposób zasadniczy charakter umowy w stosunku do charakteru pierwotnie zawartej umowy, oraz jeżeli spełniony został co najmniej jeden z następujących warunków:

- 1) zmiana wprowadza warunki, które, gdyby były uwzględnione w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, to w tym postępowaniu wzięliby lub mogliby wziąć udział inni wykonawcy lub przyjęto by oferty innej niż pierwotnie przyjęte;
- 2) zmiana prowadzi do zmiany równowagi ekonomicznej umowy lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej;
- 3) zmiana znacznie rozszerza zakres umowy lub umowy ramowej;

- 4) zmiana powoduje zastąpienie wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia publicznego, nowym wykonawcą, w przypadkach innych niż wymienione w ust. 1 pkt 4.

7. Zmiana postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej dokonana z naruszeniem ust. 1 podlega unieważnieniu.

8. Zamawiający przeprowadza nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w przypadku gdy chce dokonać zmian postanowień zawartych w umowie lub umowie ramowej innych niż zmiany, o których mowa w ust. 1.

Art. 214. 1. Umowa podlega unieważnieniu, jeżeli zamawiający:

- 1) udzielił zamówienia publicznego bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w Biuletynie Zamówień, chyba że ustawa dopuściła taką możliwość;
- 2) zawarł umowę z naruszeniem przepisów art. 116 lub art. 309, jeżeli uniemożliwiło to Krajowej Izbie Odwoławczej uwzględnienie odwołania przed zawarciem umowy;
- 3) uniemożliwił składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów wykonawcom niedopuszczonym dotychczas do udziału w dynamicznym systemie zakupów lub uniemożliwił wykonawcom dopuszczonym do udziału w dynamicznym systemie zakupów złożenie ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego objętego tym systemem;
- 4) udzielił zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej przed upływem terminu określonego w art. 116, jeżeli uniemożliwił wykonawcom, z którymi została zawarta umowa ramowa złożenie ofert w procedurze konkurencyjnej o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej.

2. Umowa nie podlega unieważnieniu, jeżeli:

- 1) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 zamawiający miał uzasadnione podstawy, aby sądzić, że działa zgodnie z ustawą, a umowa została zawarta po upływie 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia o dobrowolnej przejrzystości ex ante lub
- 2) w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 4 zamawiający miał uzasadnione podstawy, aby sądzić, że działa zgodnie z ustawą, a umowa została zawarta po upływie terminu określonego w art. 116.

3. Unieważnienie umowy odnosi skutek od momentu jej zawarcia, z zastrzeżeniem art. 320 ust. 3 pkt 2 lit. b.

4. Z przyczyn, o których mowa w ust. 1 oraz art. 275 ust. 2 pkt 3, nie można żądać stwierdzenia nieważności umowy na podstawie art. 189 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.⁵⁾).

5. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości żądania przez zamawiającego unieważnienia umowy na podstawie art. 70⁵ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Art. 215. Niezależnie od postanowień umowy zamawiający może rozwiązać umowę, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1296, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741, 1924 oraz z 2015 r. poz. 218.

- 1) nastąpiła istotna zmiana umowy, co wymagałoby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- 2) wykonawca w momencie udzielenia zamówienia publicznego spełniał obligatoryjną przesłankę wykluczenia z postępowania;
- 3) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, że państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom, które ciążyą na nim na mocy Traktatów, dyrektywy klasycznej i dyrektywy sektorowej, z uwagi na to, że zamawiający udzielił zamówienia publicznego, nie wypełniając swoich obowiązków wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej.

Art. 216. 1. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

Rozdział 2

Podwykonawstwo

Art. 217. Wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia publicznego podwykonawcy.

Art. 218. Zamawiający może żądać wskazania przez wykonawcę części zamówienia publicznego, której wykonanie zamierza powierzyć podwykonawcy, oraz podania przez wykonawcę nazw (firm) albo imienia i nazwiska, danych kontaktowych oraz przedstawicieli prawnych podwykonawców.

Art. 219. 1. Wykonawca, który zamierza powierzyć wykonanie części zamówienia publicznego podwykonawcy, przedstawia jednolity dokument obejmujący zaktualizowane oświadczenie własne podwykonawcy, potwierdzające brak przesłanek wykluczenia.

2. W przypadku powierzenia podwykonawcy realizacji części zamówienia publicznego w stosunku, do której zamawiający określił kryteria kwalifikacji, jednolity dokument obejmuje również zaktualizowane oświadczenie własne podwykonawcy, potwierdzające spełnianie przez niego kryteriów kwalifikacji.

3. Jeżeli powierzenie wykonania części zamówienia publicznego podwykonawcy następuje na etapie realizacji zamówienia publicznego, wykonawca przedstawia odpowiednie dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia po stronie podwykonawcy.

4. Jeżeli zamawiający stwierdzi, że wobec danego podwykonawcy zachodzą podstawy wykluczenia, wykonawca obowiązany jest zastąpić danego podwykonawcę.

Art. 220. 1. W trakcie realizacji zamówienia publicznego wykonawca może za zgodą zamawiającego zmienić podwykonawcę.

2. Jeżeli zmiana albo rezygnacja z podwykonawcy dotyczy podmiotu, na którego zdolności polega wykonawca, w celu wykazania spełniania kryteriów kwalifikacji, wykonawca jest obowiązany wykazać zamawiającemu, iż proponowany inny podwykonawca lub wykonawca spełnia je w stopniu nie mniejszym niż wymagany w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 221. Powierzenie realizacji części zamówienia publicznego podwykonawcom nie zwalnia wykonawcy z odpowiedzialności za prawidłową realizację zamówienia publicznego.

Art. 222. 1. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane lub zamówień publicznych na usługi, które mają być wykonane na obiekcie pod bezpośrednim nadzorem zamawiającego, wykonawca

podaje zamawiającemu nazwę (firmę) albo imiona i nazwiska, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi. Wykonawca zawiadamia zamawiającego również o wszelkich zmianach informacji, o których mowa w zdaniu pierwszym, w trakcie realizacji zamówienia publicznego, a także przekazuje informację na temat nowych podwykonawców, którym w późniejszym okresie zamierza powierzyć realizację robót budowlanych lub usług.

2. Zamawiający może żądać informacji, o których mowa w ust. 1, w przypadku zamówień publicznych na dostawy, zamówień publicznych na usługi inne niż dotyczące usług, które mają być wykonane na obiekcie pod bezpośrednim nadzorem zamawiającego, lub zamówień publicznych od dostawców uczestniczących w zamówieniach publicznych na roboty budowlane lub zamówieniach publicznych na usługi.

Art. 223. 1. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, których termin wykonywania jest dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli umowa przewiduje zapłatę:

- 1) wynagrodzenia należnego wykonawcy w częściach - warunkiem zapłaty przez zamawiającego drugiej i następnych części należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane jest przedstawienie dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom, o których mowa w art. 225 ust. 1, biorącym udział w realizacji odebranych robót budowlanych;
- 2) całości wynagrodzenia należnego wykonawcy po wykonaniu całości robót budowlanych - zamawiający jest obowiązany przewidzieć udzielanie zaliczek, przy czym udzielanie kolejnych zaliczek przez zamawiającego wymaga przedstawienia dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom, o których mowa w art. 225 ust. 1, biorącym udział w realizacji części zamówienia publicznego, za którą zaliczka została wypłacona.

2. W przypadku nieprzedstawienia przez wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty, o których mowa w ust. 1, wstrzymuje się odpowiednio:

- 1) wypłatę należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane,
- 2) udzielenie kolejnej zaliczki

- w części równej sumie kwot wynikających z nieprzedstawionych dowodów zapłaty.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zamawiający może wskazać w dokumentach zamówienia procentową wartość ostatniej części wynagrodzenia, która nie może wynosić więcej niż 10% wynagrodzenia należnego wykonawcy.

Art. 224. 1. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia publicznego na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany, w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane, do przedłożenia zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.

2. Termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.

3. Zamawiający, w terminie określonym zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2, zgłasza pisemne zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane:

- 1) niespełniającej wymagań określonych w dokumentach zamówienia;
- 2) gdy przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w ust. 2.

4. Niezgłoszenie pisemnych zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2, uważa się za akceptację projektu umowy przez zamawiającego.

5. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia publicznego na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.

6. Zamawiający, w terminie określonym zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2, zgłasza pisemny sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w przypadkach, o których mowa w ust. 3.

7. Niezgłoszenie pisemnego sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 2, uważa się za akceptację umowy przez zamawiającego.

8. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia publicznego na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez zamawiającego w dokumentach zamówienia, jako niepodlegający niniejszemu obowiązkowi. Wyłączenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50.000 zł. Zamawiający może określić niższą wartość, od której będzie zachodził obowiązek przedkładania umowy o podwykonawstwo.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż określony w ust. 2, zamawiający informuje o tym wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.

10. Przepisy ust. 1-9 stosuje się odpowiednio do zmian tej umowy o podwykonawstwo.

Art. 225. 1. Zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku nie przedstawienia dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom, biorącym udział w realizacji odebranych robót budowlanych.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.

3. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy.

4. Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty zamawiający jest obowiązany umożliwić wykonawcy zgłoszenie pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, o których mowa w ust. 1. Zamawiający informuje o terminie zgłaszania uwag, nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia tej informacji.

5. W przypadku zgłoszenia uwag, o których mowa w ust. 4, w terminie wskazanym przez zamawiającego, zamawiający może:

- 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
- 2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo
- 3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli podwykonawca lub dalszy podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.

6. W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, o których mowa w ust. 1, zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego wykonawcy.

7. Konieczność wielokrotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, o których mowa w ust. 1, lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy w sprawie zamówienia publicznego przez zamawiającego.

8. Przepisy art. 223-226 nie naruszają praw i obowiązków zamawiającego, wykonawcy, podwykonawcy i dalszego podwykonawcy wynikających z przepisów art. 647¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Art. 226. 1. Umowa o roboty budowlane zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) obowiązku przedkładania przez wykonawcę zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, a także projektu jej zmiany, oraz poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i jej zmian;
- 2) wskazania terminu na zgłoszenie przez zamawiającego zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do projektu jej zmiany lub sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do jej zmian;
- 3) obowiązku przedkładania przez wykonawcę zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi, oraz ich zmian;
- 4) zasad zapłaty wynagrodzenia wykonawcy, uwarunkowanej przedstawieniem przez niego dowodów potwierdzających zapłatę wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom;
- 5) terminu zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy;
- 6) zasad zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi podwykonawcami;
- 7) wysokości kar umownych, z tytułu:
  - a) braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom,
  - b) nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany,

- c) nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany,
- d) braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz w art. 224 ust. 5, przedkładający może poświadczyć za zgodność z oryginałem kopię umowy o podwykonawstwo.

DZIAŁ VI

Zamówienia sektorowe

Art. 227. 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się do zamówień sektorowych.

2. Przepisy ustawy stosuje się do zamówień sektorowych, chyba że przepisy niniejszego działu stanowią inaczej.

Art. 228. Zamawiający może udzielić zamówienia sektorowego w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego albo negocjacji bez ogłoszenia. Przepisu art. 61 nie stosuje się.

Art. 229. Zamówienia sektorowego można udzielić w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli:

- 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2-4 oraz w pkt 6-8;
- 2) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zostały odrzucone na podstawie art. 97 albo wszystkie oferty zostały odrzucone ze względu na to, że nie są w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia, a pierwotne warunki zamówienia publicznego nie zostały w istotny sposób zmienione;
- 3) udzielano dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, polegających na powtórzeniu podobnych usług lub robót budowlanych, jeżeli zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z projektem, na który udzielono zamówienia podstawowego; w podstawowym projekcie należy wskazać zakres ewentualnych dodatkowych usług lub robót budowlanych oraz warunki, na jakich zostaną one udzielone;
- 4) zamówienie sektorowe dotyczy dodatkowych dostaw realizowanych przez dotychczasowego wykonawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji, bądź zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana wykonawcy zobowiązywałaby zamawiającego do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu;
- 5) możliwe jest udzielenie zamówienia sektorowego po okazjnej cenie, w związku z możliwością zakupu towarów po cenie znacznie niższej od zwykłych cen rynkowych, wynikającą ze szczególnie sprzyjających okoliczności dostępnych jedynie przez bardzo krótki czas.

Art. 230. 1. Zamawiający zaprasza do ubiegania się o zamówienie sektorowe w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, za pomocą ogłoszenia o zamówieniu.

2. W trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego zamawiający może zaprosić do ubiegania się o zamówienie sektorowe za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców.

3. W trybie przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem zamawiający może zaprosić do ubiegania się o zamówienie sektorowe za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego, pod warunkiem że ogłoszenie to spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) odnosi się wyraźnie do dostaw, robót budowlanych lub usług będących przedmiotem zamówienia sektorowego, które ma zostać udzielone;
- 2) wskazuje, że zamówienie sektorowe zostanie udzielone w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu, na podstawie zaproszenie do potwierdzenia zainteresowania;
- 3) zawiera zaproszenie zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania;
- 4) zawiera dodatkowe informacje określone w załączniku VI, część A, sekcja I i II do dyrektywy sektorowej.
- 5) zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej co najmniej na 35 dni i nie więcej niż na 12 miesięcy przed dniem wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, zamawiający zaprasza wykonawców, którzy po opublikowaniu okresowego ogłoszenia informacyjnego, poinformowali zamawiającego, że są zainteresowani udziałem w postępowaniu, do potwierdzenia tego zainteresowania, informując jednocześnie o terminie składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

5. Zaproszenie do potwierdzenia zainteresowania, o którym mowa w ust. 4, zawiera co najmniej:

- 1) adres zamawiającego;
- 2) w przypadku zamówień uzupełniających – charakter i ilość, łącznie ze wszelkimi opcjami dotyczącymi zamówień uzupełniających, oraz, w miarę możliwości, szacunkowy czas przeznaczony na wykonanie tych opcji; w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, zamówień publicznych na dostawy lub zamówień publicznych na usługi – charakter i ilość oraz, jeżeli jest to możliwe, szacunkowy termin publikacji przyszłych ogłoszeń dotyczących tych zamówień;
- 3) informację na temat trybu udzielenia zamówienia sektorowego;
- 4) w stosownych przypadkach, datę rozpoczęcia lub zakończenia realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług;
- 5) warunki ekonomiczne i techniczne, gwarancje finansowe oraz informacje wymagane od wykonawców;
- 6) formę zamówienia sektorowego będącego przedmiotem zaproszenia do składania ofert;
- 7) kryteria oceny ofert i ich wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ich ważności, jeżeli nie zostało to wskazane w okresowym ogłoszeniu informacyjnym, w opisie przedmiotu zamówienia publicznego lub w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji;
- 8) odniesienie do adresu strony internetowej, na której zostały udostępnione dokumenty zamówienia;

- 9) w przypadkach, o których mowa w art. 26, - miejsce i termin udostępnienia dokumentów zamówienia oraz język lub języki, w jakim zostaną one sporządzone.

Art. 231. 1. Termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wynosi co do zasady 30 dni i nie może być krótszy niż 15 dni.

2. W przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wynosi co do zasady 30 dni i nie może być krótszy niż 15 dni od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

Art. 232. 1. W przypadku postępowania o udzielenie zamówienia sektorowego prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego zamawiający może ograniczyć liczbę wykonawców, których zaprosi odpowiednio do składania ofert, do negocjacji albo do udziału w dialogu.

2. Zamawiający wskazuje w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria selekcji, które zamierza stosować, oraz liczbę wykonawców, których zamierza zaprosić, zapewniającą konkurencję.

3. W postępowaniu prowadzonym w trybie negocjacji z ogłoszeniem, po zakończeniu negocjacji zamawiający zaprasza wykonawców, z którym prowadził negocjacje do składania ofert. Przepisów dotyczących składania ofert wstępnych w trybie negocjacji z ogłoszeniem nie stosuje się.

4. W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem termin składania ofert może zostać ustalany w drodze wzajemnego porozumienia zamawiającego z wykonawcami dopuszczonymi do udziału w postępowaniu, pod warunkiem, że wszyscy wykonawcy dopuszczeni do udziału w postępowaniu będą mieli tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert, a w przypadku braku takiego porozumienia – nie może być krótszy niż 10 dni od dnia wyłania zaproszenia do składania ofert.

Art. 233. Zamawiający może ustanowić system kwalifikowania wykonawców, do udziału w którym dopuszcza wykonawców spełniających warunki wskazane przez zamawiającego w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców, dotyczące określonej kategorii zamówień sektorowych, i wpisuje ich do wykazu zakwalifikowanych wykonawców.

Art. 234. 1. Zamawiający, w celu ustanowienia systemu kwalifikowania wykonawców, przekazuje do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców.

2. Zamawiający udostępnia na profilu nabywcy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców przez cały okres ważności systemu.

Art. 235. 1. System kwalifikowania wykonawców ustanawia się na czas oznaczony, w sposób umożliwiający wykonawcom składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w systemie i ich aktualizację przez cały okres ważności tego systemu. Okres ważności systemu kwalifikowania wykonawców zamawiający określa w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców.

2. W przypadku zmiany okresu ważności systemu kwalifikowania wykonawców zamawiający przekazuje Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ponowne ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców albo w przypadku zakończenia funkcjonowania tego systemu - ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.

Art. 236. 1. Zamawiający ustala obiektywne zasady oraz podstawy wykluczenia i kryteria kwalifikacji wykonawców wnioskujących o udział w systemie kwalifikowania wykonawców oraz obiektywne kryteria i

zasady funkcjonowania tego systemu, w szczególności wpis do systemu oraz ewentualną okresową aktualizację kwalifikacji.

2. Podstawy wykluczenia, kryteria i zasady, o których mowa w ust. 1, zamawiający udostępnia zainteresowanym wykonawcom na ich wniosek.

3. Zamawiający niezwłocznie informuje zainteresowanych wykonawców o każdej aktualizacji podstaw wykluczenia, kryteriów i zasad, o których mowa w ust. 1.

4. Jeżeli zamawiający uzna, że system kwalifikowania wykonawców innego zamawiającego spełnia jego wymogi, podaje on zainteresowanym wykonawcom nazwę tego zamawiającego.

Art. 237. 1. Wykonawca ubiegający się o dopuszczenie do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców składa wniosek wraz z oświadczeniem o spełnianiu warunków określonych przez zamawiającego w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie warunków, również te dokumenty.

2. W okresie ważności systemu kwalifikowania wykonawców wykonawcy dotychczas niedopuszczeni do systemu mogą w dowolnym momencie złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w systemie.

Art. 238. 1. Zamawiający zawiadamia niezwłocznie wykonawcę o dopuszczeniu albo odmowie dopuszczenia do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Za dopuszczonych do udziału w postępowaniu uważa się wykonawców dopuszczonych do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców, w określonej kategorii zamówień sektorowych.

3. Wykonawcy dopuszczeni do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców wpisywani są do wykazu zakwalifikowanych wykonawców, do odpowiedniej kategorii zamówień sektorowych, prowadzonego przez zamawiającego i aktualizowanego przez cały okres trwania systemu.

4. Wykonawcy dopuszczeni do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców nie są zobowiązani do złożenia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków wskazanych w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców przy kolejnych zamówieniach sektorowych objętych tym systemem, o ile złożone dokumenty są aktualne, w rozumieniu odrębnych przepisów.

Art. 239. Opłaty pobierane w ramach systemu kwalifikowania wykonawców muszą być proporcjonalne do poniesionych kosztów.

Art. 240. 1. Zamawiający ustala warunki udziału wykonawców na podstawie obiektywnych zasad.

2. Określając obiektywne zasady i ustalając warunki udziału wykonawców ubiegających się o dopuszczenie do systemu kwalifikowania wykonawców w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, zamawiający może stosować przesłanki wykluczenia, o których mowa w art. 91, a w przypadku gdy jest podmiotem, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-4– stosuje przesłanki wykluczenia, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-3. Zamawiający może stosować również kryteria kwalifikacji, o których mowa w art. 92-96

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy art. 101 i art. 102 ust. 1-7.

Art. 241. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić zamawiającemu, że będzie dysponował niezbędnymi zasobami, o których mowa w art. 100 ust. 1 i 2, przez cały okres ważności systemu kwalifikowania wykonawców, w szczególności przedstawiając w tym celu zobowiązania tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby wykonania zamówienia sektorowego.

Art. 242. Do zamówień sektorowych nie stosuje się przepisu art. 73 ust. 5.

Art. 243. 1. Zamawiający może zawrzeć umowę ramową na okres nie dłuższy niż 8 lat; w uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względu na przedmiot zamówienia sektorowego i szczególny interes zamawiającego, umowa taka może być zawarta na okres dłuższy.

2. Zamówień sektorowych opartych na umowie ramowej udziela się na podstawie obiektywnych zasad i kryteriów określonych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej, które mogą obejmować ponowne poddanie zamówienia sektorowego procedurze konkurencyjnej pomiędzy wykonawcami będącymi stroną zawartej umowy ramowej oraz gwarantują równe traktowanie tych wykonawców.

3. W przypadku ponownego poddania zamówienia sektorowego procedurze konkurencyjnej, zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia ofert w odniesieniu do każdego konkretnego zamówienia sektorowego, i udziela zamówienia sektorowego wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w umowie ramowej.

4. Zamawiający nie może wykorzystywać umów ramowych do ograniczania konkurencji.

Art. 244. 1. Zamawiający może poinformować o swoich zamiarach odnośnie planowanych zamówień sektorowych lub umów ramowych, publikując okresowe ogłoszenie informacyjne. Przepisy art. 76 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli okresowe ogłoszenie informacyjne zawiera wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego, i zostało opublikowane na profilu nabywcy na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający może w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego skrócić termin składania ofert do 15 dni.

Art. 245. 1. W przypadku zamówienia publicznego na dostawy zamawiający może odrzucić ofertę, w której udział towarów pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, nie przekracza 50% zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz. U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

2. Jeżeli nie można wybrać oferty najkorzystniejszej ekonomicznie ze względu na to, że złożono dwie lub więcej ofert o takiej samej cenie lub przedstawiających taką samą relację jakości do ceny, zamawiający wybiera ofertę, która nie mogłaby zostać odrzucona na podstawie ust. 1. Ceny przedstawione w ofertach są takie same, jeżeli różnica między ceną oferty najkorzystniejszej ekonomicznie a cenami innych ofert, które nie mogłyby zostać odrzucone na podstawie ust. 1, nie przekracza 3%.

3. Zamawiający nie może preferować określonej oferty na podstawie ust. 2, jeżeli w wyniku jej wyboru byłby zobowiązany do nabycia sprzętu różniącego się od już wykorzystywanego, czego rezultatem byłyby niekompatybilność, techniczne trudności w eksploatacji i utrzymaniu lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

Art. 246. 1. Zakazuje się zmian postanowień zawartych w umowie lub w umowie ramowej, chyba że:

- 1) zachodzi co najmniej jedna z okoliczności określonych w art. 213 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 4-6 lub
- 2) zamawiający udziela zamówień dodatkowych dotychczasowemu wykonawcy robót budowlanych, usług lub dostaw, nieobjętych zamówieniem podstawowym, które stały się niezbędne i które nie były uwzględnione w zamówieniu podstawowym, pod warunkiem że

zmiana wykonawcy:

- a) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności wynikających z wymagań dotyczących zamienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia sektorowego oraz
  - b) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego, lub
- 3) zostały spełnione łącznie następujące warunki:
- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
  - b) zmiana nie dotyczy ogólnego charakteru umowy.

2. Przepisy art. 213 ust. 3-6 stosuje się.

Art. 247. Zamawiający zaprasza do ubiegania się o zamówienie sektorowe na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o których mowa w załączniku XVII do dyrektywy sektorowej, za pomocą:

- 1) ogłoszenia o zamówieniu lub
  - 2) okresowego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły, lub
  - 3) ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania wykonawców publikowanego w sposób ciągły
- zgodnie ze standardowymi formularzami, o których mowa w art. 75 ust. 2.

DZIAŁ VII

Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Art. 248. 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

2. Przepisy ustawy stosuje się do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

Art. 249. 1. Do udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na usługi niepriorytetowe, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy ustawy dotyczące ogłoszeń o udzieleniu zamówienia oraz opisu przedmiotu zamówienia publicznego.

2. Wykaz usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym stanowi odpowiednio załącznik I i II do dyrektywy obronnej.

3. Jeżeli zamówienie w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmuje równocześnie usługi priorytetowe i niepriorytetowe:

- 1) stosuje się przepisy dotyczące udzielenia zamówienia na usługi priorytetowe, jeżeli wartość usług priorytetowych jest większa niż wartość usług niepriorytetowych;
- 2) stosuje się przepisy dotyczące udzielenia zamówienia na usługi niepriorytetowe, jeżeli wartość usług priorytetowych jest równa lub mniejsza niż wartość usług niepriorytetowych.

Art. 250. 1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa komunikacja i wymiana informacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcami odbywa się, zgodnie z wyborem zamawiającego, za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23

listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo pośtańca, osobiście, albo przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

2. Wybrane środki komunikacji muszą być ogólnie dostępne i nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

3. Zamawiający może żądać w ogłoszeniu o zamówieniu, aby wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przekazywane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną były potwierdzane w postaci papierowej, podpisane własnoręcznym podpisem albo w postaci elektronicznej, podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

4. Informacja o złożeniu wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu może być przekazana telefonicznie przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Wniosek uważa się za złożony w terminie, jeżeli przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu został on złożony w postaci papierowej, podpisany własnoręcznym podpisem i zamawiający otrzymał go nie później niż w terminie 7 dni od dnia upływu terminu składania wniosków.

5. Ofertę sporządza się, pod rygorem nieważności, w postaci papierowej, podpisaną własnoręcznym podpisem albo, za zgodą zamawiającego, w postaci elektronicznej, podpisaną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Art. 251. Ogłoszenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa przekazuje się Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, faksem albo zgodnie z formatem i procedurami elektronicznego przesyłania ogłoszeń wskazanymi na stronie internetowej, o której mowa w ust. 3 załącznika VI do dyrektywy obronnej.

Art. 252. 1. Zamawiający może opublikować wstępne ogłoszenie informacyjne, w którym podaje:

- 1) dla robót budowlanych - podstawowe cechy zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub umów ramowych na roboty budowlane, których zamawiający zamierza udzielić;
- 2) dla dostaw - zsumowaną szacunkową wartość zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub umów ramowych na dostawy, w podziale na grupy produktów, w ramach danej grupy określonej we Wspólnym Słowniku Zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w terminie następujących 12 miesięcy;
- 3) dla usług - zsumowaną szacunkową wartość zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub umów ramowych na usługi, w każdej z kategorii usług określonej we Wspólnym Słowniku Zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w terminie następujących 12 miesięcy.

2. Przepisy art. 79 ust. 2 i 3 nie stosuje się.

Art. 253. 1. O udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa mogą ubiegać się wykonawcy mający siedzibę albo miejsce zamieszkania w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państwie, z którym Unia Europejska lub Rzeczpospolita Polska zawarła umowę międzynarodową dotyczącą tych zamówień.

2. Zamawiający może określić w ogłoszeniu o zamówieniu, że o zamówienie w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa mogą ubiegać się również wykonawcy z innych państw, niż wymienione w ust. 1.

Art. 254. 1. Z postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa wyklucza się wykonawcę:

1) o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 lit. a-f;

2) będącego osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, jeżeli, odpowiednio, taka osoba, wspólnik, partner lub członek zarządu, komplementariusz, urzędujący członek organu zarządzającego wprowadził w błąd co do okoliczności będących podstawą uznania przez zamawiającego spełniania kryteriów kwalifikacji lub braku podstaw wykluczenia z powodu niespełniania kryteriów;

3) który naruszył zobowiązania w zakresie bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw, lub którego uznano za nieposiadającego wiarygodności niezbędnej do wykluczenia zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa, także w inny sposób niż w drodze wydania decyzji o cofnięciu świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego, o której mowa w art. 66 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

2. Z postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zamawiający może wykluczyć wykonawcę:

1) o którym mowa w art. 91 ust. 2 pkt 1 i 4;

2) wobec którego wydano prawomocny wyrok sądu lub ostateczną decyzję administracyjną o zaleganiu z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, albo który naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne;

3) będącego osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, jeżeli, odpowiednio, taka osoba, wspólnik, partner lub członek zarządu, komplementariusz, urzędujący członek organu zarządzającego:

a) naruszył zobowiązania dotyczące bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw w związku z wykonaniem, niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zamówienia publicznego,

b) wprowadził w błąd co do okoliczności będących podstawą uznania przez zamawiającego spełniania kryteriów kwalifikacji lub braku podstaw do wykluczenia z powodu niespełniania kryteriów;

4) będącego osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, jeżeli, odpowiednio, w stosunku do takiej osoby, wspólnika, partnera lub członka zarządu, komplementariusza, urzędującego członka organu zarządzającego, lub w związku z podejmowanym przez niego działaniem lub zaniechaniem podjęto decyzję o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa, o której mowa w art. 33 ust. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;

5) który ma siedzibę albo miejsce zamieszkania w innym państwie, niż państwa, o których mowa w art. 253 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 253 ust. 2;

6) który w okresie 3 lat, przed wszczęciem postępowania, w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, w szczególności gdy wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie publiczne, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą dowolnych środków dowodowych, jeżeli zamawiający przewidział taką możliwość wykluczenia wykonawcy w ogłoszeniu o zamówieniu, z wyjątkiem przypadków gdy wykonawca, udowodni, że podjął konkretne środki techniczne,

organizacyjne i kadrowe, które mają zapobiec zawinonemu i poważnemu naruszeniu obowiązków zawodowych w przyszłości oraz naprawił szkody powstałe w wyniku naruszenia obowiązków zawodowych lub zobowiązał się do ich naprawienia.

3. Zamawiający żąda od wykonawcy dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia oraz spełnianie kryteriów kwalifikacji.

4. Wykonawca na żądanie zamawiającego i w zakresie przez niego wskazanym jest zobowiązany wykazać, nie później niż na dzień składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub składania ofert, spełnianie kryteriów kwalifikacji oraz brak podstaw wykluczenia z powodu niespełniania przesłanek, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Informacje stanowiące przesłankę utraty wiarygodności wykonawcy, wskazujące na możliwość utraty przez niego zdolności ochrony informacji niejawnych, podlegają ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

6. Zamawiający odstępuje od uzasadnienia decyzji o wykluczeniu, w przypadku gdy informacje otrzymane od instytucji właściwych w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego lub zewnętrznego państwa, stanowiące podstawę wykluczenia wykonawcy z uwagi na zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa, są informacjami niejawnymi i przekazujący je zastrzegł, iż nie wyraża zgody na udzielanie informacji o treści dokumentu.

Art. 255. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie stosuje się art. 73 ust. 5 i art. 91 ust. 4.

Art. 256. 1. Zamawiający przekazuje wykonawcy, który ubiega się o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, informacje niejawne niezbędne do wykonania tego zamówienia, pod warunkiem że wykonawca daje rękojmię zachowania tajemnicy informacji niejawnych w sposób określony w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2. Zamawiający informuje wykonawcę o ciążyącym na nim obowiązku zapewnienia ochrony informacji niejawnych, które uzyskał w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz po jego zakończeniu, w sposób określony w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

3. Zamawiający może zobowiązać wykonawcę do poinformowania podwykonawców o ciążyącym na nich obowiązku ochrony informacji niejawnych, które uzyskali w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz po jego zakończeniu, w sposób określony w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Art. 257. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa informacji niejawnych zamawiający określa w dokumentach zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Zamawiający w dokumentach zamówienia może określić w szczególności:

- 1) zobowiązanie wykonawcy i podwykonawcy do zachowania poufnego charakteru informacji niejawnych znajdujących się w jego posiadaniu lub z którymi zapozna się w trakcie realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i po jego zakończeniu, zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych;
- 2) zobowiązanie wykonawcy do uzyskania zobowiązania podwykonawcy, któremu zleci podwykonawstwo w trakcie realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, do zachowania poufnego charakteru informacji niejawnych znajdujących się w jego posiadaniu lub z którymi zapozna się w postępowaniu o udzielenie zamówienia w

dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i po jego zakończeniu, zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych;

- 3) zobowiązanie wykonawcy do bezzwłocznego dostarczenia informacji dotyczących nowych podwykonawców, w tym podania ich nazwy (firmy) i siedziby oraz danych, które umożliwiają zamawiającemu stwierdzenie, że każdy z nich posiada kwalifikacje wymagane do zachowania poufnego charakteru informacji niejawnych, do których mają dostęp lub które zostaną wytworzone w związku z wykonywaniem umowy o podwykonawstwo;
- 4) prawo zweryfikowania lub odsunięcia pracowników wykonawcy, którzy mają brać udział w realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zarówno na etapie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jak również na etapie realizacji umowy, jeżeli wymaga tego ochrona podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa albo jest to konieczne w celu podniesienia bezpieczeństwa realizowanych zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw zamawiający określa w dokumentach zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Zamawiający w dokumentach zamówienia może określić w szczególności:

- 1) zobowiązanie wykonawcy do złożenia dokumentacji gwarantującej spełnianie wymogów w zakresie wywozu, transferu lub tranzytu towarów związanych z zamówieniem w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w tym wszelkich dokumentów towarzyszących uzyskanych od danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) zobowiązanie wykonawcy do określenia ograniczeń obowiązujących zamawiającego w zakresie ujawniania, transferu lub wykorzystania produktów i usług lub rezultatów związanych z tymi produktami i usługami będących wynikiem postanowień dotyczących kontroli wywozu lub bezpieczeństwa;
- 3) zobowiązanie wykonawcy do złożenia dokumentacji gwarantującej, że organizacja i lokalizacja realizowanych dostaw umożliwia mu spełnienie wymogów zamawiającego w zakresie bezpieczeństwa dostaw określonych w dokumentacji zamówienia, a także zobowiązanie do zagwarantowania, że ewentualne zmiany w realizacji dostaw w trakcie realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie wpłyną negatywnie na zgodność z tymi wymogami;
- 4) zobowiązanie, na uzgodnionych warunkach, wykonawcy do zapewnienia możliwości realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w przypadku wzrostu potrzeb zamawiającego w wyniku sytuacji kryzysowej;
- 5) zobowiązanie wykonawcy do złożenia dokumentacji otrzymanej od władz państwowych wykonawcy dotyczącej zapewnienia możliwości realizacji zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w przypadku wzrostu potrzeb zamawiającego, wynikających z sytuacji kryzysowej;
- 6) zobowiązanie wykonawcy do zapewnienia utrzymania, modernizacji lub adaptacji dostaw stanowiących przedmiot zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa;
- 7) zobowiązanie wykonawcy do bezzwłocznego informowania zamawiającego o każdej zmianie, jaka zaszła w jego organizacji, realizacji dostaw lub strategii przemysłowej, mogącej mieć wpływ na jego zobowiązania wobec zamawiającego;

- 8) zobowiązanie wykonawcy, na uzgodnionych warunkach, do zapewnienia, w przypadku gdy nie będzie on już w stanie zapewnić dostaw zamawiającemu, wszelkich szczególnych środków produkcji części zamiennych, elementów oraz specjalnego wyposażenia testowego, w tym rysunków technicznych, licencji i instrukcji użytkowania.

3. Zamawiający może określić w dokumentach zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w zakresie podwykonawstwa, dotyczące:

- 1) wskazania w ofercie części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, której wykonanie powierzone zostanie podwykonawcom oraz podania nazw (firm) podwykonawców wraz z przedmiotem umów o podwykonawstwo, dla których są oni proponowani - w przypadku, w którym wykonawca nie jest zobowiązany przez zamawiającego do wyboru podwykonawców zgodnie z procedurą określoną w niniejszym rozdziale;
- 2) niezwłocznego informowania o wszelkich zmianach dotyczących podwykonawców, które wystąpią w trakcie wykonywania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa;
- 3) stosowania przewidzianej w przepisach niniejszego rozdziału procedury wyboru podwykonawców wszystkich lub niektórych części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, które wykonawca zamierza powierzyć podwykonawcom;
- 4) zawarcia z innymi podmiotami umowy o podwykonawstwo, zgodnie z art. 259 ust. 1.

4. Określenie w dokumentach zamówienia wymagań, o których mowa w ust. 2, nie może skutkować zobowiązaniem wykonawcy do uzyskania od władz państwa członkowskiego Unii Europejskiej zobowiązania ograniczającego swobodę tego państwa w zakresie stosowania, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa międzynarodowego lub unijnego, swoich krajowych kryteriów dotyczących zezwoleń na eksport, transfer lub tranzyt.

Art. 258. 1. Zamawiający może udzielić zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego albo negocjacji z ogłoszeniem. Zamawiający może udzielić zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie dialogu konkurencyjnego albo negocjacji bez ogłoszenia w przypadkach określonych w niniejszym rozdziale.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 zdanie pierwsze, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z zastosowaniem aukcji elektronicznej.

3. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa można udzielić w trybie dialogu konkurencyjnego, jeżeli zachodzą łącznie następujące okoliczności:

- 1) nie jest możliwe udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem, ponieważ ze względu na szczególnie złożony charakter zamówienia nie można opisać przedmiotu zamówienia publicznego zgodnie z art. 67 lub obiektywnie określić uwarunkowań prawnych lub finansowych wykonania zamówienia;
- 2) cena nie jest jedynym kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

4. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa można udzielić w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) przedmiotem zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa są rzeczy wytwarzane jedynie do celów prac badawczych i rozwojowych z wyjątkiem produkcji seryjnej mającej na celu osiągnięcie zysku lub pokrycie poniesionych kosztów badań lub rozwoju;

- 2) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 4, a pierwotne warunki zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie zostały w istotny sposób zmienione;
- 3) ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa wynikającą z sytuacji kryzysowej nie można zachować terminów, w tym terminów skróconych, określonych dla przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem;
- 4) ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub wyjątkową sytuację, niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów, w tym terminów skróconych, określonych dla przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem;
- 5) przedmiot zamówienia publicznego na usługi lub zamówienia publicznego na dostawy jest przeznaczony do celów usług badawczych lub rozwojowych, z których korzyści przypadają wyłącznie zamawiającemu, na potrzeby jego własnej działalności, pod warunkiem że całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający;
- 6) w przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa związanych ze świadczeniem usług transportu lotniczego i morskiego dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, a także sił, do których zadań należy ochrona bezpieczeństwa, uczestniczących lub mających uczestniczyć w misji zagranicznej, jeżeli zamawiający musi zwrócić się o takie usługi do wykonawców, którzy gwarantują ważność swoich ofert jedynie przez tak krótki okres, że terminy przewidziane dla przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem, w tym skrócone terminy, nie mogą być dotrzymane; lub
- 7) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego wszystkie oferty zostały odrzucone, pod warunkiem że pierwotne warunki zamówienia publicznego nie zostały w istotny sposób zmienione i zamawiający uwzględni w tym postępowaniu wszystkich wykonawców, którzy podczas wcześniejszego postępowania prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego złożyli oferty.
- 8) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę:
  - a) z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze,
  - b) z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów;
- 9) zamówienie dotyczy dodatkowych dostaw realizowanych przez dotychczasowego wykonawcę, których celem jest częściowe wznowienie dostaw lub odnowienie instalacji, lub zwiększenie dostaw, lub rozbudowa instalacji istniejących, jeżeli zmiana wykonawcy zobowiązywałaby zamawiającego do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu; przy czym czas trwania takich zamówień nie może przekraczać 5 lat,
- 10) w okresie 5 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych udzielane jest zamówienie uzupełniające na podobne usługi lub roboty budowlane, pod warunkiem że zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie

przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego, i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego;

- 11) w przypadku udzielania dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień dodatkowych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 50% wartości realizowanego zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:
  - a) z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
  - b) wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego;
- 12) możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego na dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym;
- 13) zamówienie publiczne na dostawy jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

5. W nadzwyczajnych okolicznościach związanych z oczekiwanym okresem funkcjonowania dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudnościami technicznymi, jakie może spowodować zmiana wykonawcy, do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia na podstawie:

- 1) ust. 4 pkt 9 - nie stosuje się wymogu, aby czas trwania takiego zamówienia nie przekraczał 5 lat;
- 2) ust. 4 pkt 10 - nie stosuje się wymogu udzielenia zamówienia uzupełniającego w okresie 5 lat od udzielenia zamówienia podstawowego.

Art. 259. 1. Zamawiający, udzielając zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, może zawrzeć umowę ramową po przeprowadzeniu postępowania, stosując odpowiednio przepisy dotyczące udzielania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego.

2. Umowę ramową zawiera się na okres nie dłuższy niż 7 lat.

3. Umowę ramową można zawrzeć na okres dłuższy niż 7 lat, jeżeli jest to konieczne ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, przy uwzględnianiu oczekiwanego okresu funkcjonowania dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudności technicznych, jakie może spowodować zmiana wykonawcy.

4. W przypadku zawarcia umowy ramowej na okres dłuższy niż 7 lat zamawiający podaje w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia uzasadnienie nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w ust. 3.

5. Umowę ramową zawiera się:

- 1) z jednym wykonawcą;
- 2) co najmniej z trzema wykonawcami, chyba że oferty niepodlegające odrzuceniu złożyło mniej wykonawców.

6. Zamawiający nie może wykorzystywać umowy ramowej do ograniczania konkurencji.

7. Zamawiający udziela zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, którego przedmiot jest objęty umową ramową:

- 1) wykonawcy, z którym zawarł umowę ramową, na warunkach określonych w umowie ramowej;
- 2) wykonawcom, z którymi zawarł umowę ramową, zapraszając do składania ofert.

8. Udzielając zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o którym mowa w ust. 7, zamawiający może dokonać zmiany warunków zamówienia w stosunku do określonych w umowie ramowej, jeżeli zmiana ta nie jest istotna. Zamawiający nie może dokonać zmiany kryteriów oceny ofert określonych w umowie ramowej.

9. Oferta składana w wyniku zaproszenia, o którym mowa w ust. 7 pkt 2, nie może być mniej korzystna od oferty złożonej w postępowaniu prowadzonym w celu zawarcia umowy ramowej.

Art. 260. 1. Zamawiający, udzielając zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia wymaganych dokumentów, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 37 dni.

2. Jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert za pomocą profilu nabywcy minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, może zostać skrócony o 7 dni.

3. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zamawiający może wyznaczyć krótszy termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, jednak nie krótszy niż:

- 1) 10 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, zgodnie z formatem i procedurami elektronicznego przesyłania ogłoszeń wskazanymi na stronie internetowej, o której mowa w ust. 3 załącznika VI do dyrektywy obronnej;
- 2) 15 dni - od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej faksem.

Art. 261. 1. Wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego wykonawca składa oświadczenia własne o spełnianiu kryteriów kwalifikacji oraz braku podstaw wykluczenia, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie tych kryteriów lub braku podstaw wykluczenia, również te dokumenty.

2. W przypadku złożenia po terminie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zamawiający niezwłocznie zawiadamia wykonawcę o złożeniu wniosku po terminie oraz zwraca wniosek po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Art. 262. 1. Zamawiający, udzielając zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego, zaprasza wykonawców niepodlegających wykluczeniu, spełniających kryteria kwalifikacji oraz kryteria selekcji w liczbie nie mniejszej od liczby wskazanej przez zamawiającego. W przypadku, gdy liczba wykonawców niepodlegających wykluczeniu, spełniających kryteria kwalifikacji oraz kryteria selekcji, jest mniejsza od liczby wskazanej przez zamawiającego, zamawiający może kontynuować postępowanie, zapraszając wykonawców posiadających wymagany potencjał.

2. Jeżeli liczba wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają kryteria kwalifikacji, jest zbyt niska, aby zapewnić rzeczywistą konkurencję, zamawiający może:

- 1) zawiesić postępowanie i ponownie opublikować ogłoszenie o zamówieniu, określając, z zastosowaniem przepisów dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, nowy termin składania wniosków odpowiednio w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem albo dialogu konkurencyjnego oraz informując o tym wykonawców, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają kryteria kwalifikacji, albo
- 2) unieważnić postępowanie i wszcząć nowe postępowanie o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, zamawiający zaprasza do udziału w postępowaniu wszystkich wykonawców, którzy odpowiedzieli na pierwsze lub drugie ogłoszenie o zamówieniu i spełniają nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają kryteria kwalifikacji.

4. Wraz z zaproszeniem do składania ofert w trybie przetargu ograniczonego, zaproszeniem do składania ofert wstępnych w trybie negocjacji z ogłoszeniem albo zaproszeniem do udziału w dialogu w dialogu konkurencyjnym zamawiający przekazuje dokumenty zamówienia, chyba że dokumenty te zostały udostępnione na profilu nabywcy, wówczas zamawiający odpowiednio w zaproszeniu do składania ofert, do składania ofert wstępnych albo do udziału w dialogu podaje adres profilu nabywcy.

Art. 263. 1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego, termin składania ofert nie może być krótszy niż 40 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert.

2. Jeżeli zamawiający opublikował wstępne ogłoszenie informacyjne, o ile wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, i zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowane na profilu nabywcy na co najmniej 52 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu, termin składania ofert, o którym mowa w ust. 1, może zostać skrócony do 22 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert.

3. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 10 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert.

4. Zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert, o którym mowa w ust. 1, krótszy o 5 dni, jeżeli udostępnia dokumenty zamówienia na profilu nabywcy nie później niż od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.

Art. 264. 1. W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz terminy wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub kryteria takie, jak koszt cyklu życia produktu, rentowność, serwis posprzedażny i pomoc techniczna, bezpieczeństwo dostaw, interoperacyjność oraz właściwości operacyjne, określone w dokumentach zamówienia. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 107 ust. 4 nie stosuje się.

2. Zamawiający, udzielając zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo negocjacji bez ogłoszenia, określa w dokumentach zamówienia kryteria oceny ofert wraz z ich opisem, podaniem znaczenia tych kryteriów oraz sposobem oceny ofert.

Art. 265. 1. Zamawiający może odrzucić ofertę na podstawie przesłanek odrzucenia oferty innych niż przesłanki, o których mowa w art. 113, pod warunkiem określenia ich w ogłoszeniu o zamówieniu i w innych dokumentach zamówienia, w sposób jednoznaczny i wyczerpujący oraz zapewniający zachowanie konkurencji i równego traktowania wykonawców.

2. Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego z wnioskiem o wyjaśnienie przesłanek odrzucenia oferty.

Art. 266. 1. Zamawiający może zobowiązać wykonawcę do zawarcia umowy o podwykonawstwo, określając w ogłoszeniu o zamówieniu przedział wartości obejmujących minimalny i maksymalny procent wartości umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, który ma być przedmiotem umowy o podwykonawstwo.

2. Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o umowie o podwykonawstwo należy przez to rozumieć pisemną umowę o charakterze odpłatnym, zawieraną w celu wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa między wybranym przez zamawiającego wykonawcą a co najmniej jednym innym podmiotem.

3. Łączna wartość umów o podwykonawstwo, które wykonawca będzie zobowiązany zawrzeć, nie może przekroczyć 30% szacunkowej wartości zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego wykonawcy.

4. Każdy procent wartości umowy o podwykonawstwo mieszczący się w przedziale, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniający wymogi dotyczące podwykonawstwa, które wykonawca jest zobowiązany zlecić podwykonawcy.

5. Wykonawca, na żądanie zamawiającego, wskazuje w ofercie część zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, którą powierzy podwykonawcom, w celu spełnienia obowiązku zawarcia umowy o podwykonawstwo.

6. Wykonawca zawiera umowę o podwykonawstwo w zakresie procentowej wartości umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jakiej wymaga od niego zamawiający.

7. Powierzenie wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa podwykonawcom nie zwalnia wykonawcy wobec zamawiającego z odpowiedzialności za wykonanie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Art. 267. 1. Wykonawca zobowiązany do zawarcia umowy o podwykonawstwo, zgodnie z art. 266 ust. 1, wszczyna postępowanie w sprawie wyboru podwykonawców, publikując ogłoszenie o zamówieniu na podwykonawstwo w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Wykonawca stosuje odpowiednio przepisy o ogłoszeniu o zamówieniu.

2. W ogłoszeniu o zamówieniu na podwykonawstwo wykonawca opisuje sposób dokonywania oceny spełniania warunków przez podwykonawcę.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku spełnienia co najmniej jednej z przesłanek udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie negocjacji bez ogłoszenia.

4. Wykonawca może opublikować w Biuletynie Zamówień lub przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy o podwykonawstwo części zamówienia w

dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego wykonawcy, którego szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne.

Art. 268. Wykonawca może spełnić wymagania zamawiającego dotyczące wyboru podwykonawcy także przez zawarcie umowy ramowej w sprawie powierzenia podwykonawstwa.

Art. 269. 1. Wykonawca, w ofercie, może zaproponować realizację w ramach podwykonawstwa części wartości umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, która wykracza poza przedział, o którym mowa w art. 266 ust. 1.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawca wskazuje w ofercie, na żądanie zamawiającego, części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, które zamierza powierzyć podwykonawcom, oraz podaje nazwy (firmy) podwykonawców, jeżeli zostali wybrani.

Art. 270. 1. Zamawiający, w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa albo w czasie wykonywania umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, może odmówić wyrażenia zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą zaproponowanym przez wykonawcę w przypadku niespełnienia przez podwykonawcę kryteriów kwalifikacji przewidzianych dla wykonawcy tego zamówienia.

2. Do oceny spełnienia przez podwykonawcę warunków, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio opis przedmiotu zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w postępowaniu dotyczącym wyboru wykonawcy, mając na uwadze opis przedmiotu umowy o podwykonawstwo.

3. Zamawiający zawiadamia wykonawcę o powodach odmowy wyrażenia zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą, wskazując kryteria kwalifikacji, których proponowany podwykonawca nie spełnia.

4. Przepis art. 254, dotyczący przesłanek wykluczenia, stosuje się do podwykonawców.

Art. 271. 1. Przy ustalaniu szacunkowej wartości zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na podwykonawstwo przepisy rozdziału 5 działu I stosuje się odpowiednio.

2. Przepisów art. 267 ust. 1-3 i art. 268 nie stosuje się do powierzenia wykonania części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego wykonawcy, jeżeli wartość umowy o podwykonawstwo jest mniejsza niż progi unijne.

3. Wykonawca, zawierając umowę o podwykonawstwo, stosuje zasady Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności dotyczące równego traktowania, konkurencji i przejrzystości.

Art. 272. Wykonawca nie udziela zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o podwykonawstwo, jeżeli:

- 1) żaden z podwykonawców biorących udział w postępowaniu w sprawie wyboru podwykonawców nie spełnia kryteriów kwalifikacji w postępowaniu lub
- 2) żadna z ofert złożonych przez podwykonawców biorących udział w postępowaniu w sprawie wyboru podwykonawców nie spełnia wymagań określonych w ogłoszeniu o zamówieniu o podwykonawstwo

- i może to skutkować niespełnieniem przez wykonawcę wymogów wynikających z umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Art. 273. 1. Za podwykonawcę nie uznaje się:

- 1) podmiotu, na który wykonawca może wywierać, bezpośrednio lub pośrednio, dominujący wpływ, podmiotu, który może wywierać dominujący wpływ na wykonawcę, podmiotu, który

jako wykonawca podlega dominującemu wpływowi innego podmiotu w wyniku stosunku własności, udziału finansowego lub zasad określających jego działanie, w związku z:

- a) posiadaniem ponad połowy udziałów lub akcji podmiotu pozostającego pod dominującym wpływem lub
  - b) posiadaniem ponad połowy głosów wynikających z udziałów lub akcji tego podmiotu, lub
  - c) prawem do powoływania ponad połowy składu organu zarządzającego lub nadzorczego tego podmiotu;
- 2) grupy podmiotów utworzonych w celu uzyskania powierzenia wykonania części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego wykonawcy;
  - 3) podmiotu powiązanego z grupą, o której mowa w pkt 2, w sposób określony w pkt 1.

2. Wykonawca podaje w ofercie wykaz podmiotów, które nie mogą być uznane za podwykonawców, i aktualizuje go po zaistnieniu zmian w stosunkach między podmiotami.

Art. 274. W postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:

- 1) w zakresie udzielania informacji zamawiający może odmówić udzielania informacji, jeżeli jej ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, w szczególności z interesami związanymi z obronnością lub bezpieczeństwem, lub mogłoby szkodzić zgodnie z prawem interesom handlowym wykonawców, lub mogłoby zaszkodzić konkurencji pomiędzy nimi;
- 2) wykonawca może przedstawić inny dokument, potwierdzający w sposób wystarczający spełnianie opisanego przez zamawiającego warunku, jeżeli z uzasadnionej przyczyny wykonawca nie może przedstawić dokumentów dotyczących posiadanej wiedzy, doświadczenia, dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym lub osobami zdolnymi do wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa wymaganych przez zamawiającego;
- 3) podmioty uczestniczące w nim mogą zapoznać się z dokumentami niejawnymi w czytelni w kancelarii tajnej zamawiającego, pod warunkiem posiadania poświadczenia bezpieczeństwa zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

Art. 275. 1. Zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, jeżeli:

- 1) możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w innych dokumentach zamówienia lub
- 2) wykonawca został wybrany w trybie negocjacji bez ogłoszenia.

2. Zamawiający może udzielić zaliczek w przypadku udzielenia zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli:

- 1) wysokość jednorazowej zaliczki nie przekracza 25% wartości wynagrodzenia wykonawcy;
- 2) zasady udzielania zaliczek zostały określone w zaproszeniu do negocjacji i pozostaną niezienne w toku realizacji umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Art. 276. Po zawarciu umowy w sprawie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zamawiający publikuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia, nie później niż w terminie 48 dni od zawarcia umowy lub umowy ramowej.

Art. 277. 1. W przypadku zamówień dotyczących produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zamawiający może określić w dokumentach zamówienia:

- 1) szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, inne niż wskazane w art. 212 ust. 1-4 oraz art. 257 ust. 1-3, lub
- 2) kryteria oceny ofert, inne niż wskazane w art. 264 ust. 1, lub
- 3) przesłanki odrzucenia ofert, inne niż wskazane w art. 113

- pod warunkiem, że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz niezbędne z uwagi na podstawowy interes bezpieczeństwa państwa, a ich ustanowienie nie wpłynie negatywnie na warunki konkurencji na rynku wewnętrznym w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych.

2. Oceny konieczności ustanowienia szczególnych warunków, kryteriów lub przesłanek, o których mowa w ust. 1, zamawiający dokonuje zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 3.

3. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa, sposób oceny proporcjonalności środków stosowanych do zapewnienia ochrony tego interesu oraz podmiot właściwy do dokonania tej oceny, mając na uwadze obowiązek zapewnienia prawidłowego stosowania przepisu art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw sprzętu wojskowego, a także właściwego wykonywania napraw i remontów posiadanego sprzętu wojskowego.

DZIAŁ VIII

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych

Rozdział 1

Zakres działania

Art. 278. 1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych jest Prezes Urzędu.

2. Nadzór nad Prezesem Urzędu sprawuje Prezes Rady Ministrów.

3. Obsługę Prezesa Urzędu zapewnia Urząd.

4. Organizację Urzędu określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 279. 1. Prezes Urzędu jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Urzędu.

2. Stanowisko Prezesa Urzędu może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada doświadczenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Prezesa Urzędu.

3. Informację o naborze na stanowisko Prezesa Urzędu ogłasza się przez udostępnienie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

4. Termin, o którym mowa w ust. 3 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia udostępnienia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

5. Nabór na stanowisko Prezesa Urzędu przeprowadza zespół, powołany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

6. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 5, może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

7. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 6, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

8. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

9. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata;
- 6) skład zespołu.

10. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

11. Udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

Art. 280. 1. Prezes Urzędu:

- 1) opracowuje oraz opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień publicznych;
- 2) nakłada kary pieniężne w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 3) prowadzi działania edukacyjne z zakresu systemu zamówień publicznych, w szczególności opracowuje programy szkoleń, organizuje oraz inspiruje szkolenia z zakresu zamówień publicznych;
- 4) przygotowuje i upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych, a także informacje i wytyczne dotyczące stosowania przepisów z zakresu zamówień publicznych;
- 5) przeprowadza kontrole udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą;
- 6) upowszechnia orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, wyroki sądów powszechnych i administracyjnych, Trybunału Konstytucyjnego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczące zamówień publicznych;
- 7) prowadzi współpracę międzynarodową w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi, w szczególności z Komisją Europejską oraz państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- 8) monitoruje funkcjonowanie systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonuje analiz funkcjonowania systemu zamówień publicznych;
- 9) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów roczne sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych, w tym w zakresie realizacji zadania, o którym mowa w pkt 4;
- 10) przekazuje co trzy lata Komisji Europejskiej sprawozdanie z monitorowania funkcjonowania systemu zamówień publicznych oraz sprawozdanie statystyczne dotyczące zamówień publicznych poniżej progów unijnych;
- 11) utrzymuje platformę e-Zamówienia;
- 12) występuje z pozwem o unieważnienie umowy w przypadkach, o których mowa w ust. 2;
- 13) w przypadku ujawnienia naruszenia przepisów ustawy stanowiącego czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych, zawiadamia właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, z wyjątkiem przypadków, gdy ustała karalność naruszenia dyscypliny finansów publicznych;
- 14) prowadzi działania związane z informatyzacją systemu zamówień publicznych;
- 15) podejmuje indywidualne rozstrzygnięcia w sprawach przewidzianych ustawą;

- 16) przedstawia Prezesowi Rady Ministrów nie rzadziej niż na trzy lata plan sposobu wykonania w latach kolejnych zadań określonych w pkt 4.

2. Prezes Urzędu może w sprawach istotnych dla systemu zamówień publicznych wystąpić do sądu o unieważnienie:

- 1) części umowy, wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia publicznego zawarte w dokumentach zamówienia;
- 2) zmian umowy dokonanych z naruszeniem art. 213 ust. 6;
- 3) umowy w przypadku dokonania przez zamawiającego czynności lub zaniechania dokonania czynności z naruszeniem przepisu ustawy, które miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 2, wygasa z upływem 3 lat od dnia zawarcia lub zmiany umowy.

Art. 281. 1. Prezes Urzędu wykonuje zadania wynikające z ustawy przy pomocy nie więcej niż 2 wiceprezesów Urzędu.

2. Wiceprezesów Urzędu powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek Prezesa Urzędu. Prezes Rady Ministrów odwołuje wiceprezesów Urzędu na wniosek Prezesa Urzędu.

3. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w ust. 2, powołuje Prezes Urzędu.

4. Do sposobu przeprowadzenia naboru na stanowiska, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 279 ust. 2-11.

Rozdział 2

Rada Zamówień Publicznych

Art. 282. 1. Rada Zamówień Publicznych, zwana dalej "Radą", jest organem doradczo-opiniotwórczym Prezesa Urzędu.

2. Rada w szczególności:

- 1) wyraża opinie w szczególnie istotnych sprawach systemu zamówień publicznych, przedstawionych jej przez Prezesa Urzędu;
- 2) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień publicznych;
- 3) opiniuje roczne sprawozdania Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych;
- 4) ustala zasady etyki zawodowej osób wykonujących określone w ustawie zadania w systemie zamówień publicznych.

Art. 283. 1. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów.

2. Uprawnionymi do zgłaszania kandydatów są w szczególności kluby parlamentarne, ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego oraz ogólnokrajowe organizacje przedsiębiorców.

3. Prezes Rady Ministrów powołuje członków Rady spośród osób, które:

- 1) są obywatelami polskimi;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;

- 3) nie były karane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, przestępstwo przekupstwa lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
- 4) posiadają wiedzę i autorytet dające rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady.

4. Prezes Rady Ministrów powołuje spośród osób, o których mowa w ust. 1, przewodniczącego Rady. Rada wybiera wiceprzewodniczącego Rady ze swojego grona.

5. Członkom Rady przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Rady.

6. Tryb pracy Rady określa regulamin przyjęty przez Radę.

Art. 284. 1. Kadencja Rady upływa wraz z odwołaniem Prezesa Urzędu.

2. Członkostwo w Radzie wygasa w przypadku upływu kadencji Rady, śmierci członka Rady, jego odwołania albo rezygnacji.

3. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Rady, jeżeli przestał on odpowiadać jednemu z warunków określonych w art. 283 ust. 3, a na wniosek Prezesa Urzędu w razie:

- 1) niewykonywania obowiązków członka Rady;
- 2) utraty autorytetu dającego rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady;
- 3) choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji członka Rady.

Art. 285. 1. Obsługę prac Rady zapewnia Urząd.

2. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady, mając na względzie pełnioną funkcję oraz zakres obowiązków przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady.

Rozdział 3

Kontrola udzielania zamówień publicznych – przepisy ogólne

Art. 286. 1. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę przestrzegania przez zamawiającego przepisów ustawy.

2. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie Urzędu, z tym że kontrolę udzielania zamówień publicznych dotyczącą dokumentów zawierających informację niejawną, której nadano klauzulę "tajne" albo "ściśle tajne", można przeprowadzić w siedzibie zamawiającego.

Art. 287. 1. Pracownik lub wiceprezes Urzędu podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, jeżeli:

- 1) uczestniczył w kontrolowanym postępowaniu lub czynnościach bezpośrednio związanych z jego przygotowaniem po stronie zamawiającego lub wykonawcy;
- 2) pozostaje w związku małżeńskim, faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo jest związany z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcy, jego zastępcą prawnym lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia publicznego;
- 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia kontrolowanego postępowania pozostawał w stosunku pracy lub zlecenia z zamawiającym lub wykonawcą albo był członkiem władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia publicznego;

- 4) pozostaje z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcy w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

2. Pracownik, wiceprezes lub Prezes Urzędu składają do akt kontroli, w której wykonują czynności, oświadczenie o braku podstaw do wyłączenia z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Pracownik lub wiceprezes Urzędu informuje Prezesa Urzędu o przyczynach powodujących jego wyłączenie z udziału w kontroli. Prezes Urzędu rozstrzyga o wyłączeniu pracownika lub wiceprezesa Urzędu w drodze postanowienia.

4. W przypadku niepoinformowania o przyczynach powodujących wyłączenie z udziału w kontroli, Prezes Urzędu wyłącza z urzędu pracownika lub wiceprezesa Urzędu w drodze postanowienia, jeżeli zachodzą wobec niego okoliczności, o których mowa w ust. 1.

5. W okresie od poinformowania o podstawach wyłączenia z udziału w kontroli do czasu wydania postanowienia rozstrzygającego o wyłączeniu z udziału w kontroli, pracownik lub wiceprezes Urzędu podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki.

6. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 zachodzą wobec Prezesa Urzędu, wyznacza on w formie pisemnej, wiceprezesa Urzędu do podejmowania ewentualnych czynności w sprawie kontroli, podając uzasadnienie swojego wyłączenia.

7. Przepisy ust. 1 – 6 stosuje się także do innych czynności, o których mowa w rozdziale 3-5 niniejszego działu.

Art. 288. 1. Prezes Urzędu może:

- 1) żądać od kierownika zamawiającego, pracownika zamawiającego lub innych podmiotów niezwłocznego przekazania kopii dokumentów związanych z zamówieniem publicznym, potwierdzonych za zgodność z oryginałem odpowiednio przez kierownika zamawiającego, pracownika zamawiającego lub inny podmiot;
- 2) żądać od kierownika zamawiającego, pracownika zamawiającego lub innych podmiotów udzielenia, w terminie przez niego wyznaczonym, wyjaśnień w sprawach związanych z zamówieniem publicznym;
- 3) zasięgnąć opinii biegłych, jeżeli ustalenie lub ocena stanu faktycznego sprawy lub dokonanie innych czynności, wymaga wiadomości specjalnych.

2. Biegłemu przysługuje wynagrodzenie, które pokrywa Prezes Urzędu. Wydatki na wynagrodzenie biegłego dokonywane są w sposób celowy i oszczędny, umożliwiając terminową realizację zadań, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a także zgodnie z procedurą wydatkowania środków ze źródeł zagranicznych, jeżeli wynagrodzenie współfinansowane jest z takich źródeł.

3. Biegły składa oświadczenie o braku podstaw do wyłączenia z powodu okoliczności, o których mowa w art. 287 ust. 1.

4. Stan faktyczny sprawy ustala się na podstawie całokształtu zebranego materiału, w szczególności dokumentów związanych z zamówieniem publicznym, wyjaśnień kierownika zamawiającego, pracownika zamawiającego lub innych podmiotów oraz opinii biegłych.

Art. 289. 1. Z kontroli sporządza się informację o wyniku kontroli, która zawiera w szczególności:

- 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 3) określenie postępowania, które było przedmiotem kontroli;
- 4) informację o braku stwierdzenia naruszeń albo o stwierdzonych naruszeniach wraz ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte;
- 5) informację o prawie wniesienia zastrzeżeń.

2. W przypadku kontroli uprzedniej, informacja o wyniku kontroli zawiera także zalecenia pokontrolne – jeżeli w toku kontroli stwierdzono, że jest zasadne unieważnienie postępowania lub usunięcie stwierdzonych naruszeń.

3. Dla kontroli prowadzi się akta kontroli, obejmujące w szczególności:

- 1) dokumenty, o których mowa w art. 287 ust. 2-4 i 6 i art. 288 ust. 3,
- 2) materiały zgromadzone w trakcie kontroli, w szczególności dokumenty związane z zamówieniem publicznym, wyjaśnienia i opinie biegłych,
- 3) ustalenia dokonane w trakcie kontroli,
- 4) informację o wyniku kontroli,
- 5) zastrzeżenia do wyniku kontroli wraz z informacją i opinią, o których mowa w art. 290 ust. 4 i 6;
- 6) dokumenty, o których mowa w art. 297 ust. 3 i 5,
- 7) zawiadomienie lub wnioski dotyczące czynności, o których mowa w art. 280 ust. 1 pkt 2, 12 lub 13.

4. Korespondencję dotyczącą czynności związanych z kontrolą, w tym w szczególności dotyczącą przekazania wyjaśnień lub dokumentów, wszczęcia kontroli planowych i doraźnych, informacji o wyniku kontroli, zastrzeżeń do wyniku kontroli, wykonania zaleceń pokontrolnych, przekazuje się za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Art. 290. 1. Od wyniku kontroli zamawiającemu przysługuje prawo wniesienia umotywowanych zastrzeżeń do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej.

2. Zastrzeżenia wnosi się, za pośrednictwem Prezesa Urzędu, w terminie 15 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli.

3. Prezes Urzędu odrzuca zastrzeżenia wniesione po terminie, o którym mowa w ust. 2.

4. Prezes Urzędu uwzględnia zastrzeżenia w całości albo oddala je w całości lub w części. Informację o uwzględnieniu albo o oddaleniu zastrzeżeń Prezes Urzędu przekazuje kierownikowi zamawiającego w terminie 15 dni od dnia ich otrzymania.

5. W przypadku oddalenia zastrzeżeń, Prezes Urzędu przekazuje je do rozpatrzenia przez Krajową Izbę Odwoławczą wraz z informacją, o której mowa w ust. 4 oraz materiałami zebranymi w trakcie kontroli.

6. Krajowa Izba Odwoławcza rozpatruje zastrzeżenia w zakresie oddalonym przez Prezesa Urzędu, w terminie 15 dni od otrzymania zastrzeżeń. W wyniku rozpatrzenia zastrzeżeń Krajowa Izba Odwoławcza w składzie trzyosobowym wydaje, w formie uchwały, opinię w której uwzględnia zastrzeżenia albo je w całości lub w części oddala. Opinia zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne.

7. Opinię, o której mowa w ust. 6, Prezes Krajowej Izby Odwoławczej przekazuje niezwłocznie Prezesowi Urzędu oraz kierownikowi zamawiającego. Wraz z opinią Prezes Krajowej Izby Odwoławczej zwraca Prezesowi Urzędu także materiały, o których mowa w ust. 5.

8. Opinia Krajowej Izby Odwoławczej jest ostateczna.

9. Do członków Krajowej Izby Odwoławczej rozpatrujących zastrzeżenia przepis art. 316 stosuje się odpowiednio.

10. Ostatecznym rozpatrzeniem zastrzeżeń jest:

- 1) uwzględnienie przez Prezesa Urzędu zastrzeżeń w całości;
- 2) w przypadku oddalenia przez Prezesa Urzędu zastrzeżeń w całości lub w części - wydanie opinii, o której mowa w ust. 6.

Rozdział 4

Kontrola planowa i doraźna

Art. 291. 1. Prezes Urzędu może przeprowadzać kontrole na podstawie planu kontroli.

2. Wszczęcie kontroli planowej może poprzedzać postępowanie wyjaśniające.

Art. 292. 1. Wszczęciem kontroli planowej jest przekazanie kierownikowi zamawiającego informacji o wszczęciu kontroli planowej.

2. Wszczęcie kontroli planowej może nastąpić nie później niż w terminie 3 lat od dnia udzielenia zamówienia publicznego lub zmiany umowy lub unieważnienia postępowania. W przypadku wszczęcia kontroli planowej przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego przepisy art. 295 ust. 4, art. 296 ust. 2, art. 297 stosuje się odpowiednio.

Art. 293. 1. Zakończeniem kontroli planowej jest doręczenie zamawiającemu:

- 1) informacji o wyniku kontroli, jeżeli nie wniesiono zastrzeżeń;
- 2) informacji, że zastrzeżenia zostały odrzucone, jeżeli wniesiono zastrzeżenia po upływie terminu, o którym mowa w art. 290 ust. 2;
- 3) informacji o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń, jeśli wniesiono zastrzeżenia do informacji o wyniku kontroli w terminie, o którym mowa w art. 290 ust. 2.

2. Prezes Urzędu może sporządzić zbiorczą informację o wynikach kontroli przeprowadzonych na podstawie planu kontroli. Zbiorcza informacja o wynikach kontroli może zawierać w szczególności:

- 1) określenie celu i zakresu kontroli oraz termin ich prowadzenia;
- 2) ustalenia z kontroli wskazujące zakres stwierdzonych naruszeń,
- 3) wnioski dotyczące poprawy funkcjonowania kontrolowanego obszaru.

Art. 294. 1. Prezes Urzędu może wszcząć kontrolę doraźną z urzędu.

2. Prezes Urzędu może wszcząć kontrolę doraźną na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w przepisach o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub w przepisach o pomocy społecznej, zwanej dalej "instytucją zarządzającą", lub na wniosek agencji płatniczej, o której mowa w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, jeżeli z uzasadnienia wniosku wynika, że zamawiający:

- 1) nie zamieścił ogłoszenia o zamówieniu zgodnie z przepisami ustawy;
- 2) zastosował tryb negocjacji bez ogłoszenia z naruszeniem przepisów ustawy;
- 3) opisał przedmiot zamówienia publicznego, podstawy wykluczenia, kryteria kwalifikacji, kryteria selekcji lub kryteria oceny ofert w sposób istotnie utrudniający konkurencję;
- 4) dokonał zmiany umowy z naruszeniem przepisów ustawy;
- 5) naruszył przepis ustawy w sposób mający bezpośredni wpływ na wybór oferty.

3. Prezes Urzędu może wezwać instytucję zarządzającą lub agencję płatniczą, o których mowa w ust. 2, w wyznaczonym terminie, do uzupełnienia wniosku o kontrolę o wskazanie informacji, których znajomość jest niezbędna do podjęcia decyzji o wszczęciu kontroli doraźnej. Wniosek o wszczęcie kontroli doraźnej, który nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie, nie jest rozpatrywany.

4. Prezes Urzędu może odmówić wszczęcia kontroli doraźnej na wniosek podmiotu innego, niż instytucja zarządzająca lub agencja płatnicza, o których mowa w ust. 2, w szczególności jeżeli:

- 1) wniosek o wszczęcie kontroli nie zawiera uzasadnienia wskazującego na zajście co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w ust. 2;
- 2) z wniosku o wszczęcie kontroli nie wynika, że wnioskodawca posiada interes prawny w uzyskaniu zamówienia publicznego;
- 3) wnioskodawcy przysługiwało prawo wniesienia środków ochrony prawnej, o których mowa w dziale IX.

5. Prezes Urzędu informuje instytucję zarządzającą lub agencję płatniczą, o których mowa w ust. 2 i wnioskodawcę, o którym mowa w ust. 4, o wszczęciu kontroli doraźnej albo o odmowie wszczęcia kontroli doraźnej
6. Do kontroli doraźnej przepisy dotyczące kontroli planowej stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Kontrola uprzednia obligatoryjna

Art. 295. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do zamówień publicznych lub umów ramowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

2. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę udzielanych zamówień publicznych przed zawarciem umowy („kontrola uprzednia”), jeżeli szacunkowa wartość zamówienia publicznego albo umowy ramowej dla:

- 1) robót budowlanych - jest równa lub przekracza kwotę 85.000.000 zł;
- 2) dostaw lub usług - jest równa lub przekracza kwotę 43.000.000 zł.

3. Wszczęciem kontroli uprzedniej jest doręczenie Prezesowi Urzędu kopii dokumentów postępowania o udzielenie zamówienia w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej.

4. Wszczęcie kontroli uprzedniej zawiesza bieg terminu związania ofertą, jeżeli został określony, do dnia zakończenia kontroli.

Art. 296. 1. Zamawiający niezwłocznie po ostatecznym rozstrzygnięciu odwołania dotyczącego wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie albo po upływie terminu do jego wniesienia, a przed zawarciem umowy, przekazuje Prezesowi Urzędu kopie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego potwierdzone za zgodność z oryginałem przez zamawiającego, w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej.

2. Zamawiający niezwłocznie informuje Prezesa Urzędu o wniesieniu odwołania lub skargi po przekazaniu dokumentacji do kontroli uprzedniej. Prezes Urzędu wstrzymuje wykonanie kontroli uprzedniej do czasu wydania przez Izbę lub sąd wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze lub skargowe, z zastrzeżeniem art. 311.

3. W przypadku udzielania zamówień publicznego w częściach, jeżeli szacunkowa wartość poszczególnych części zamówienia publicznego jest mniejsza niż kwoty, o których mowa w art. 295 ust. 2, Prezes Urzędu może odstąpić od przeprowadzenia kontroli, informując o tym kierownika zamawiającego niezwłocznie po otrzymaniu kopii dokumentacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 297. 1. Prezes Urzędu przekazuje kierownikowi zamawiającego informację o wyniku kontroli nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia materiałów, o których mowa w art. 288, a w przypadku kontroli szczególnie skomplikowanej - nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia materiałów, o których mowa w art. 288.

2. Zakończeniem kontroli uprzedniej jest doręczenie zamawiającemu:

- 1) informacji o wyniku kontroli, jeżeli nie wniesiono zastrzeżeń;
- 2) informacji, że zastrzeżenia zostały odrzucone, jeżeli wniesiono zastrzeżenia po upływie terminu, o którym mowa w art. 290 ust. 2;
- 3) informacji o ostatecznym rozpatrzeniu zastrzeżeń, jeśli wniesiono zastrzeżenia do informacji o wyniku kontroli w terminie, o którym mowa w art. 290 ust. 2.

3. Kierownik zamawiającego informuje Prezesa Urzędu, w wyznaczonym przez niego terminie, o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz przekazuje kopie dokumentacji postępowania związanej z wykonywaniem zaleceń pokontrolnych, chyba że wniósł zastrzeżenia do informacji o wyniku kontroli w zakresie, w którym zostały wydane zalecenia. Jeżeli zastrzeżenia do informacji o wyniku kontroli w zakresie, w którym zostały wydane zalecenia zostały ostatecznie oddalone, Prezes Urzędu wyznacza kierownikowi zamawiającego nowy termin poinformowania o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

4. Jeżeli nie wydano zaleceń pokontrolnych, zamawiający może zawrzeć umowę po doręczeniu informacji o wyniku kontroli. Jeżeli wydano zalecenia pokontrolne, zamawiający może zawrzeć umowę po potwierdzeniu przez Prezesa Urzędu, że zalecenia zostały wykonane, chyba że zastrzeżenia zamawiającego w tym zakresie zostały ostatecznie uwzględnione.

5. Jeżeli po doręczeniu informacji o wyniku kontroli, zamawiający podejmuje czynności skutkujące zmianą wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, niewynikające z zaleceń pokontrolnych, przekazuje Prezesowi Urzędu dokumentację postępowania związaną z wykonywaniem tych czynności w celu przeprowadzenia drugiego etapu kontroli uprzedniej. Przepisy ust. 1 – 4 oraz art. 295 ust. 3 i 4 i art. 296 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Monitorowanie systemu zamówień publicznych

Art. 298. 1. Monitorowanie systemu zamówień publicznych obejmuje w szczególności przypadki nieprawidłowego stosowania przepisów lub braku pewności prawa, jeżeli występują często lub mają charakter systemowy, informacje na temat udziału mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych, a także informacje na temat zapobiegania, wykrywania i odpowiedniego zgłaszania przypadków przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu lub przestępstw popełnionych w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, korupcji, relacji, o której mowa w art. 16, i innych poważnych nieprawidłowości w powstałych w związku z zamówieniem publicznym .

2. W celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu analizuje, w szczególności informacje:

- 1) zawarte w ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień;
- 2) przekazywane przez zamawiających w zakresie udzielonych zamówień publicznych;
- 3) uzyskane od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o nielegalnych porozumieniach ograniczających konkurencję, wykrytych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego;
- 4) zgłaszane przez właściwe organy przypadków przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu lub przestępstw popełnionych w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także przestępstwa skarbowego lub przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, korupcji w związku z zamówieniem publicznym;
- 5) zawarte w rocznej informacji Krajowej Izby Odwoławczej na temat najczęstszych źródeł nieprawidłowego stosowania przepisów lub najczęstszych źródeł braku pewności prawa, w tym ewentualnych systemowych lub częstych problemów w stosowaniu przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) zawarte w raportach o wynikach kontroli systemowych Prezesa Urzędu.

Art. 299. Wyniki monitorowania są udostępniane w Sprawozdaniu o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych.

Rozdział 7

Krajowa Izba Odwoławcza

Art. 300. 1. Krajowa Izba Odwoławcza, zwana dalej "Izbą", jest organem właściwym do rozpoznawania odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym na podstawie ustawy, wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ogłoszeniem orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania oraz wydawania opinii w przedmiocie zastrzeżeń do wyników kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przekazanych przez Prezesa Urzędu.

2. Organami Izby są:

- 1) Prezes;
- 2) zgromadzenie ogólne, które tworzą członkowie Izby.

3. Prezes Izby kieruje pracami Izby, w szczególności:

- 1) reprezentuje Izbę na zewnątrz;
- 2) przewodniczy zgromadzeniu ogólnemu;
- 3) ustala terminy posiedzeń składów orzekających Izby, a także zarządza łączne rozpoznanie odwołań;
- 4) wyznacza skład orzekający Izby do rozpoznania odwołania, w tym jego przewodniczącego;
- 5) czuwa nad sprawnością pracy Izby;
- 6) przedkłada Prezesowi Rady Ministrów, po przyjęciu przez zgromadzenie ogólne, roczną informację o działaniu Izby uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa, przekazując jednocześnie jej kopię do wiadomości Prezesa Urzędu;
- 7) przekazuje Komisji Europejskiej co roku do dnia 31 marca wyroki Izby z roku poprzedniego dotyczące odwołań w sprawie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w których nie orzeczono unieważnienia umowy ze względu na ważny interes publiczny, o którym mowa w art. 320, wraz z ich uzasadnieniem.

3. Prezes Izby wykonuje zadania wynikające z ustawy przy pomocy wiceprezesa.

4. Prezes Izby określi, w drodze zarządzenia, wewnętrzny regulamin organizacji pracy Izby.

Art. 301. 1. Zgromadzenie ogólne Izby:

- 1) przygotowuje i przyjmuje roczną informację o działalności Izby uwzględniającą problemy wynikające z orzecznictwa;
- 2) wyznacza skład sądu dyscyplinarnego;
- 3) rozpatruje odwołanie od orzeczenia sądu dyscyplinarnego;
- 4) rozpatruje i opiniuje inne sprawy przedłożone przez Prezesa Izby lub zgłoszone przez członków zgromadzenia ogólnego.

2. Zgromadzenie ogólne Izby zwołuje Prezes Izby co najmniej dwa razy w roku, a także na pisemny wniosek co najmniej połowy członków Izby albo przewodniczącego sądu dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. Uchwały zgromadzenia ogólnego zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Izby; w przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Prezesa Izby.

Art. 302. 1. W skład Izby wchodzi nie więcej niż 100 członków powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób spełniających wymagania, o których mowa w ust. 2, i które uzyskały najlepsze wyniki w postępowaniu kwalifikacyjnym.

2. Członkiem Izby może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) posiada wyższe wykształcenie prawnicze;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) korzysta z pełni praw publicznych;
- 5) ma nieposzlakowaną opinię;
- 6) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 7) posiada minimum pięcioletnie doświadczenie zawodowe (staż pracy) w administracji publicznej lub na stanowiskach związanych z udzielaniem porad prawnych, sporządzaniem opinii prawnych, opracowywaniem projektów aktów prawnych oraz występowaniem przed sądami i urzędami, w tym 3 lata w zakresie zamówień publicznych;
- 8) ukończyła 29 lat.

3. Prezesa Izby i wiceprezesa powołuje na 3-letnią kadencję Prezes Rady Ministrów na wniosek zgromadzenia ogólnego Izby spośród zgłoszonych członków Izby, którzy posiadają poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne” lub złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie postępowania sprawdzającego, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, mającego na celu ustalenie, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy. Do odwołania Prezesa Izby i wiceprezesa przed upływem kadencji przepis art. 303 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

4. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa i wiceprezesa Izby w razie odmowy wydania albo cofnięcia poświadczenia bezpieczeństwa, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

5. Nawiązanie stosunku pracy z członkami Izby następuje na podstawie powołania w terminie określonym w akcie powołania. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących członków Izby wykonuje Prezes Urzędu. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących stosunku pracy członków Izby, mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).

6. Przed podjęciem obowiązków członek Izby jest obowiązany złożyć przed Prezesem Rady Ministrów ślubowanie według następującej roty: "Ślubuję uroczyście wypełniać obowiązki członka Izby, orzekać bezstronnie, zgodnie z przepisami prawa, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości"; składający ślubowanie może na końcu dodać: "Tak mi dopomóż Bóg". Złożenie ślubowania członek Izby potwierdza podpisem pod jego treścią.

7. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa Izby, wiceprezesa oraz pozostałych członków Izby w danym roku stanowi wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748), z zastrzeżeniem ust. 8..

8. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 7, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego – przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego członka Izby w dotychczasowej wysokości.

9. Członkom Izby przysługuje dodatek za wieloletnią pracę wynoszący, począwszy od szóstego roku pracy, 5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym roku pracy o 1 %, aż do

osiągnięcia 20 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

10. Członkom Izby przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości:

- 1) 75 % wynagrodzenia miesięcznego - po 20 latach pracy;
- 2) 100 % wynagrodzenia miesięcznego - po 25 latach pracy;
- 3) 150 % wynagrodzenia miesięcznego - po 30 latach pracy;
- 4) 200 % wynagrodzenia miesięcznego - po 35 latach pracy;
- 5) 300 % wynagrodzenia miesięcznego - po 40 latach pracy;
- 6) 350 % wynagrodzenia miesięcznego - po 45 latach pracy.

11. Do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Do obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące nagród jubileuszowych, o których mowa w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.

12. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 7, mając na względzie funkcję pełnioną przez członka Izby oraz to, że wielokrotność nie może być niższa niż 1,88.

13. Obsługę organizacyjno-techniczną oraz księgową Izby zapewnia Urząd.

Art. 303. 1. Członkostwa w Izbie nie można łączyć z:

- 1) mandatem posła lub senatora;
- 2) mandatem radnego, mandatem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz z członkostwem w zarządzie powiatu lub województwa;
- 3) członkostwem w kolegium regionalnej izby obrachunkowej oraz samorządowym kolegium odwoławczym;
- 4) przynależnością do partii politycznej lub prowadzeniem działalności politycznej.

2. Członek Izby nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków.

3. Członkowi Izby nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałyby w pełnieniu obowiązków, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności sprawowanego urzędu.

4. Członek Izby nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także

zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

5. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w ust. 2, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarabkowania, członek Izby zawiadamia prezesa Izby, a prezes Izby – Prezesa Urzędu. Prezes Izby w stosunku do członka Izby i wiceprezesa Izby wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków członka Izby oraz wobec podejmowania lub kontynuowania innego zajęcia, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków członka Izby, osłabia zaufanie do jego bezstronności lub przynosi ujmę godności sprawowanego urzędu.

6. Jeżeli Prezes Izby w stosunku do członka lub wiceprezesa Izby, a w stosunku do prezesa Izby – Prezesa Urzędu sprzeciwił się podjęciu przez członka wiceprezesa lub prezesa Izby dodatkowego zatrudnienia lub zajęcia, o których mowa w ust. 5, sprawę, na wniosek odpowiednio członka, wiceprezesa lub prezesa Izby, rozstrzyga zgromadzenie ogólne Izby. 7. Członek Izby składa Prezesowi Urzędu co roku do dnia 31 marca oświadczenie:

- 1) czy toczą się przeciwko niemu postępowania karne, wraz z informacją dotyczącą przedmiotu postępowania;
- 2) o stanie majątkowym według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, stosując odpowiednio formularz, którego wzór jest określony w przepisach o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

8. Członkostwo w Izbie wygasa z powodu śmierci albo odwołania.

9. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Izby w przypadku:

- 1) utraty obywatelstwa polskiego;
- 2) utraty albo ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
- 3) utraty praw publicznych;
- 4) utraty autorytetu dającego rękojmię prawidłowego wykonywania obowiązków członka Izby;
- 5) prawomocnego skazania za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 6) orzeczenia kary dyscyplinarnej wykluczenia ze składu Izby;
- 7) odmowy złożenia ślubowania;
- 8) nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w akcie powołania;
- 9) złożenia przez członka Izby wniosku o odwołanie.

10. Członkowie Izby w zakresie wykonywania czynności określonych ustawą korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

11. Członkowie składów orzekających Izby przy orzekaniu są niezawiśli i związani wyłącznie przepisami obowiązującego prawa.

Art. 304. 1. Członek Izby podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swoich obowiązków i uchybienie godności zawodowej.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) usunięcie z zajmowanej funkcji;

3) wykluczenie ze składu Izby.

3. Orzeczenie kary, o której mowa w ust. 2 pkt 2, oznacza niemożność sprawowania przez 3 lata funkcji Prezesa, wiceprezesa, rzecznika dyscyplinarnego oraz członka sądu dyscyplinarnego.

4. W sprawach dyscyplinarnych członków Izby orzekają:

- 1) w pierwszej instancji - sąd dyscyplinarny w składzie pięciu członków Izby, powoływany przez zgromadzenie ogólne Izby spośród członków Izby;
- 2) w drugiej instancji - zgromadzenie ogólne Izby.

5. Oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny. Rzecznika dyscyplinarnego powołuje spośród członków Izby na trzyletnią kadencję Prezes Rady Ministrów na wniosek zgromadzenia ogólnego Izby. Rzecznik dyscyplinarny może być w każdym czasie odwołany i pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego rzecznika.

6. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego w drugiej instancji przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, właściwego ze względu na siedzibę Urzędu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna.

7. Szczegółowy tryb postępowania dyscyplinarnego oraz tryb wyboru składu orzekającego sądu dyscyplinarnego określa regulamin uchwalony przez zgromadzenie ogólne Izby.

Art. 305. 1. Prezes Rady Ministrów zawiesza członka Izby w jego prawach i obowiązkach w przypadku przedstawienia mu zarzutu popełnienia przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

2. Okres zawieszenia, o którym mowa w ust. 1, trwa do czasu zakończenia postępowania karnego, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.

3. W okresie zawieszenia członek Izby zachowuje prawo do połowy wynagrodzenia.

Art. 306. 1. Członków Izby wyłania się w drodze postępowania kwalifikacyjnego, które składa się z:

- 1) egzaminu pisemnego z teoretycznej i praktycznej znajomości przepisów związanych z udzielaniem zamówień publicznych;
- 2) rozmowy kwalifikacyjnej.

2. Postępowanie kwalifikacyjne na członków Izby ogłasza Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Urzędu, jeżeli zachodzi potrzeba zwiększenia składu Izby.

3. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

4. Ogłoszenie zawiera:

- 1) informację o limicie osób, które zostaną powołane w skład Izby w danym postępowaniu kwalifikacyjnym;
- 2) określenie terminu i miejsca przyjmowania zgłoszeń na członków Izby; termin nie może być krótszy niż 30 dni od dnia ogłoszenia;
- 3) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do zgłoszenia na członka Izby;
- 4) określenie terminu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1;
- 5) informację o niezbędnej do uzyskania minimalnej liczbie punktów.

5. W celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na członków Izby Prezes Rady Ministrów powołuje komisję kwalifikacyjną, której członkami mogą być wyłącznie osoby, których wiedza i doświadczenie w zakresie przepisów związanych z udzielaniem zamówień publicznych oraz autorytet dają rękojmię prawidłowego i bezstronnego przebiegu postępowania kwalifikacyjnego.

6. Jeżeli w postępowaniu kwalifikacyjnym minimalną liczbę punktów uzyska mniejsza liczba osób, niż wynika to z limitu osób określonego w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, Prezes Rady Ministrów ogłasza uzupełniające postępowanie kwalifikacyjne na członków Izby, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia poprzedniego postępowania kwalifikacyjnego. Przepisy ust. 1-5 stosuje się.

7. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1 i 6, sposób powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowy zakres postępowania kwalifikacyjnego - biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów, sprawnego przeprowadzania postępowań odwoławczych oraz okoliczność, że potwierdzeniem spełniania warunków, o których mowa w art. 302 ust. 2, mogą być dokumenty zawierające informacje podlegające ochronie danych osobowych, w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego.

DZIAŁ IX

Środki ochrony prawnej

Rozdział 1

Odwołanie

Art. 307. 1. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale przysługują wykonawcy, uczestnikowi konkursu, a także innemu podmiotowi, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia publicznego oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.

Art. 308. 1. Odwołanie przysługuje wyłącznie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub zaniechania czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy

2. Jeżeli szacunkowa wartość zamówienia publicznego jest mniejsza niż progi unijne, odwołanie przysługuje wyłącznie wobec czynności:

- 1) opisu przedmiotu zamówienia publicznego;
- 2) wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia;
- 3) określenia kryteriów kwalifikacji;
- 4) odrzucenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub udziału w dynamicznym systemie zakupów;
- 5) odrzucenia oferty odwołującego;
- 6) wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie;
- 7) unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

3. Odwołanie powinno wskazywać czynność lub zaniechanie czynności zamawiającego, której zarzuca się niezgodność z przepisami ustawy, zawierać zwięzłe przedstawienie zarzutów, określać żądanie oraz wskazywać okoliczności faktyczne i prawne uzasadniające wniesienie odwołania.

4. Odwołanie wnosi się do Prezesa Izby w postaci papierowej, podpisane własnoręcznym podpisem albo w postaci elektronicznej, podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

5. Odwołujący przesyła kopię odwołania zamawiającemu przed upływem terminu do wniesienia odwołania w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią przed upływem tego terminu.

Art. 309. 1. Wykonawca lub uczestnik konkursu może w terminie przewidzianym do wniesienia odwołania poinformować zamawiającego o niezgodnej z przepisami ustawy czynności podjętej przez niego lub zaniechaniu czynności, do której jest on zobowiązany na podstawie ustawy, na które nie przysługuje odwołanie na podstawie art. 308 ust. 2.

2. W przypadku uznania zasadności przekazanej informacji zamawiający powtarza czynność albo dokonuje czynności zaniechanej, informując o tym wykonawców w sposób przewidziany w ustawie dla tej czynności.

Art. 310. 1. Odwołanie wnosi się:

1) w terminie 10 dni od dnia:

- a) przesłania informacji o czynności zamawiającego stanowiącej podstawę jego wniesienia,
- b) publikacji ogłoszenia stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w przypadku gdy odwołanie dotyczy treści ogłoszenia,
- c) publikacji ogłoszenia o dobrowolności przejrzystości *ex ante*, w przypadku gdy odwołanie dotyczy udzielenia zamówienia publicznego w trybie negocjacji bez ogłoszenia,
- d) udostępnienia innych dokumentów zamówienia na profilu nabywcy, w przypadku gdy odwołanie dotyczy treści dokumentów zamówienia innych niż ogłoszenie;

2) w terminie 30 dni od dnia:

- a) opublikowania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego, pod warunkiem, że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie udzielenia zamówienia publicznego w trybie negocjacji bez ogłoszenia i zamawiający wcześniej nie opublikował ogłoszenia o dobrowolnej przejrzystości *ex ante*,
- b) opublikowania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego, jeżeli zamawiający nie poinformował wykonawcy o wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie na podstawie umowy ramowej lub w ramach dynamicznego systemu zakupów,
- c) opublikowania ogłoszenia o modyfikacji umowy;

3) w terminie 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy jeżeli zamawiający nie opublikował ogłoszenia o udzieleniu zamówienia albo opublikował ogłoszenie o udzieleniu zamówienia, które nie zawierało uzasadnienia udzielenia zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia.

2. Jeżeli ostatni dzień terminu do wniesienia odwołania przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, termin do wniesienia odwołania upływa z końcem następnego dnia niebędącego sobotą ani dniem ustawowo wolnym od pracy.

3. W przypadku wniesienia odwołania po upływie terminu składania ofert bieg terminu związania ofertą ulega zawieszeniu do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze, zwanych dalej "orzeczeniem".

Art. 311. 1. W przypadku wniesienia odwołania zamawiający nie może zawrzeć umowy do czasu ogłoszenia orzeczenia.

2. Zamawiający może złożyć do Izby wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy, o którym mowa w ust.

1. Izba może uchylić zakaz zawarcia umowy, jeżeli niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego, w szczególności w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

3. Rozpoznania wniosku, o którym mowa w ust. 2, dokonuje skład orzekający Izby wyznaczony do rozpoznania odwołania. Przepisy art. 316 ust. 3-7 stosuje się.

4. W sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 2, Izba rozstrzyga na posiedzeniu niejawnym, w formie postanowienia, nie później niż w terminie 5 dni od dnia jego złożenia. Na postanowienie Izby nie przysługuje skarga.

5. Izba umarza, w formie postanowienia, postępowanie wszczęte na skutek złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jego rozpoznanie stało się bezprzedmiotowe, w szczególności z powodu:

- 1) ogłoszenia przez Izbę orzeczenia przed rozpoznaniem wniosku;
- 2) cofnięcia wniosku.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zamawiający może złożyć za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo posłańca, osobiście, albo przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Art. 312. Jeżeli zamawiający żądał wniesienia wadium, nie później niż na 7 dni przed upływem ważności wadium, wzywa on wykonawców, pod rygorem wykluczenia z postępowania, do przedłużenia ważności wadium albo wniesienia nowego wadium na okres niezbędny do zabezpieczenia postępowania do zawarcia umowy.

Art. 313. 1. Zamawiający przesyła niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni od dnia otrzymania, kopię odwołania innym wykonawcom lub uczestnikom konkursu uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, a jeżeli odwołanie dotyczy treści dokumentów zamówienia, udostępnia ją na profilu nabywcy, wzywając wykonawców do przystąpienia do postępowania odwoławczego.

2. Wykonawca lub uczestnik konkursu może zgłosić przystąpienie do postępowania odwoławczego w terminie 3 dni od dnia otrzymania kopii odwołania, wskazując stronę, do której przystępuje, i interes w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której przystępuje. Zgłoszenie przystąpienia doręcza się Prezesowi Izby w postaci papierowej, podpisane własnoręcznym podpisem albo w postaci elektronicznej, podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, a jego kopię przesyła się zamawiającemu oraz wykonawcy lub uczestnikowi konkursu wnoszącemu odwołanie.

3. Wykonawcy lub uczestnicy konkursu, którzy przystąpili do postępowania odwoławczego, stają się uczestnikami postępowania odwoławczego, jeżeli mają interes w tym, aby odwołanie zostało rozstrzygnięte na korzyść jednej ze stron.

4. Zamawiający lub odwołujący może zgłosić opozycję przeciw przystąpieniu innego wykonawcy lub uczestnika konkursu nie później niż do czasu otwarcia rozprawy. Izba uwzględni opozycję, jeżeli zgłaszający opozycję uprawdopodobni, że wykonawca lub uczestnik konkursu nie ma interesu w

uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której przystąpił; lub nie spełnia wymogów, o których mowa ust. 2, w przeciwnym razie Izba oddala opozycję. Postanowienie o uwzględnieniu albo oddaleniu opozycji Izba może wydać na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie o uwzględnieniu albo oddaleniu opozycji nie przysługuje skarga.

5. Czynności uczestnika postępowania odwoławczego nie mogą pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił, z zastrzeżeniem zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 314 ust. 4, przez uczestnika, który przystąpił do postępowania po stronie zamawiającego.

6. Odwołujący oraz wykonawca wezwany zgodnie z ust. 1 nie mogą następnie korzystać ze środków ochrony prawnej wobec czynności zamawiającego wykonanych zgodnie z wyrokiem Izby lub sądu albo na podstawie art. 314 ust. 2 i 4.

7. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o sądzie polubownym (arbitrażowym), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 314. 1. Zamawiający może wnieść odpowiedź na odwołanie. Odpowiedź na odwołanie wnosi się pisemnie lub ustnie do protokołu.

2. W przypadku uwzględnienia przez zamawiającego w całości zarzutów przedstawionych w odwołaniu Izba umarza postępowanie na posiedzeniu niejawnym bez obecności stron oraz uczestników postępowania odwoławczego, którzy przystąpili do postępowania po stronie wykonawcy, pod warunkiem że w postępowaniu odwoławczym po stronie zamawiającego nie przystąpił w terminie żaden wykonawca. W takim przypadku zamawiający wykonuje, powtarza lub unieważnia czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z żądaniem zawartym w odwołaniu.

3. Uczestnik postępowania odwoławczego, który przystąpił do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego, może wnieść sprzeciw wobec uwzględnienia przez zamawiającego zarzutów przedstawionych w odwołaniu. Sprzeciw wnosi się w pisemnie lub ustnie do protokołu.

4. Jeżeli uczestnik postępowania odwoławczego, który przystąpił do postępowania po stronie zamawiającego, nie wnieśli sprzeciwu co do uwzględnienia w całości zarzutów przedstawionych w odwołaniu przez zamawiającego, Izba umarza postępowanie, a zamawiający wykonuje, powtarza lub unieważnia czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z żądaniem zawartym w odwołaniu.

5. Jeżeli uczestnik postępowania odwoławczego, który przystąpił do postępowania po stronie zamawiającego, wnieśli sprzeciw wobec uwzględnienia w całości zarzutów przedstawionych w odwołaniu, Izba rozpoznaje odwołanie.

6. Koszty postępowania odwoławczego:

- 1) w okolicznościach, o których mowa w ust. 2, znosi się wzajemnie;
- 2) w okolicznościach, o których mowa w ust. 4:
  - a) ponosi zamawiający, jeżeli uwzględnił w całości zarzuty przedstawione w odwołaniu po otwarciu rozprawy,
  - b) znosi się wzajemnie, jeżeli zamawiający uwzględnił w całości zarzuty przedstawione w odwołaniu przed otwarciem rozprawy;
- 3) w okolicznościach, o których mowa w ust. 5, ponosi:
  - a) odwołujący, jeżeli odwołanie zostało oddalone przez Izbę,

b) wnoszący sprzeciw, jeżeli odwołanie zostało uwzględnione przez Izbę.

Art. 315. 1. Odwołanie podlega rozpoznaniu, jeżeli:

- 1) nie zawiera braków formalnych;
- 2) uiszczono wpis.

2. Wpis uiszcza się najpóźniej do dnia upływu terminu do wniesienia odwołania, a dowód jego uiszczenia dołącza się do odwołania.

3. Jeżeli odwołanie nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, w szczególności, o których mowa w art. 308 ust. 3, niezłożenia pełnomocnictwa, złożenia nieprawidłowego pełnomocnictwa lub nieuiszczenia wpisu, Prezes Izby wzywa odwołującego pod rygorem zwrócenia odwołania do poprawienia lub uzupełnienia odwołania, złożenia dowodu uiszczenia wpisu lub złożenia prawidłowego pełnomocnictwa w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania. Mylne oznaczenie odwołania lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania mu biegu i rozpoznania przez Izbę.

4. Prezes Izby poucza w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3 zdanie pierwsze, że w przypadku niepoprawienia, nieuzupełnienia lub niedołączenia dowodu uiszczenia wpisu lub niezłożenia pełnomocnictwa w terminie 3 dni odwołanie zostanie zwrócone.

5. W przypadku doręczenia odwołującemu wezwania, o którym mowa w ust. 3 zdanie pierwsze, wcześniej niż na 3 dni przed upływem terminu do wniesienia odwołania, odwołujący może uzupełnić dowód uiszczenia wpisu najpóźniej do upływu terminu do wniesienia odwołania.

6. W przypadku nieuiszczenia wpisu w terminie, o którym mowa w ust. 2, niezłożenia pełnomocnictwa oraz po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 i 5, Prezes Izby zwraca odwołanie w formie postanowienia. Odwołanie zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem odwołania do Prezesa Izby. O zwrocie odwołania Prezes Izby informuje zamawiającego, przesyłając odpis postanowienia.

7. Jeżeli niezachowanie warunków formalnych lub niezłożenie pełnomocnictwa zostanie stwierdzone przez skład orzekający Izby, przepisy ust. 1-6 stosuje się, z tym że kompetencje Prezesa Izby przysługują składowi orzekającemu Izby.

8. Odwołujący może cofnąć odwołanie do czasu zamknięcia rozprawy; w takim przypadku Izba umarza postępowanie odwoławcze. Jeżeli cofnięcie nastąpiło przed otwarciem rozprawy, odwołującemu zwraca się 90 % wpisu.

Art. 316. 1. Odwołanie rozpoznaje Izba w składzie jednoosobowym. Prezes Izby może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzyosobowym, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawziętość lub precedensowy charakter sprawy. W takim przypadku Prezes Izby wskazuje przewodniczącego składu orzekającego Izby spośród wyznaczonych członków.

2. Skład orzekający Izby, zwany dalej "składem orzekającym", jest wyznaczany przez Prezesa Izby według kolejności wpływu odwołań z alfabetycznej listy członków Izby, jawnej dla stron postępowania odwoławczego. Odstępstwo od tej kolejności jest dopuszczalne tylko z powodu choroby członka Izby lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu o wyznaczeniu posiedzenia składu orzekającego.

3. Zmiana wyznaczonego składu orzekającego może nastąpić jedynie z przyczyn, o których mowa w ust. 2 zdanie drugie.

4. Członek składu orzekającego zawiadamia Prezesa Izby o okolicznościach, o których mowa w ust. 2 zdanie drugie.

5. Członek składu orzekającego lub strona zawiadamia Prezesa Izby o okolicznościach uzasadniających wyłączenie wyznaczonego członka, w szczególności gdy zachodzą okoliczności faktyczne lub prawne, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. O wyłączeniu członka Izby albo odmowie jego wyłączenia rozstrzyga Prezes Izby w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

6. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 5, dotyczą Prezesa Izby, o jego wyłączeniu albo odmowie wyłączenia rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5 i 6, Prezes Izby wyznacza do składu orzekającego innego członka Izby według kolejności z alfabetycznej listy członków Izby.

Art. 317. 1. Izba rozpoznaje odwołanie w terminie 15 dni od dnia jego doręczenia Prezesowi Izby. Prezes Izby może zarządzić łączne rozpoznanie odwołań przez Izbę, jeżeli zostały one złożone w tym samym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub dotyczą takich samych czynności zamawiającego.

2. Izba odrzuca odwołanie, jeżeli stwierdzi, że:

- 1) w sprawie nie mają zastosowania przepisy ustawy;
- 2) odwołanie zostało wniesione przez podmiot nieuprawniony;
- 3) odwołanie zostało wniesione po upływie terminu określonego w ustawie;
- 4) odwołujący powołuje się wyłącznie na te same okoliczności, które były przedmiotem rozstrzygnięcia przez Izbę w sprawie innego odwołania dotyczącego tego samego postępowania wniesionego przez tego samego odwołującego się;
- 5) odwołanie dotyczy czynności, którą zamawiający wykonał zgodnie z treścią wyroku Izby lub sądu lub, w przypadku uwzględnienia zarzutów w odwołaniu, którą wykonał zgodnie z żądaniem zawartym w odwołaniu;
- 6) w postępowaniu o szacunkowej wartości zamówienia publicznego mniejszej niż progi unijne, odwołanie dotyczy innych czynności niż określone w art. 308 ust. 2;
- 7) odwołujący nie przesłał zamawiającemu kopii odwołania, zgodnie z art. 308 ust. 5.

3. Izba może odrzucić odwołanie na posiedzeniu niejawnym. Izba, jeżeli uzna to za konieczne, może dopuścić do udziału w posiedzeniu strony, świadków lub biegłych.

4. W przypadku stwierdzenia, że nie zachodzą podstawy do odrzucenia odwołania, Izba kieruje sprawę na rozprawę.

5. Izba rozpoznaje odwołanie na jawnej rozprawie.

6. Izba na wniosek strony lub z urzędu wyłącza jawność rozprawy w całości lub w części, jeżeli przy rozpoznawaniu odwołania może być ujawniona informacja stanowiąca tajemnicę chronioną na podstawie odrębnych przepisów inna niż informacja niejawną w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych. Rozprawa odbywa się wówczas wyłącznie z udziałem stron lub ich pełnomocników.

7. Izba rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przy rozpoznaniu odwołania może być ujawniona informacja niejawną w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

8. W przypadku określonym w ust. 7, Izba może postanowić o rozpatrzeniu odwołania na rozprawie, której jawność wyłączono w całości, jeżeli przemawia za tym ważny interes strony.

9. W przypadku wniesienia odwołania dotyczącego postępowania o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, którego dokumentacja zawiera informacje niejawne, Prezes Izby, wskazuje miejsce rozpoznania odwołania zapewniające ochronę informacji niejawnych.

Art. 318. 1. Strony i uczestnicy postępowania odwoławczego są obowiązani wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Dowody na poparcie swoich twierdzeń lub odparcie twierdzeń strony przeciwnej strony i uczestnicy postępowania odwoławczego mogą przedstawiać aż do zamknięcia rozprawy.

2. Ciężar dowodu, że oferta nie jest rażąco niska, spoczywa na:

- 1) wykonawcy, który ją złożył, jeżeli jest stroną albo uczestnikiem postępowania odwoławczego;
- 2) zamawiającym, jeżeli wykonawca, który złożył ofertę, nie jest uczestnikiem postępowania odwoławczego.

3. Izba może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

4. Dowodami są w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz przesłuchanie stron.

5. Izba może powołać biegłego spośród osób wpisanych na listę biegłych sądowych prowadzoną przez prezesa właściwego sądu okręgowego, jeżeli ustalenie stanu faktycznego sprawy wymaga wiadomości specjalnych. Biegłemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami działu 2 tytułu III ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U z 2014 r. poz. 1025, z późn. zm.⁶⁾).

6. Fakty powszechnie znane oraz fakty znane z urzędu nie wymagają dowodu. Nie wymagają też dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli Izba uzna, że przyznanie nie budzi wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

7. Izba odmawia przeprowadzenia wnioskowanych dowodów, jeżeli fakty będące ich przedmiotem zostały już stwierdzone innymi dowodami lub gdy zostały powołane jedynie dla zwłoki.

8. Izba ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

9. W przypadku zawarcia umowy Izba może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia przesłanek unieważnienia umowy, nałożenia kary finansowej albo skrócenia okresu obowiązywania umowy.

10. Członkowie Izby zachowują poufność informacji niejawnych lub innych informacji zawartych w dokumentach przekazanych przez strony i uczestników postępowania oraz przystępujących do postępowania odwoławczego i działają w postępowaniu odwoławczym zgodnie z interesami w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Art. 319. 1. Przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę po przeprowadzeniu dowodów i udzieleniu głosu stronom, a także jeżeli Izba uzna, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona.

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2014 poz. 1296 i 1306 oraz z 2015 r. poz. 2 i 4.

2. Wydając wyrok, Izba bierze za podstawę stan rzeczy ustalony w toku postępowania.

3. Izba otwiera na nowo zamkniętą rozprawę, jeżeli po jej zamknięciu ujawniono okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia odwołania.

4. Wyrok może być wydany jedynie przez skład orzekający, przed którym odbyła się rozprawa poprzedzająca bezpośrednio wydanie wyroku.

Art. 320. 1. O oddaleniu odwołania lub jego uwzględnieniu Izba orzeka w wyroku. W pozostałych przypadkach Izba wydaje postanowienie.

2. Izba uwzględnia odwołanie, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów ustawy, które miało wpływ lub może mieć istotny wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

3. Uwzględniając odwołanie, Izba może:

- 1) jeżeli umowa w sprawie zamówienia publicznego nie została zawarta - nakazać wykonanie lub powtórzenie czynności zamawiającego lub nakazać unieważnienie czynności zamawiającego albo
- 2) jeżeli umowa w sprawie zamówienia publicznego została zawarta oraz zachodzi jedna z przesłanek, o których mowa w art. 214 ust. 1:
  - a) unieważnić umowę albo
  - b) unieważnić umowę w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożyć karę finansową w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy nie jest możliwy zwrot świadczeń spełnionych na podstawie umowy podlegającej unieważnieniu, albo
  - c) nałożyć karę finansową albo orzec o skróceniu okresu obowiązywania umowy w przypadku stwierdzenia, że utrzymanie umowy w mocy leży w ważnym interesie publicznym, w szczególności w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, albo
- 3) jeżeli umowa w sprawie zamówienia publicznego została zawarta w okolicznościach dopuszczonych w ustawie - stwierdzić naruszenie przepisów ustawy.

4. Izba, orzekając na podstawie ust. 3 pkt 2, uwzględnia wszystkie istotne okoliczności, w tym powagę naruszenia, zachowanie zamawiającego oraz konsekwencje unieważnienia umowy.

5. Ważnego interesu publicznego w rozumieniu ust. 3 pkt 2 lit. c nie stanowi interes gospodarczy związany bezpośrednio z zamówieniem publicznym, obejmujący w szczególności konsekwencje poniesienia kosztów wynikających z: opóźnienia w wykonaniu zamówienia publicznego, wszczęcia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, udzielenia zamówienia publicznego innemu wykonawcy oraz zobowiązań prawnych związanych z unieważnieniem umowy. Interes gospodarczy w utrzymaniu ważności umowy może być uznany za ważny interes publiczny wyłącznie w przypadku, gdy unieważnienie umowy spowoduje niewspółmierne konsekwencje.

6. Izba nie może nakazać zawarcia umowy.

7. Izba nie może unieważnić umowy, jeżeli mogłoby to stanowić istotne zagrożenie dla szerszego programu obrony i bezpieczeństwa niezbędnego ze względu na interesy związane z bezpieczeństwem Rzeczypospolitej Polskiej.

8. Izba nie może orzekać co do zarzutów, które nie były zawarte w odwołaniu.

9. W przypadku, o którym mowa w art. 317 ust. 1 zdanie drugie, Izba może wydać łączne orzeczenie w sprawach złożonych odwołań.

10. W wyroku oraz w postanowieniu kończącym postępowanie odwoławcze Izba rozstrzyga o kosztach postępowania odwoławczego.

11. Strony ponoszą koszty postępowania odwoławczego stosownie do jego wyniku, z zastrzeżeniem art. 314 ust. 6.

Art. 321. Kary finansowe, o których mowa w art. 320 ust. 3 pkt 2 lit. b i c, nakłada się na zamawiającego w wysokości do 10 % wartości wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, biorąc pod uwagę rodzaj i zakres naruszenia oraz wartość wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, za które kara jest orzekana.

Art. 322. Izba, stwierdzając naruszenie przepisu art. 116 albo art. 311 ust. 1, które nie było połączone z naruszeniem innego przepisu ustawy, nakłada na zamawiającego karę finansową w wysokości do 5 % wartości wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności dotyczące udzielenia zamówienia publicznego.

Art. 323. 1. Karę finansową uiszcza się w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia Izby lub sądu o nałożeniu kary finansowej, na rachunek bankowy Urzędu.

2. Prezes Izby lub odpowiednio prezes sądu rozpatrującego skargę na orzeczenie Izby przesyła niezwłocznie Prezesowi Urzędu odpis prawomocnego orzeczenia dotyczącego nałożenia kary finansowej, w przypadku orzeczenia sądu - wraz z kopią zaskarżonego orzeczenia Izby. Prezes Urzędu jest wierzycielem w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Orzeczenie Izby, wydane na podstawie art. 320 ust. 3 pkt 2 lit. b lub c, staje się prawomocne odpowiednio z dniem upływu terminu do wniesienia skargi lub z dniem wydania przez sąd w wyniku rozpatrzenia skargi na orzeczenie Izby wyroku oddalającego skargę.

4. Orzeczenie sądu rozpatrującego skargę na orzeczenie Izby o nałożeniu kary finansowej jest prawomocne z dniem jego wydania.

5. W razie upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, kara finansowa podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6. W przypadku nieterminowego uiszczenia kary finansowej odsetek nie pobiera się.

7. Wpływy z tytułu kar finansowych stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 324. 1. Izba ogłasza orzeczenie po zamknięciu rozprawy na posiedzeniu jawnym oraz podaje ustnie motywy rozstrzygnięcia. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia orzeczenia.

2. W sprawie zawilej Izba może odroczyć ogłoszenie orzeczenia na czas nie dłuższy niż 5 dni. W postanowieniu o odroczeniu ogłoszenia orzeczenia Izba wyznacza termin jego ogłoszenia. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać przewodniczący składu orzekającego albo wyznaczony przez Prezesa Izby członek składu orzekającego.

3. Izba z urzędu sporządza uzasadnienie orzeczenia.

4. Uzasadnienie wyroku zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym ustalenie faktów, które Izba uznała za udowodnione, dowodów, na których się oparła, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówiła wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wskazanie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

5. Odpisy orzeczenia wraz z uzasadnieniem wysyła się w terminie 3 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia, a jeżeli nie było ogłoszenia w terminie 3 dni od dnia wydania postanowienia, stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego lub ich pełnomocnikom.

6. Izba może sprostować, w drodze postanowienia, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki popełnione w orzeczeniu. W takim przypadku przewodniczący składu orzekającego umieszcza na oryginale orzeczenia wzmiankę o jego sprostowaniu. Prezes Izby doręcza niezwłocznie stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego lub ich pełnomocnikom odpisy sprostowanego orzeczenia wraz z odpisem postanowienia o sprostowaniu.

Art. 325. 1. Orzeczenie Izby, po stwierdzeniu przez sąd jego wykonalności, ma moc prawną na równi z wyrokiem sądu. Przepis art. 781 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

2. O stwierdzeniu wykonalności orzeczenia Izby sąd orzeka na wniosek strony. Strona jest obowiązana załączyć do wniosku oryginał lub poświadczony przez Prezesa Izby odpis orzeczenia Izby.

3. Sąd stwierdza wykonalność orzeczenia Izby nadającego się do wykonania w drodze egzekucji, nadając orzeczeniu klauzulę wykonalności.

Art. 326. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin postępowania przy rozpoznawaniu odwołań, określający w szczególności wymagania formalne odwołania, sposób wnoszenia odwołania w postaci elektronicznej, postępowanie z wniesionym odwołaniem, przygotowanie rozprawy, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnej organizacji rozprawy, szybkiego przebiegu postępowania odwoławczego oraz jawności rozprawy;
- 2) wysokość i sposób pobierania wpisu od odwołania oraz rodzaje kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposób ich rozliczania, mając na względzie zróżnicowaną wysokość wpisu, zależną od szacunkowej wartości i rodzaju zamówienia publicznego, a także zasadność zwrotu stronie kosztów koniecznych do celowego dochodzenia praw lub do celowej obrony.

Rozdział 2

Skarga do sądu

Art. 327. 1. Na orzeczenie Izby oraz postanowienie Prezesa Izby stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego przysługuje skarga do sądu.

2. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia skargi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o apelacji, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 328. 1. Skargę wnosi się do sądu okręgowego właściwego dla siedziby albo miejsca zamieszkania zamawiającego.

2. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia Izby, przesyłając jednocześnie jej odpis przeciwnikowi skargi. Złożenie skargi za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z jej wniesieniem.

3. Prezes Izby przekazuje skargę wraz z aktami postępowania odwoławczego właściwemu sądowi w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

4. W terminie 21 dni od dnia wysłania orzeczenia wraz z uzasadnieniem stronom postępowania odwoławczego skargę może wnieść także Prezes Urzędu. Prezes Urzędu może także przystąpić do toczącego się postępowania. Do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o prokuratorze.

Art. 329. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także wniosek o uchylenie orzeczenia lub o zmianę orzeczenia w całości lub w części.

Art. 330. W postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia skargi nie można rozszerzyć żądania odwołania ani występować z nowymi żądaniami.

Art. 331. 1. Sąd na posiedzeniu niejawnym odrzuca skargę wniesioną po upływie terminu lub niedopuszczalną z innych przyczyn, jak również skargę, której braków strona nie uzupełniła w terminie.

2. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej nie ze swojej winy, sąd na jej wniosek przywraca termin. Postanowienie w tej sprawie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

3. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu w terminie 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi.

Art. 332. Ciężar dowodu, że oferta nie jest rażąco niska, spoczywa na:

- 1) wykonawcy, który ją złożył, jeżeli jest stroną postępowania albo interwenientem;
- 2) zamawiającym, jeżeli wykonawca, który złożył ofertę, nie jest stroną postępowania albo interwenientem.

Art. 333. 1. Sąd rozpoznaje sprawę niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 1 miesiąca od dnia wpływu skargi do sądu.

2. Sąd oddala skargę wyrokiem, jeżeli jest ona bezzasadna. W przypadku uwzględnienia skargi sąd zmienia zaskarżone orzeczenie i orzeka wyrokiem co do istoty sprawy, a w pozostałych sprawach wydaje postanowienie. Przepisy art. 320-323 stosuje się odpowiednio. Przepisu art. 386 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Jeżeli odwołanie zostaje odrzucone albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd uchyla wyrok lub zmienia postanowienie oraz odrzuca odwołanie lub umarza postępowanie.

4. Sąd nie może orzekać co do zarzutów, które nie były przedmiotem odwołania.

5. Strony ponoszą koszty postępowania stosownie do jego wyniku; określając wysokość kosztów w treści orzeczenia, sąd uwzględnia także koszty poniesione przez strony w związku z rozpoznaniem odwołania.

Art. 334. 1. Od wyroku sądu lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie nie przysługuje skarga kasacyjna. Przepisu nie stosuje się do Prezesa Urzędu.

2. Do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy o Prokuratorze Generalnym, określone w części I w księdze I w tytule VI w dziale Va ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

DZIAŁ X

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 335. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do zamawiających, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 7.

Art. 336. 1. Zamawiający, który:

- 1) udziela zamówienia publicznego:

- a) z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia,
  - b) bez wymaganego ogłoszenia,
  - c) bez stosowania ustawy,
- 2) dokonuje zmian w zawartej umowie z naruszeniem przepisów ustawy
- podlega karze pieniężnej.

2. Karze pieniężnej podlega również zamawiający, który:

- 1) określa kryteria kwalifikacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób naruszający zasadę niedyskryminacyjnego lub równego traktowania wykonawców,
  - 2) opisuje przedmiot zamówienia publicznego w sposób naruszający zasadę niedyskryminacyjnego lub równego traktowania wykonawców,
  - 3) prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem zasady przejrzystości,
  - 4) nie przestrzega terminów określonych w ustawie,
  - 5) wyklucza wykonawcę z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki wykluczenia,
  - 6) odrzuca ofertę z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki odrzucenia oferty,
  - 7) dokonuje wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z naruszeniem przepisów ustawy
- jeżeli naruszenie to ma wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Art. 337. 1. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 336, ustala się w zależności od szacunkowej wartości zamówienia publicznego.

2. Jeżeli szacunkowa wartość zamówienia publicznego:

- 1) jest mniejsza niż progi unijne - kara pieniężna wynosi 3.000 zł;
- 2) jest równa lub przekracza progi unijne, a jest mniejsza niż 43.000.000 zł dla dostaw lub usług oraz 85.000.000 zł dla robót budowlanych - kara pieniężna wynosi 30.000 zł;
- 3) jest równa lub przekracza kwotę 43.000.000 zł dla dostaw lub usług oraz 85.000.000 zł dla robót budowlanych - kara pieniężna wynosi 150.000 zł.

Art. 338. 1. Karę pieniężną nakłada Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.

2. Prezes Urzędu nie nakłada kary pieniężnej, jeżeli w związku z naruszeniem przepisu ustawy Izba lub sąd nałożyli karę finansową.

3. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie można nadać klauzuli natychmiastowej wykonalności.

Art. 339. 1. Środki z kary pieniężnej stanowią dochód budżetu państwa.

2. Kary pieniężne podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

DZIAŁ XI

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 340. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 460) w art. 13hd ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wybór operatora następuje zgodnie z ustawą z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ...), ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawą z dnia ...o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi albo ustawą z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 641).”.

Art. 341. W ustawie ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 641) w art. 1a ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Do wyboru spółki stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. ...) albo przepisy ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ...).

4. Spółka jest związana ofertą do upływu terminu określonego w opisie warunków umowy koncesji, w ogłoszeniu o zamówieniu w przypadku przetargu nieograniczonego, albo w zaproszeniu do składania ofert lub ofert ostatecznych - w przypadku pozostałych trybów udzielania zamówień publicznych.”.

Art. 342. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.⁷⁾) w art. 3a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do przetargów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się ustawę z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ...).

Art. 343. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168 oraz z 2012 r. poz. 1529) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych określonego w art. 16, osoba zobowiązana lub upoważniona do działania w imieniu podmiotu publicznego lub prywatnego, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku, któremu kierownik zamawiającego powierzył przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, podlega odpowiedzialności za to naruszenie, jeżeli zamawiający jest jednostką sektora finansów publicznych lub udzielane zamówienie publiczne jest finansowane ze środków publicznych.”;

2) w art. 17:

a) w ust. 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) określenie kryteriów kwalifikacji w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia publicznego lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia publicznego”,

- uchyla się pkt 6,

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nieprzekazanie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w Biuletynie Zamówień ogłoszenia stanowiącego zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takiego ogłoszenia lub ogłoszenia o udzieleniu zamówienia;”,

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1593 oraz z 2015 r. poz. 87 i 122.

- po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) niezamieszczenie ogłoszeń i dokumentów zamówienia na profilu nabywcy;”,

b) w ust. 1b pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„ 2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybu udzielenia zamówienia publicznego negocjacji bez ogłoszenia”,

c) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej:

1) bez przeprowadzenia postępowania w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych;

2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybu udzielenia zamówienia publicznego negocjacji bez ogłoszenia.”,

d) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1, 1b i 1ba, jeżeli miało ono wpływ odpowiednio na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zawarcie umowy ramowej, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego lub zawarcia umowy ramowej.”,

e) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej w sposób, który mógłby utrudniać konkurencję.”,

f) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej:”,

g) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezłożenie przez kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego lub mogące mieć wpływ na wynik tego postępowania oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania.”;

h) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych.”,

i) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest udzielenie zamówienia na podstawie umowy ramowej z istotną zmianą warunków zamówienia publicznego określonych w umowie ramowej.”;

3) w art. 18c w ust. 1:

a) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) zawarcie umowy ramowej bez przeprowadzenia postępowania w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych;”,

b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej z naruszeniem przepisów o

zamówieniach publicznych dotyczących formy pisemnej umowy, okresu, na który umowa może być zawarta, lub w przypadku wniesienia odwołania - terminu jej zawarcia;”,

c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych;”.

Art. 344. W ustawie z dnia 12 stycznia 2007 r. o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia (Dz. U. Nr 23, poz. 136) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5 Do udzielania przez spółkę zamówień, których przedmiotem są dostawy, usługi lub roboty budowlane, stosuje się przepisy ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ...).”;

2) w art. 9 ust 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wyboru wykonawcy oraz do zawierania umów, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych, z zastrzeżeniem art. 10.”.

Art. 345. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111 i 1199 oraz z 2015 r. poz. 211) w art. 25 w ust. 4 w pkt 1 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) wykonywanie kompetencji kierownika zamawiającego w rozumieniu ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z ...),”.

Art. 346. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249) w art. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„1) udzielania zamówień, o których mowa w art. 5 pkt 1 ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ...), jeżeli ich wartość przekracza 127.000 zł, zwanych dalej "zamówieniami z dziedziny nauki", przez podmioty określone w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ... - Prawo zamówień publicznych, do których stosuje się przepisy niniejszej ustawy, zwane dalej "podmiotami zamawiającymi".”.

Art. 347. W ustawie z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustawy z dnia... - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. ... poz....) albo”;

2) w art. 22 w ust. 9 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustawy z dnia .... - Prawo zamówień publicznych, z wyłączeniem art. 35, oraz”;

3) w art. 46 w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) w przypadku gdy szacunkowa wartość zamówienia publicznego albo przedmiotu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego przekracza 127.000 zł, przy zakupie środków transportu drogowego operator powinien uwzględniać czynnik energetyczny i oddziaływania na środowisko podczas całego cyklu użytkowania środków transportu;”.

Art. 348. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618) w art.

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 228, poz. 1368 oraz z 2014 r. poz. 423 i 915 oraz z 2015 r. poz. 390.

26 ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do zamówień, których wartość nie przekracza 127.000 zł.”.

DZIAŁ XII

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 349. 1. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz do odwołań i skarg dotyczących tych postępowań stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych po dniu wejścia w życie ustawy w następstwie postępowań o udzielenie zamówień publicznych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do konkursów wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4c, art. 25 ust. 2, art. 33 ust. 3, art. 91 ust.8, art. 138f ust. 4, art. 160 ust. 2, art. 173 ust. 10, art. 176a ust. 7, art. 198 ustawy, o której mowa w art. 354, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy.

Art. 350. 1. Do postępowań w sprawie udzielania zamówień na podstawie art. 26-27 ustawy zmienianej w art. 348 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Umowy, o których mowa w art. 27 ustawy zmienianej w art. 348, zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność.

Art. 351. 1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem 18 października 2018 r., a w przypadku postępowań prowadzonych przez centralną jednostkę zakupującą – przed dniem 18 kwietnia 2017 r.:

- 1) komunikacja i wymiana informacji między zamawiającym a wykonawcami odbywa się zgodnie z wyborem zamawiającego za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo postańca, osobiście, albo przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;
- 2) wybrany sposób przekazywania oświadczeń, wniosków, zawiadomień oraz informacji nie może ograniczać konkurencji;
- 3) jeżeli zamawiający lub wykonawca przekazują oświadczenia wnioski, zawiadomienia oraz informacje przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, każda ze stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania;
- 4) jednolity dokument sporządza się zgodnie ze wzorem standardowego formularza określonego w akcie wykonawczym Komisji Europejskiej wydanym na podstawie art. 59 dyrektywy klasycznej w postaci papierowej lub elektronicznej;

- 5) w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane lub konkursów zamawiający może wymagać zastosowania narzędzi elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobnych narzędzi, jeżeli takie narzędzia są ogólnie dostępne lub zamawiający zapewnia alternatywne środki dostępu do takich narzędzi;
- 6) ogłoszenia w postępowaniach poniżej progów unijnych zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych drogą elektroniczną zgodnie z formularzami zamieszczonymi na stronach portalu internetowego Urzędu oraz na stronie internetowej zamawiającego;
- 7) ogłoszenia przekazywane do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej są publikowane również na stronie internetowej zamawiającego;
- 8) zamawiający udostępnia dokumenty zamówienia albo regulamin konkursu bezpłatnie na stronie internetowej zamawiającego od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w przypadku zamówień powyżej progów unijnych, albo od dnia zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych w przypadku zamówień poniżej progów unijnych;
- 9) jeżeli zamawiający nie może udostępnić niektórych dokumentów zamówienia na stronie internetowej w przypadkach określonych w art. 26 ust. 1 przekazuje te dokumenty zamówienia w inny sposób określony w ogłoszeniu;
- 10) zamawiający przekazuje dokumenty zamówienia wraz z zaproszeniami, o których mowa w art. 87 ust. 1, o ile nie zostały one udostępnione na stronie internetowej z powodu zaistnienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 26, i nie zostały udostępnione w inny sposób;
- 11) oferty i wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu sporządza się w postaci papierowej, podpisane własnoręcznym podpisem albo, za zgodą zamawiającego, w postaci elektronicznej, podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu;
- 12) otwarcie ofert jest jawne i następuje bezpośrednio po upływie terminu do ich składania, z tym że dzień, w którym upływa termin składania ofert, jest dniem ich otwarcia;
- 13) bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na realizację zamówienia publicznego;
- 14) podczas otwarcia ofert podaje się nazwy (firmy) oraz adresy wykonawców, a także informacje dotyczące ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach;
- 15) odwołania wnosi się w terminie 10 dni od przesłania informacji o czynności zamawiającego stanowiącej podstawę jego wniesienia, jeżeli zostały przesłane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, albo w terminie 15 dni jeżeli zostały przesłane w inny sposób;
- 16) poza przypadkami określonymi w ustawie, odwołanie wnosi się w terminie 10 dni od dnia udostępnienia innych dokumentów zamówienia na stronie internetowej zamawiającego, w przypadku gdy odwołanie dotyczy treści dokumentów zamówienia innych niż ogłoszenie;
- 17) zamawiający przesyła niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni od dnia otrzymania, kopię odwołania innym wykonawcom lub uczestnikom konkursu uczestniczącym w postępowaniu o

udzielenie zamówienia publicznego, a jeżeli odwołanie dotyczy treści dokumentów zamówienia, udostępnia ją na stronie internetowej zamawiającego, wzywając wykonawców do przystąpienia do postępowania odwoławczego;

- 18) zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego, w terminie 10 dni od dnia przesłania informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli została ona przesłana przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, albo w terminie 15 dni jeżeli została przesłana w inny sposób;
- 19) jeżeli zamawiający opublikował wstępne ogłoszenie informacyjne, o ile wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, i zostało opublikowane na stronie internetowej zamawiającego na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert:
  - a) w przypadku przetargu nieograniczonego – nie krótszy niż 15 dni,
  - b) w przypadku przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem i partnerstwa innowacyjnego – nie krótszy niż 10 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert;
- 20) jeżeli okresowe ogłoszenie informacyjne zawiera wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego, i zostało opublikowane na stronie internetowej zamawiającego na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający może w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego skrócić termin składania ofert do 15 dni;
- 21) w postępowaniach o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
  - a) wraz z zaproszeniem do składania ofert w trybie przetargu ograniczonego, zaproszeniem do składania ofert wstępnych w trybie negocjacji z ogłoszeniem albo zaproszeniem do udziału w dialogu w dialogu konkurencyjnym zamawiający przekazuje dokumenty zamówienia, chyba że dokumenty te zostały udostępnione na stronie internetowej zamawiającego, wówczas zamawiający odpowiednio w zaproszeniu do składania ofert, do składania ofert wstępnych albo do udziału w dialogu podaje adres strony internetowej zamawiającego,
  - b) jeżeli zamawiający opublikował wstępne ogłoszenie informacyjne, o ile wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, i zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowane na stronie internetowej zamawiającego na co najmniej 52 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 22 dni od dnia wysłania zaproszenia do składania ofert,
  - c) w przypadku, o którym mowa w lit. b, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert krótszy o 5 dni, jeżeli udostępnia dokumenty zamówienia na stronie internetowej zamawiającego nie później niż od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert,

- d) wykonawca może opublikować w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy o podwykonawstwo części zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielonego wykonawcy, którego szacunkowa wartość jest mniejsza niż progi unijne.

2. W okresie od 18 kwietnia 2018 r. do dnia 17 października 2018 r. jednolity dokument przekazuje się zgodnie z wyborem zamawiającego za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe posłańca, osobiście albo przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

3. W latach 2016-2018 procent działalności, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 3 lit. b i pkt 4 lit. c ustala się zgodnie z art. 7 ust. 3, jeżeli osoba prawa lub zamawiający zostali utworzeni, rozpoczęli działalność lub podlegali reorganizacji w ciągu 6 miesięcy przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 352. 1. Za lata 2016 – 2018 zamawiający sporządza roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych i przekazuje Prezesowi Urzędu do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

2. Prezes Rady Ministrów określa w drodze rozporządzenia zakres informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu za lata 2016-2018, jego wzór oraz sposób przekazywania, mając na względzie wymagania dotyczące treści sprawozdania przekazywanego Komisji Europejskiej wynikające z postanowień dyrektywy klasycznej, dyrektywy sektorowej oraz dyrektywy obronnej.

Art. 353. 1. Limit wydatków Prezesa Urzędu na okres 10 lat wykonywania niniejszej ustawy, w zakresie wydatków budżetu państwa, wynosi:

- 1) w roku 2016 – 14 380 000 zł;
- 2) w roku 2017 – 30 500 000 zł;
- 3) w roku 2018 – 23 800 000 zł;
- 4) w roku 2019 – 5 900 000 zł;
- 5) w roku 2020 – 5 900 000 zł;
- 6) w roku 2021 – 5 900 000 zł;
- 7) w roku 2022 – 5 900 000zł;
- 8) w roku 2023 – 5 900 000 zł;
- 9) w roku 2024 – 5 900 000 zł;
- 10) w roku 2025 – 5 900 000 zł.

2. Maksymalny limit wydatków, o których mowa w ust. 1 wynosi 109 980 000zł.

3. Organem monitorującym wykorzystanie limitów wydatków określonych w ust. 1 jest Prezes Urzędu.

4. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy limitu wydatków określonego w ust. 1, stosuje się mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wysokości kosztów realizacji zadań publicznych wykonywanych na rzecz obywateli, w szczególności kosztów:

- 1) publikacji wydawanych przez Prezesa Urzędu;
- 2) opracowywania programów szkoleń i organizacji szkoleń;
- 3) przeznaczonych na zamówienia zrównoważone.

Art. 354. Traci moc ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, poz. 984, 1047 i 1473 oraz z 2014 r. poz. 423, 768, 811, 915, 1146 i 1232).

Art. 355. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 18 kwietnia 2016 r., z wyjątkiem art. 280 ust. 1 pkt 11, który wchodzi w życie z dniem 18 października 2018 r.

2. Przepisy art. 24, art. 26-29, art. 30, art. 32, art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2, art. 58, art. 75 ust. 1 pkt 2 i 4, art. 82 ust. 1, 3 i 4, art. 87 ust. 2 i 3 pkt 1, art. 88 ust. 2, art. 101 ust. 5, art. 117 ust. 1 pkt 7 i ust. 5, art. 121 ust. 3 i 4 pkt 1, art. 126 ust. 3 i 4 pkt 1, art. 164 ust. 6, art. 190 ust. 2, art. 200 ust. 4, art. 234 ust. 2, art. 244 ust. 2, art. 260 ust. 2, art. 262 ust. 4, art. 263 ust. 2 i 4, art. 267 ust. 4, art. 310 ust. 1 pkt 1 lit. d i art. 313 ust. 1 stosuje się od dnia:

a) 18 kwietnia 2017 r. - do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez centralną jednostkę zakupującą,

b) 18 października 2018 r. – do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez pozostałych zamawiających.

3. Przepis art. 101 ust. 4 stosuje się od dnia 18 października 2018 r.